Den uforbederlige bibliotekar
Niels Jensen

Folkets Almanak

Udkom fra 1875-1972 med indhold gældende for det kommende år.

Om almanakken på: https://danskforfatterleksikon.dk/1850tit/0063/sknr63737.htm

Udarbejdet af Niels Jensen

27 Aarg. 50 Øre.

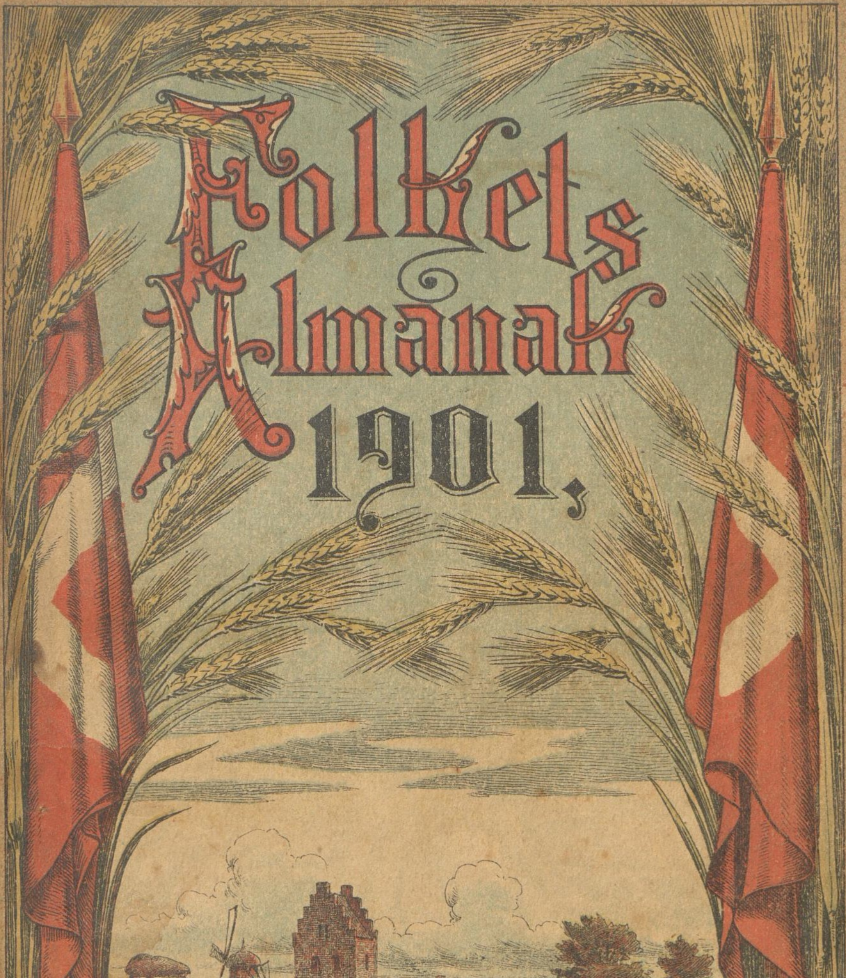

Udgivet af
N. C. ROM
N. C. Roms Forlagsforretning. Jernbanegade No. 5.

JENS HANSEN,

Kjøbenhavn K. **15, Vestergade 15.** Kjøbenhavn K.

Petroleumsovne 8—10—12—16 Kr. Firkantede Kogeovne med 1 Kogehul, største Ring 11½" **24** Kr. Magasinovne, Kogeindretning, Rysterist **14** Kr. Do. Fodvarmende 61 Tom. **31** Kr. Do. 83 Tom. høj 380 ℔ **47** Kr. Stedsebrændende, Røgfortærende, Brændselsbesparende Kakkelovne **35** Kr. Skolekakkelovne, Kirkekakkelovne. Smaa Kogeovne 10 Tom. Kogehul **7** Kr. Komfur, Størrelse 17×26" 2 Kogehuller 85 ℔ **7** Kr. Komfur 20×26" 3 Kogehuller, Stegeovn, Bradepande, Endeplade 175 ℔ **13** Kr. Komfur med 3 Kogehuller, Stegeovn, Bradepande, Endeplade, Komfurets Bredde 28½", Dybde 22½", Kogehullerne 12½", 10½", 5½", Stegeovnen 10" bred, 9¼" høj, 18" lang, Vandgryden rummer 6½ Pot. Vægt 200 ℔ **16** Kr. Største Komfur i Danmark til **16** Kr., kan kun faas hos mig. Komfurer med støbt eller smedet Stegeovn samme Pris. Varerne leveres fragtfrit paa Bestillerens nærmeste Dampskibs- eller Jernbanestation.

Fritstaaende Kedler.

55 Pot.	29 Kr.	65 Pot.	32 Kr.
75 —	34 -	85 —	40 -
100 —	42 -	faas indtil 200 Pot.	

Indregistreret Varemærke.

1900. Panoptikon. 1901.

Ved Aflevering af denne Kupon faar Almanakkens Køber Adgang for 75 Øre.

Denne Kupon gælder kun **for en Voksen.**

1900. Panoptikon. 1901.

Ved Aflevering af denne Kupon faar Almanakkens Køber Adgang for 75 Øre.

Denne Kupon gælder kun **for en Voksen.**

1900. Panoptikon. 1901.

Ved Aflevering af denne Kupon faar Almanakkens Køber Adgang for 35 Øre.

Denne Kupon gælder kun for **et Barn.**

1900. Panoptikon. 1901.

Ved Aflevering af denne Kupon faar Almanakkens Køber Adgang for 35 Øre.

Denne Kupon gælder kun for **et Barn.**

Kan faas gennem enhver Boglade.

Danske Husflidsarbejder,

farvetrykt Modelrække til Landbo- og Brugsgenstande ved Husflidslærer J. Jørgensen.

Pris: **5 Kroner.**

Faas ved Aflevering af denne Kupon for **2 Kr. 50 Øre.**

Arbejdstegninger i fuld Størrelse

til Bohave i Almuestil,

udførte af Atkitekt O. Rosendahl-Langballe. 1ste Hefte.

Pris: **5 Kroner.**

Faas ved Aflevering af denne Kupon for **2 Kr. 50 Øre.**

Arbejdstegninger i fuld Størrelse

til Bohave i Almuestil,

udførte af Arkitekt O. Rosendahl-Langballe. 2det Hefte.

Pris: **5 Kroner.**

Faas ved Aflevering af denne Kupon for **2 Kr. 50 Øre.**

Kuponerne gælde kun saalænge Forraad haves.

N. C. Roms Bog- og Stentrykkeri. Kjøbenhavn.

JENS HANSEN

k
T
7
pl
E
10
ru

55 Pot.	29 Kr.	65 Pot.	32 Kr.
75 —	34 ·	85 —	40 ·
100 —	42 ·	faas indtil 200 Pot.	

JENS HANSEN
VESTERGADE 15
KJØBENHAVN.

Indre
Varemæ

Folkets

UNIVERSITETET

Almanak

for det Aar efter Kristi Fødsel

1901,

beregnet til Kjøbenhavns Observatorium,

af

C. F. Pechüle.

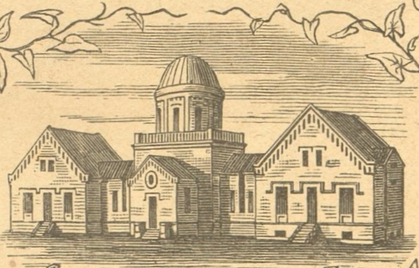

Kjøbenhavn.

N. C. Roms Forlagsforretning.

N. C. Roms Bog- og Stentrykkeri. Kjøbenhavn.

Festkalender til Folkets Almanak.

1901—1925.

Aar	Fastelavn	Paaskedag	Alm. Bededag	Chr. Himmelfartsd.	Pinsedag	1. Søndag i Advent
1901	17 Febr.	7 April	3 Maj	16 Maj	26 Maj	1 Decbr.
1902	9 Febr.	30 Marts	25 April	8 Maj	18 Maj	30 Novbr.
1903	22 Febr.	12 April	8 Maj	21 Maj	31 Maj	29 Novbr.
1904	14 Febr.	3 April	29 April	12 Maj	22 Maj	27 Novbr.
1905	5 Marts	23 April	19 Maj	1 Juni	11 Juni	3 Decbr.
1906	25 Febr.	15 April	11 Maj	24 Maj	3 Juni	2 Decbr.
1907	10 Febr.	31 Marts	26 April	9 Maj	19 Maj	1 Decbr.
1908	1 Marts	19 April	15 Maj	28 Maj	7 Juni	29 Novbr.
1909	21 Febr.	11 April	7 Maj	20 Maj	30 Maj	28 Novbr.
1910	6 Febr.	27 Marts	22 April	5 Maj	15 Maj	27 Novbr.
1911	26 Febr.	16 April	12 Maj	25 Maj	4 Juni	3 Decbr.
1912	18 Febr.	7 April	3 Maj	16 Maj	26 Maj	1 Decbr.
1913	2 Febr.	23 Marts	18 April	1 Maj	11 Maj	30 Novbr.
1914	22 Febr.	12 April	8 Maj	21 Maj	31 Maj	29 Novbr.
1915	14 Febr.	4 April	30 April	13 Maj	23 Maj	28 Novbr.
1916	5 Marts	23 April	19 Maj	1 Juni	11 Juni	3 Decbr.
1917	18 Febr.	8 April	4 Maj	17 Maj	27 Maj	2 Decbr.
1918	10 Febr.	31 Marts	26 April	9 Maj	19 Maj	1 Decbr.
1919	2 Marts	20 April	16 Maj	29 Maj	8 Juni	30 Novbr.
1920	15 Febr.	4 April	30 April	13 Maj	23 Maj	28 Novbr.
1921	6 Febr.	27 Marts	22 April	5 Maj	15 Maj	27 Novbr.
1922	26 Febr.	16 April	12 Maj	25 Maj	4 Juni	3 Decbr.
1923	11 Febr.	1 April	27 April	10 Maj	20 Maj	2 Decbr.
1924	2 Marts	20 April	16 Maj	29 Maj	8 Juni	30 Novbr.
1925	22 Febr.	12 April	8 Maj	21 Maj	31 Maj	29 Novbr.

Danmark.

Ja, Danmark, Du er min dyreste Arv,
og, mister jeg Dig, saa mister jeg Roden,
saa falmer mit Liv, saa visner min Marv,
og da bliver aldrig min Stræben moden.
Du gav mig Livet,
og al min Væxt blev ved Dig mig givet!
Du lægger usynligt Baand mig om Foden.

Her fik jeg i Skænk Hvad Fædrenes Sæd
har draget til sig fra moderlig Mulde;
de Taarer, som Nordboens Øjne græd,
mit Levned evindelig tvætte skulle.
Du var min Amme
med Modermælken fra Nordens Stamme!
Du kan mine Smerter til Hvile lulle!

Hver Gerning, hvor jeg sætter Livet ind
og lægger deri mine bedste Kræfter,
den vidner klart i mit inderste Sind,
at det er Dit Kald, som jeg følger efter;
og, hvis den vinder,
til Dig den stadigt mig mere binder
og gør Dig kun kærere sidenefter.

Hvad Fremmede læse som Rune gram
forstod jeg strax, fra jeg lærte at skønne;
hos Udlændingsfolk er jeg svøbt i Ham,
men her skal mig Frihed min Stræben lønne;
her kan jeg nævnme
mit eget Liv i Din kære Stemme,
mit Slægtskab med Dine Marker, de grønne.

Her Banker og Skove med Eng og Vang
jeg elsker saa højt, som jeg grandt dem kender,
og her forstaaer jeg Smaafuglenes Sang,
og Slægterne her, de er mine Venner;
Hvad her sig rører
i Sorg og Glæde, mit Sind tilhører,
og Danskernes Brøde mig æreskænder.

Den Daad, som øvedes her gennem Old,
jeg føler som Drift i mit Væsens Kræfter;
jeg kender til Slægternes Sammenhold
og Ansvaret, hvormed jeg følger dem efter;
ved Fortids-Skuet
jeg Frugt vil sætte med Liv for Nuet;
i Fædrenes Skygge mit Sværd jeg skæfter.

Som Søn jeg gaaer i Din svulmende Vang
og ejer mit Hjem ved Bøgenes Lunde;
jeg bliver saa glad ved Din Folkesang
og elsker Sproget paa Danskernes Munde;
af Dig jeg grønnes,
kun i Din Moderfavn jeg belønnes,
og dybt i Dit Skød vil jeg engang blunde.

Nicolaj Bøgh.

Den snilde Hr. Jens.

Præsten Hr. Jens havde været i Aneksbyen at opkræve Tiende, nu var han paa Vejen hjemad. Siddende paa Ryggen af en Hest kom han ridende over Heden lige ved den Tid da Tusmørket bredte sig. Bedst som han rider frem ad Ensporvejen møder han en stor stærk Mand.

„Hvem er du?" spurgte denne Præsten.

Hr. Jens holdt stille og svarede: „Jeg er Præsten fra Hedeby."

„Det anede mig," svarede den ubekendte, „jeg har hørt at du i Dag har været henne at kræve Tiende op, jeg ved, at du har mange Penge hos dig, da jeg nu træffer dig, vil jeg rette et Spørgsmaal til dig: Hvis du nu traf en af Hedens vilde Sønner, de, der gaar under Navn af Tatere, og en saadan retter de Ord til dig: Dersom du ikke øjeblikkelig overleverer de Penge, du har hos dig, saa jager jeg en Kugle gennem din Hjerne, hvad vilde du saa svare, Præst?"

„Hvad jeg vilde svare," sagde Hr. Jens, „det ved jeg næppe, men jeg vilde række ham mine Penge."

„Kom saa frem med dem," sagde Tateren, idet han trak en Pistol frem og sigtede paa Præstens Hoved.

Hr. Jens løsnede en Lærredspose, der var fæstnet til Saddelknappen og smed Posen til Manden.

Denne greb med et begærligt Blik Posen med Pengene.

„Blot et Ord endnu," sagde Præsten, da han saa at Tateren gjorde Mine til at forlade ham — „sig mig, vilde du virkelig have dræbt mig?"

„Det vilde jeg," sagde Tatermanden rolig.

„Godt," siger saa Præsten, „men nu er der noget jeg gerne vilde bede dig om — min Hustru har altid troet, at jeg var en modig Mand, men naar jeg nu kommer hjem uden Penge, men tillige uden et eneste Saar, saa tror hun min Sandten ikke længere paa mit Mod."

„Det skal Præsten ikke klage sig for — jeg er villig til at skyde dig ned eller saare dig, som du behager," sagde Tateren og hævede Pistolen.

„Aa nej," genmælede Præsten, „det var just ikke dette, der er en bedre Maade. Dersom jeg nu holder min Hue paa denne Maade — og dermed holdt Præsten Huen ud fra sig — „og du saa skyder en Kugle igennem denne — —."

Tateren stod lidt, saa løsnede han Skyderen, som Præsten havde bedt ham.

„Bravo! Bravo!“ raabte Hr. Jens, „nu er det godt! Vil du nu blot være saa venlig at levere mig mine Penge tilbage ellers skyder jeg dig ned som en Hund!“

I samme Nu stirrede Tateren ind i Mundingen af en Pistol, som befandt sig faa Alen fra hans Hoved.

Tatermanden saa vist paa Præsten, men i dennes Ansigt var der ikke andet at læse end den ubønhørligste Strenghed. Saa tog Tateren Posen med Pengene og gav den til Hr. Jens, som tog imod den med venstre Haand.

„Nu er den Komedie til Ende, Farvel min Søn!“ sagde Præsten og red dermed af Sted ad Præstegaarden til.

Sv. J.

Smaating.

Præsten til sin Karl, der staar og skærer Hakkelse: „Nej, hør nu Jens, den Hakkelse er virkelig for grov, den kan Hesten virkelig ikke være tjent med!“

Karlen: „Ja men, Hr. Pastor, den skal over igen!“

Præsten: „Naa ja, det var en anden Sag, saa kan den jo nok blive passende!“

Hvad Præsten ikke anede var, at Karlen mente, Hestene selv skulde give Hakkelsen anden Omgang mellem Tænderne. At give Hakkelsen „over igen“ paa Hakkelsemaskinen er en Umulighed; men det vidste Pastoren ikke.

m.—g.

Pudsige Talemaader.

„Jeg sover fra otte til otte, det er seksten Timer!“ sagde Manden. Mener du nu ogsaa det?

* * *

„Mæ aa Pies Træsko ær lieg stue!“ sagde Drengen; men han vilde vel have sagt: „Mine og Pers Træsko er lige store!“

* * *

„Det tager haardt paa Tøjet i denne Tid, man graver saa mange Tørv her foran paa Buksene!“ sagde Manden.

m.—g.

Plejesønnen.

(En Fortælling fra Jødefejdens Tid.)

Af Marie Henckel.

Med Tegninger af Carl H. F. Schmidt.

Temmelig lummer havde Dagen været, og endnu ved Aftenstid var Luften ikke afkølet. Tung og ligesom trykkende havde Skumringen sænket sig over den gode Residensstad København, hvis Indvaanere paa denne Tid pænt og adstadigt plejede at forføje sig til Ro og lægge sig til at sove trygt som i Abrahams Skød indenfor Fæstningens Mure og Porte, hvortil Landsfaderen selv gemte Nøglerne.

Men i Aften gjordes der en Undtagelse — der vilde slet ikke komme Ro i Gemytterne. Lys saas indenfor Vinduerne i flere Huse, hvor der ellers plejede at være mørkt, og paa flere Steder stod Folk i Smaagrupper og talte med hverandre.

Byen havde været i Oprør i flere Dage. Larm og Skrig havde lydt i Gaderne, Pøblen havde ladt haant om Stokkepryglene, der var regnet ned over dem fra Lovens Haandhævere, ja selv Soldaternes Bajonetter havde ikke gjort synderlig Virkning paa den, og ikke alene Pøbelen, fulde Matroser, Lastdragere, Sjovere og Gadedrenge, men ogsaa Stadens Borgere, Handelsbetjente og Skrivere havde trodset Vægterpiberne og Politibetjentene og været med i Tumulterne. Det var Jøderne, det var gaaet ud over.

Forbitrelsen mod dem var stadig vokset i Aarenes Løb, efterhaanden som de havde faaet mere og mere Fodfæste, og saa mange af dem havde tjent sig betydelige Formuer. Her, som i andre Lande, hvor de drev deres Geschäft, udsugede de paa det skammeligste de kristne, hed det. De skruede Varerne op, var Aagerkarle, der tog Blodrenter af deres Penge og snød og bedrog, hvor de kunde. Fra Hamborg havde Bevægelsen bredt sig her til det fredelige København, man slog Ruderne ind i alle Huse, hvor man vidste, at der boede Jøder, deres Butikker og Lagere blev ødelagt, gamle hvidhaarede Mænd blev mishandlede, man rev Klæderne af dem, spyttede paa dem og forhaanede dem paa alle mulige Maader, man raabte paa, at Kongen maatte og skulde udvise de forbandede Israeliter af Staden og Landet, ellers tog man sig selv Retten til at stene og ihjelslaa dem hele Riget over.

Forfærdede, rædselslagne lukkede Jøderne sig inde med deres Familier, søgte Tilflugt i Kældere og paa Pakløfter og turde ikke vove sig frem. Mange af de mest velhavende havde i Tide sørget for Pas fra

Politimesteren og havde forladt Byen, flere forsøgte at flygte, jamrende og hylende sønderrev Familiefædre deres Klæder, og i Synagogen, hvorhen de modigste tyede, blev der læst og sunget og bedt til, at Herren ikke vilde vende sit Aasyn fra sit Folk.

„Abrahams, Isaks og Jakobs Gud — frels os og vore Hustruer og Børn — vær med os, du stærke Israels Gud og fri os ud af vore Fjenders Haand!“

Flere af de mest ansete og rige, jødiske Huse var Samlingsstedet for flygtende, flere stod ogsaa tomme og forladte af deres Beboere; Over-Rabbien og nogle af Menighedens ældste var paa den anden Dag gaaet til de øverste Myndigheder og havde der faaet Tilhold om blot at forholde sig rolige og ubekymrede, med Kongens og Militærets Bistand vilde Oprørerne snart være bragt til Rolighed, forsikrede man dem, og ikke et Haar vilde blive krummet paa deres Hoveder. Ikke desmindre var det rigtignok samme Aften gaaet slemt ud over mange af de mindre jødiske handlende, navnlig i Læderstræde og Smaagaderne deromkring, hvor de havde Butik paa Butik opfyldt af gamle Klæder og alskens Skramleri. En gammel Mand løb i sin bare Skjorte ude paa Gaden, rivende sig i Haaret og hylende af alle Kræfter: „Ach waj mir, ach waj mir!“ Latter, Trusler og Eder fulgte ham —

„Lazarus — giv mig Pengene tilbage for de gamle Bukser, du snød mig saa skammeligt med forleden — Lazarus, din gamle Synder, vil du rykke ud med min gode Vest, som du tog i Bytte for den gamle luvslidte Frakke, du saa skammelig prakkede mig paa — hej, Lazarus, Jødesmaus, du har næsten flaaet os her i Kvarteret, nu skal du flaas igen, men — danse for os alle skal du først, Musikken skal du faa gratis —“

„Ach waj mir — hav Medlidenhed med en gammel Mand — jeg er jo fast nackt, som jeg kom fra Moders Liv — jeg dør af Kuld —“

Men Hujen og Latter havde svaret ham, og man tvang ham til at danse og svinge rundt, indtil han sank halvdød om paa Stenbroen, saa traadte en af Jødernes Schächtere*), en kæmpestor Karl, dristig frem og bar den gamle ind i et Hus, hvis Dør han med et Spark slog i for Forfølgerne.

„Um Gottes Willen,“ lød det oppe i Huset hos den rige Grosserer Nathan, hvor alt havde været mørkt og tillukket i flere Timer; „de vil trænge herind og myrde os allesammen!“ og Kvinderne hulkede og jamrede, mens Skrigen og Skraalene der nede fra Gaden trængte op til dem. „Israels Gud! De har svoret at ville myrde alle

*) Slagtere, der tillige ifølge deres Embede skulde rense Kødet, som ansaas for urent.

Jøderne her i Kvarteret i denne Nat — nu har de ogsaa slæbt Isak Hirsch og gamle Benjamin Levy ud paa Fortovet —" skreg Husets ene Søn, som stod bagved et af Viduesgardinerne og kiggede ud, „de vil maaske tilsidst stikke Ild paa Husene og brænde os inde —"

Og Rædslen voksede hele den frygtelige, lange Nat igennem, og saa da Morgenen gryede — hvilket Syn frembød ikke den snevre gamle Gade, hvor Indholdet af Marskandiser-Butikkerne, som man havde plyndret, laa spredt hulter til bulter mellem knuste Vinduesruder, sønderbrudte Møbler og Husgeraad. Blege, forfærdede Ansigter tittede frem hist og her ved Vinduer og Døre og vidste ikke, om de skulde frydes eller glædes over Synet af Patrouillerne, der drog forbi, indtil det endelig rygtedes, at Kongen paa det strængeste havde paabudt Orden og Rolighed og lovet, at Jøderne ikke mere skulle fortrædiges.

Roligheden var altsaa nu omsider tilvejebragt, og Ophavsmændene vilde blive draget til Ansvar, hed det, men nogle forfærdelige Dage havde det jo rigtignok været, og store Tab havde mange af de arme Mennesker jo dog lidt — det mente ogsaa Guldsmedemester Hammer, som nu i Aftenskumringen stod udenfor sin Butiksdør foran paa Købmagergade og røg paa sin Pibe, mens han fik en Passiar med sin Nabo Drejeren.

„Ja," sagde denne, „naturligvis er det gaaet ud over mange uskyldige, men saadan ganske i Almindelighed, saa under man dog nok disse Jødesmause, at de har faaet sig en lille regederlig Skræk i Livet, Nabo. Pengepugere og noget Snyderkram er dog de fleste af dem."

„Ja, man elsker dem jo ikke," sagde Guldsmeden, „men Mennesker er de jo lige fuldt, og handle med dem, som der er gjort her, det synes jeg nu rigtignok er en stor Skam — og Synd tillige. Man skal ikke sætte sig selv tilrette, og der er brave og skikkelige Folk ogsaa mellem Jøderne, ligesom der er store Kæltringer mellem os Kristne — men hvad var det, der peb saadan? Hørte De ikke noget, Nabo?"

„Nej, det har vel været en Kat. Underlig saa stille og lummert i Aften, pas paa, vi faar Torden til Natten," og dermed trak Drejeren sig tilbage, overladende Guldsmeden til sin Pibe og sine egne Betragtninger, der imidlertid snart endte med, at ogsaa han gabede og lavede sig til at lukke Gadedøren og den lille Butik.

Han havde lige faaet Træskoddet sat for Vinduet, da den samme pibende, klynkende Lyd, som før, naaede hans Øren. „Mariane," raabte han ind ad Døren til sin Kone, som et Øjeblik efter kom frem, allerede iført Nattrøje og Natkappe og spurgte, hvad der var paafærde. „Er Katten inde? Hør, der er noget, som ligesom piber og klynker i Nærheden, jeg kan ikke forstaa, hvad det er —" og de kaldte begge: „Mis — Mis — —"

Madammen stak sit bestrimlede Hoved forsigtigt frem i Døraabningen og saa spejdende op og ned ad Gaden, der nu var ganske tom. Guldsmeden gik nogle Skridt henad Fortovet — saa bøjede han sig pludselig ned. Der laa en Dynge Fejeskarn og andet gammelt Nagelse udenfor et af Nabohusene, og fra en halvt væltet itubrudt Klædekurv, der var kastet ovenpaa Dyngen, kom Lyden — „Godeste Gud — hvad i Alverden er dette?" lød det fra Guldsmeden, der blev ved at staa og stirre.

„Hammer," skreg Madammen henne fra Døren, „hvad er det? hører du Mand — eller har du mistet Mælet?"

Det lod næsten til det, men ligesom Madammens Spænding var paa det højeste, og hendes Nysgerrighed havde overvundet hendes Blufærdighed, saa at hun var i Færd med at vove sig ud paa Gaden i sit noget lette Kostume, kom hendes Ægtehalvdel hen imod hende bærende noget i sine Arme — —

„Mariane," sagde han, „se her — det er et Barn, et lille levende Barn!"

„Et Barn —" gispede Madammen og slog Hænderne sammen, „men hvor i Herrens Navn er det kommen fra?"

„Fra Kurven," stammede den befippede Guldsmed, hvis Øjne endnu stadig var nær ved at springe ud af Hovedet paa ham af Forbavselse, „jeg begriber ikke, hvorledes det kan være kommen der — —"

„Den arme Unge — Gud, hvor du holder paa den, Hammer — giv mig den!" Og et Øjeblik efter sad den skikkelige Kone inde i Stuen med Barnet, en smuk lille Dreng, der vel omtrent kunde være et Aarstid gammelt, paa Skødet, og Barnet stirrede paa hende med et Par store, mørke Øjne og fra hende paa Guldsmeden, der stirrede igen —

„Mariane, ved du hvad jeg tror? Det er et — et Jødebarn! Kan du ikke se, hvor mørkhaaret og sortøjet han er — og Næsen er ogsaa lidt krum — hvad skal vi gøre ved ham?"

„Ja, i Nat maa vi da beholde ham, det arme Kryb, i Morgen kan du jo gøre Efterspørgsler. Se her, fattige Folks Børn er han min Tro ikke, for han er hyllet i det dejligste Linned og har smaa guldbroderede Saffiansko paa Fødderne — nej, og nu smiler han til mig, det lille Pus!"

Madam Hammer var rørt. Hun havde kun haft et eneste Barn i sit snart femtenaarige Ægteskab, ogsaa en Dreng, men han var død, da han omtrent var i samme Alder som det lille Væsen, der nu laa hjælpeløst paa hendes Skød og pattede paa sine smaa Tommelfingre, og hun syntes, at det ligesom var en Guds Tilskikkelse, at Drengen var bleven ført til dem paa denne sælsomme Maade.

Der blev ikke sovet saa trygt i den store Himmelseng med de

Kattuns Omhæng denne Nat, som ellers. De to rødmussede Ansigter paa Puden, det ene omsluttet af den pibestrimlede Natkappe, det andet under den stribede Bomuldsnathue med Dusken, var begge uafladeligt i Bevægelse for at titte hen til den Kasse, hvori man foreløbig havde redt den lille fremmede en Seng, og i Stedet for den Snorken, der sædvanligvis plejede at lyde som en Duet fra Ægteparrets Leje, hørtes nu deres ivrige hviskende Stemmer drøfte Aftenens Begivenhed — først længe efter Midnat faldt det værdige Par i Søvn.

Det er muligt, at de kraftige Skraal, hvormed den lille Gæst allerede før det gryede ad Dag tilkendegav sin Nærværelse, og den Uro, som derefter fulgte paa, og som forstyrrede Guldsmedemester Hammer i hans gode Morgensøvn, ikke bidrog til at blidne hans Sind, men tværtimod meddelte det en vis Pirrelighed, thi han stod i alt Fald op med den faste Beslutning ikke at ville taale fremmede Folks Børn længer i sit Hus end højst nødvendigt og svor, at Ungen skulde af Sted, saa snart han kunde blive af med den.

Men dette viste sig just ikke at være nogen let Sag.

Trods hans Kones Bemærkning, at det dog ikke var sikkert, Barnet var af jødisk Herkomst, fordi det havde sorte Øjne, paastod han paa det bestemteste, at det maatte være Tilfældet. Forældrene havde naturligvis i deres Skræk glemt eller efterladt det, idet de flygtede, maaske i den Tro, at gode Mennesker vilde tage sig af det, og efter Raadslagning med Venner og Naboer gik han op til Jødepræsten Rabbi M . . . for at lade ham forespørge i sin Menighed, om nogen havde mistet et Barn under Tumulterne de foregaaende Dage, da dette i saa Tilfælde befandt sig hos ham i god Behold. Rabbien takkede ham og forsikrede, at han skulde lade anstille Efterforskninger, men imidlertid førte disse ikke til noget, og efter otte Dages Forløb var der endnu bestandig ingen Familie i det mosaiske Samfund, hverken rig eller fattig, der meldte sig som Forældre til eller paarørende af det paa en saa besynderlig Maade fundne Barn. Saa blev der indrykket Avertissementer i alle Blade, men med samme Resultat — Dag efter Dag, Uge efter Uge gik, uden at den lille blev afhentet, og hemmelig glad erklærede saa Madammen sin mindre henrykte Ægtefælle, at de naturligvis maatte beholde Drengen, det var Gud selv, som havde sendt dem ham i Stedet for det Barn, de en Gang havde mistet —

„Ja, ja, Mariane,“ sagde Guldsmeden og kløede sig i Hovedet, „naar det ikke kan være anderledes, saa — saa beholder vi ham naturligvis.“

Og da der efter endnu fjorten Dages Forløb bestandig ingen havde meldt sig for at kræve Barnet, trods gentagne Avertissementer og Henvendelse til Politi og Øvrighed, saa var Sagen afgjort, og den

lille Knægt, som var bleven funden i Fejeskarnet paa Gaden, blev lovformelig antaget i Barns Sted af Guldsmeden og hans Kone.

Det var over tolv Aar siden.

Aprilsolen skinnede nok saa muntert ned i Gaarden bag det lille Hus paa Købmagergade, hvor Madam Hammer havde hængt Tøj til Tørring. Vinden viftede en Gang imellem i Lagenerne og Dugene og spilede dem ud som store Sejl, og i Læ af dem legede to Børn henne i Hjørnet ved Plankeværket, hvor der stod nogle store Trækasser opstillede. Det var en Dreng og en Pige, Guldsmedens trettenaarige Plejesøn og hans eneste Søsters Datter, et forældreløst Pigebarn, som for et Par Aar siden ogsaa var bleven Medlem af den lille Familie.

„Nu ordner vi først alle Sagerne bag ved paa den Kasse,“ sagde Jakob, „den anden er Disken, og saa kommer du med din Kurv og køber hos mig — du ved nok, at vi lader, som Smaastenene er Penge, du maa samle en hel Mængde.“

„Det har jeg gjort,“ sagde Pigebarnet og holdt sit Forklæde frem, „men — det er slet ikke morsomt altid at lege den Leg, kan vi ikke hitte paa noget andet?“

„Noget andet? Hvad skulde det være? Jeg er snart for stor til at lege nu, maa du huske paa, jeg skal snart i Købmandslære, og saa er det godt at være i Øvelsen.“

„Ja, men sommetider har vi læst saa yndigt op af Historiebøgerne og bagefter ageret det altsammen — især det med at rejse — og Skibbruddet og Sørøverne — og alt det ved du nok —“

Drengen stirrede frem for sig med sine store, sorte Øjne, „Aa, det er noget Vrøvl altsammen, Johanne,“ sagde han, „det er vi for store til — jeg gider i det hele taget slet ikke lege mere. Nej, at komme rigtig ud i Livet en Gang, rigtig at rejse og se sig om, det er noget — og det kommer jeg nok som Handelsmand, Fader har lovet mig det. Saa skal du bare se, hvilke dejlige Ting jeg skal have hjem med til dig, Johanne — og til Moder! Persiske Sjaler, Silketøjer, Tæpper og Perler — —“

Øjnene tindrede, Læberne lo, saa man saa de hvide Tænder —

Johanne rystede Stenene i sit Forklæde og lod dem rulle gennem Fingrene. „Hvorfor vil du ikke være Sømand ligesom Drejerens Søn?“ spurgte hun. „Saa kom du da omkring i Verden.“

„Sømand — pyt. Nej, saa fik jeg jo ingen Brug for, hvad jeg har lært. Matros, beget og tjæret, der skal lystre som en Hund, entre til Vejrs i bælgmørke Nætter og maaske en skønne Dag skylles

over Bord for at blive ædt af Hajerne — saa du maaske gerne det? Jeg troede dog, at du brød dig lidt mere om mig!"

„Ja, det ved du godt, at jeg gør!" raabte Johanne ganske ivrig og rystede sine lysebrune Krøller, „men jeg mente kun — der er saadan noget kækt ved en Sømand —"

Johanne var to Aar yngre end Jakob, men havde, som det syntes, allerede dannet sig sit mandlige Ideal.

Jakob slog med Nakken. „En Sømand behøver kun at bruge sine Næver, du, men jeg har mere Lyst til at arbejde med mit Hoved! Aa, jeg vilde ønske, Fader havde ladet mig studere. Lærdom gaar over alt — Videnskaben — jeg vilde gerne have været Astronom, hellere end noget andet i Verden, regne og regne og udmaale alle disse umaadelige Afstande mellem Kloderne, aa, der er ikke noget saa interessant som disse Talstørrelser, der vokser og vokser — —"

„Jakob og Johanne," lød det i det samme inde fra Huset, og saa sprang de af Sted begge to; det var Middagstid, Dugen var allerede bredt over det røde Klapbord, og Faderen, Svenden og Læredrengen, renvaskede og renkæmmede, var kommen ind fra Værkstedet. Saa tog alle Plads om Bordet, Madammen øste Grynsuppen op, og Jakob og Johanne sad og talte Svedskerne. Faderen spurgte Jakob, hvordan det var gaaet i Skolen i Dag, og da han hørte, at Drengen som sædvanlig havde faaet Ug baade i Skrivning og Regning, klappede han ham paa Skuldren og nikkede. Ja, det var godt, at han var saa flink, nu nærmede Tiden sig jo snart, at han skulde konfirmeres; Købmand Jensen, hos hvem han skulde staa i Lære, skyndede ogsaa paa, han trængte til ham, hans flinke Svend var netop rejst.

„Jakob vil meget hellere være Astronom end Købmand," sagde Johanne med Munden fuld af Grynsuppe.

„Astronom — Stjernekigger — hvad er det for noget Snak," afbrød Fatter bistert, „han har jo netop udmærkede Anlæg for at blive Købmand, saadan et Hoved til at regne —"

„Ja og til at spekulere den ud," grinede den gamle Svend og tørrede sig om Næsen med Bagen af Haanden, „han er en rigtig Fiffikus, er vores Jakob — naada!"

De andre lo, men Mutter klappede Drengen paa Kinden og strøg ham hen over det mørke krøllede Haar — „han er min egen hjertens gode Dreng, er han," sagde hun, „saa blød og kærlig, ikke en Flue kunde han nænne at gøre Fortræd!"

„Ja vist, forkæl ham bare," lo Guldsmeden, men i det Blik han i det samme kastede paa Plejesønnen, stod tydeligt at læse, hvor stolt han selv var af ham. I det hele taget var Jakob alles Yndling der i Huset, næsten i endnu højere Grad end Johanne; han havde et

ypperligt Nemme, forstod altid at finde sig til Rette og lempe sig efter hver især, og saa var han virkelig, som Moderen sagde, af et godt og kærligt Gemyt, de havde hidtil kun haft Glæde af ham og havde mange Gange velsignet den Dag og Time, da Forsynet havde skænket dem ham. At den lille Pige for et Par Aar siden ogsaa var bleven sendt dem i Huset, for at de skulde være hende i Forældres Sted, havde ingenlunde forringet deres Kærlighed til deres prægtige Dreng; de delte deres Ømhed og Omsorg ligeligt mellem begge Børnene; men Jakob vidste godt, at han var og blev den første i deres Hjerte — især i Moderens, og han hang ved hende igen med sin hele Sjæl.

Familien havde afspist, og der var taget af Bordet igen. Jakob havde gjort Narrestreger, som han plejede med Svenden, den gamle Thomas og den braknæsede Læredreng og havde nu sat sig til Ro med en Bog, mens Fatter tog sig en Lur over sin Avis og Mutter over sit Strikketøj, og Johanne sad paa en Skammel og klædte sin Dukke paa.

Saa lød pludselig den lille sprukne Butiksklokke, idet Døren gik, og Læredrengen stak sit kuglerunde Hoved ind ad Dagligstuedøren og forkyndte, at en fremmed ønskede at tale med Mester og Madammen. Et Øjeblik efter stod denne fremmede inde i Stuen, og alles Øjne rettede sig med Udtryk af Undren og en vis Uro paa ham.

Det var en gammel Mand, i alt Fald var hans Ansigt indfaldent og furet, og det lange Haar og Skæg var næsten ganske hvidt. Under de buskede Bryn, der mødtes over den store krumme Næse, funklede et Par urolige sorte Øjne, hele Skikkelsen, der var kroget og bøjet, var indhyllet i en lang sort Frakke af et ejendommeligt Snit. Han havde hilst med en temmelig dyb Hovedbøjning, men blev staaende og saa sig om, indtil Øjnene pludselig faldt paa Jakob — saa foldede han Hænderne —

„Gott im Himmel," stammede han, og Blikket syntes ligefrem at sluge Drengen.

„Hvem er De, Herre, og hvad ønsker De?" spurgte Guldsmeden tilsidst i en lidt irriteret Tone, men Madam Hammer drog, greben af en uforklarlig Følelse af Skræk, Jakob ind til sig.

Manden strøg sig med Haanden over Panden og Øjnene, som en der vaagner op af en Drøm. „Hvem jeg er — ja rigtig — det skulde De jo vide — —"

„Ja helst," sagde Guldsmeden og tilføjede i sit stille Sind: „Han er forrykt, der er ingen Tvivl — lige sluppen ud af Daarekisten — vi maa have Thomas ind."

„Mit Navn er Moses Mendel, gode Mand, og jeg er mosaisk Købmand og bosat i Hamborg," sagde den fremmede — „men længe

har jeg nu været paa Rejser og er nu kommen hertil for at — for at søge, hvad jeg først troede tabt, men nu haaber at have fundet. De er jo Guldsmeden Hammer, som for noget over tolv Aar siden, da man her i København saa grusomt fo'r frem imod mine Trosfæller, en Aften fandt et Barn, et Drengebarn paa Gaden — det samme Drengebarn, som jeg her ser for mine Øjne, ikke sandt? Ach mejn Gott, jo, jo — mit Hjerte bedrager mig ikke —" og han strakte sine skælvende Hænder frem imod Jakob, som klynget op til Moderen stirrede paa ham med store opspilede Øjne.

„Ja," sagde Guldsmeden, „jeg er den Mand, De nævner, og dette er Drengen, som er antaget som vort eget Barn. Men med Forlov, hvad angaar det Dem, Hr. — Hr. Moses? hvad har De med den Sag at gøre, og med hvilken Ret kommer De her efter tolv, tretten Aars Forløb for at forhøre Dem om dette Barn?"

„Med hvilken Ret? gerechter Gott, han spørger med hvilken Ret! Forstaar De da ikke, at det er, fordi han er mit Kød og Blod — ja, mit Kød og Blod, selv om jeg kunde have tvivlet, saa ved jeg det nu, da jeg ser ham for mine Øjne, ser ham som min Rachels, min Hustrus udtrykte Billede —"

Guldsmeden og hans Kone stod som maalløse, men Jakob selv var ligbleg og rystede over hele Kroppen.

„Men, men — — hvorfor krævede De da ikke Barnet før?" stammede Mester Hammer, da han endelig igen fik Munden paa gled. „Har De Beviser for, hvad De siger?"

„Beviser? vilde jeg staa her, gode Herre, dersom jeg ikke havde det? Jeg er Købmand og boede som sagt i Hamborg, hvor jeg i adskillige Aar drev min Geschäft. Herren havde lagt sin Velsignelse deri, men paa anden Maade hvilede hans Haand tungt paa min Hustru og mig, thi de seks Børn, han havde skænket os, tog han efterhaanden alle igen. Saa — da ingen af os var unge længer, fødtes der os til vor store Fryd en Søn, men Glæden var kun kort, thi det kostede min Rachel Livet. Jeg vogtede dette Barn som min dyreste Skat, men da udbrød Forfølgelserne imod mit Folk, og jeg saa ikke alene min Ejendom, men ogsaa vort Liv truet. Jeg besluttede at flygte, men jeg havde først nogle Sager at ordne, og i min Skræk for, at der skulde tilstøde mit Barn noget, sendte jeg det af Sted med min gamle tro Tjener, som havde været hos mig fra Ungdommen af, han skulde bringe det til min Broder herovre i København, jeg selv vilde saa komme senere — Gott im Himmel, jeg arme Mand anede jo ikke, at ogsaa her var Oprøret mod os Jøder brudt ud. Netop som jeg var i Færd med at begive mig af Sted, brød man ind i mit Hus, udplyndrede mig og stak Ild paa Ejendommen; jeg var slaaet halvt for-

dærvet og laa bevidstløs hen, men nogle flygtende Polakker tog mig med sig, og jeg førtes langt, ak Gud hjælpe mig, langt, langt bort fra mit Fødeland. Der nede Syd paa rasede Kampen, vi blev gjort til Krigsfanger, og jeg led meget, saare meget — i over fem samfulde Aar — og ikke mindst pinte Tanken mig om mit stakkels Barn. Saa endelig slap jeg og nogle Lidelsesfæller fri, jeg vendte tilbage til Hamborg og skrev derfra til min Broder i København, men — Brevet blev sendt mig uaabnet tilbage med den Underretning, at han under Jødefejden for omtrent seks Aar siden havde forladt Byen, hvorhen han var flyttet, vidste man dog ikke. Mit eneste Haab var, at Isak, min gamle Tjener, havde naaet ham med Barnet inden hans Bortrejse, og at min Rachels Søn var i god Behold. Men hvor finde ham? Jeg laa længe syg af de uvante Anstrængelser og Sindsbevægelser, men da jeg efter mange Maaneders Forløb endelig fik Kræfter dertil, tog jeg Staven i Haanden, og med nogl Varer, som jeg agtede at forhandle, og som jeg havde indkøbt for nogle af de Penge, jeg endnu ejede i Banken i Hamborg, drog jeg af Sted. Min Broders Hustru havde Slægtninge i Sverrig, det vidste jeg, og jeg formodede, at han kunde være flygtet dertil, men jeg søgte ham forgæves i Aar og Dag — det var en møjsommelig Vandring, træt og mødig var Foden, og Hjertet var tungt.

Omsider lykkedes det mig at opspørge en af de omtalte Slægtninge, og der erfarede jeg, at min Broder, om han da endnu var i Live, i flere Aar havde været bosiddende i Holland. Saa rejste jeg til Holland; der blev jeg syg af Feber og blev lagt ind paa et Hospital, jeg var fra min Forstand en Tid, sagde de, rasede og talte i Vildelse, og de vilde have mig anbragt i en Daareanstalt, men nogle ansete Jøder tog sig af mig, og jeg kom mig omsider igen. Ja, og jeg fandt omsider min Broder, efter at jeg forlængst havde opgivet det, men — om min Søn kunde han ingen Oplysning give mig, han havde aldrig set Barnet for sine Øjne. Ach, ach — jeg elendige sønderrev mine Klæder og bad Herren mine Fædres Gud om at gøre Ende paa mit usle Liv, men det skulde nu ej være saa, og efter nogen Tids Forløb vendte jeg tilbage til Hamborg. Saa en Dag lod Overrabbien mig kalde og meddelte mig, at under min Fraværelse for flere Aar tilbage var en gammel Mand kommen til ham og havde afgivet den Forklaring, at han var den Tjener, som jeg havde sendt af Sted med mit Barn. Han var rigtig naaet til København, men erfarede her til sin Skræk, hvad der var sket, og at min Broders Hus stod tomt. Fremmed og ukendt i Byen, hvor Oprøret rasede, fo'r den tro Tjener vild og kom midt ind i de larmende Pøbelskarer, der hujede ad ham, rev og sled i hans Klæder og sparkede og spyttede paa ham. „Hvad har du i den

Bylt under Kappen, Jødesmaus? gamle Klæder kanske — nej Kostbarheder naturligvis, Sager, som du har stjaalet fra de Kristne," lød det omkring ham. I sin Angst for, at man skulde faa fat paa og mishandle Barnet, der var vaagnet og begyndte at græde, bøjede han sig ned og lagde sin kostbare Byrde i en gammel Kurv, der laa henslængt paa Fortovet udenfor et Hus og stillede sig op foran den for at forsvare sin Herres Søn til den sidste Blodsdraabe. Et Par vilde Karle kastede sig over ham, han stred imod, men de lo og slæbte af Sted med ham, trods hans Bønner og Skrig, slæbte ham i Skarnet efter sig, indtil han segnede omkuld og tabte Bevidstheden. Da han atter kom til sig selv, var det mørk Nat, hvorhen skulde han vende sig for at finde Barnet? Som en vanvittig styrtede han af Sted, Gade op og Gade ned, i sin Skræk og Fortvivlelse vidste han ikke af sig selv, og saaledes blev han funden af nogle af vore flygtende Trosfæller, der tog ham med sig. Da han naaede tilbage til Humborg for at meddele mig Ulykken — ak, da var mit Hus brændt, jeg selv borte — og han traf mig aldrig siden, kort efter døde han.

Da jeg havde faaet denne Meddelelse, havde jeg ingen Ro paa mig længer, jeg maatte af Sted for muligen at finde mit Barn og kom saa hertil. Ved at forespørge mig hos den mosaiske Præst, erfarede jeg omsider, at der virkelig under Fejden for tolv Aar siden, var bleven efterlyst et Barn i Menigheden og de Omstændigheder, under hvilke det var bleven fundet, samt at, da man ingen Oplysninger havde kunnet give, havde Folkene, hos hvem Barnet var bleven optaget, fremdeles beholdt det. — Saa fik jeg Eders Navn og Bopæl at vide, og nu er jeg her, og ved Synet af Drengen, vidste jeg straks, at jeg stod for min Rachels Søn, han ligner hende som en Draabe den anden — Herren min Gud være lovet og priset! Ja, ædle Mennesker, hvorledes skal jeg takke Eder, som har plejet mit Barn og bevaret det uskadt for mig i alle disse Aar — gesegnet sej Ihr — og du, min Søn, min eneste, kom og lad mig trykke dig til mit længselsfulde Hjerte —"

Han bredte sine Arme ud imod Drengen, men denne veg uvilkaarlig tilbage og vedblev at stirre paa ham med en Blanding af Frygt, Tviol og Modvilje. „Fader, Moder," stammede han, „er det sandt, er denne — denne fremmede Mand virkelig min Fader? Aa, jeg bryder mig ikke om ham, jeg kender ham ikke — hvad vil han her?"

Guldsmeden, der just ikke var af de raadsnare, kløede sig betænkeligt paa Næsen. „Ja, ser du, Jakob," sagde han tilsidst, „det kan jo ikke nægtes, „at — at det naturligvis forholder sig som han siger — og —"

„Ak Gud," skreg Madam Hammer, „men han kan dog vel ikke nænne at tage Drengen fra os — kan De vel, Hr. Moses?"

„Tage ham fra Dem, gode Kone — men er han da ikke mit Kød og mit Blod? Hvorledes kunde jeg drage bort igen uden mit Barn, nu da jeg endelig har fundet ham, jeg som har lidt saa meget og er en stakkels ensom gammel Mand, der ingen Glæder mere kender i Livet? Jeg er ingen fattig Mand, Abrahams, Isaks og Jakobs Gud har lønnet mit Arbejde og min Møje, og jeg vil ogsaa rigelig lønne Eder for, hvad I har gjort for min Rachels Søn, skønt Kærligheden aldrig kan betales med Penge, det ved jeg saare vel! Men lade Eder beholde ham — han som skænkedes mig i min Alderdom for at blive min Støttestav, mine Øjnes Lys og Lyst — nej, nej, det kan jeg ikke, saa sandt hjælpe mig Herren —"

„Men han er oplært i vor Tro, i den kristne Tro, vil De da nu gøre ham til en Jøde?" raabte Madam Hammer som ude af sig selv.

„Jøde! Ja, fødtes han kanske ikke i vort Folk, hørte han det ikke til i Moders Liv, og vil Herren ikke en Gang kræve ham af mig som en af sine egne, et Barn af sit udvalgte Ejendoms-Folk? Han er blev'n en Goj*), er schmattet**) i et kristent Hus, men Jehova er en retfærdig Gud, han vil atter føje det saaledes, at han lærer at kende sine Fædres Tro og vender sig til den — ikke sandt, mit Barn, min Søn — du vil følge med din Fader og derefter vandre hans Veje — —"

Drengen rystede endnu og var fremdeles ligbleg. „Nej — aa, nej — ikke endnu," bad han, „lad mig blive her — bare lidt endnu —"

Baade Madam Hammer og Johanne brast i lydelig Graad, og den skikkelige Guldsmed selv rømmede sig i det uendelige, men den gamle Jøde slog sig for Brystet og for Panden og rev sig i de hvidgraa Haartjavser. „Schema Israel!" jamrede han, „har jeg da fastet og benschet***) forgæves? Har jeg da intet Barn mere, skal jeg gaa i Graven, uden at nogen siger Kadisch over mig og beder, at mit Støv maa hvile i Fred? En træt, ensom og gammel Mand —" Taarerne randt ned ad de furede Kinder, og Hovedet sank ned paa hans Bryst.

„Der er ingen, som vil eller har Ret til at tage Deres Barn fra Dem," sagde Mester Hammer omsider, „men ser De — Drengen maa have Tid til at forberede sig paa Forandringen, De kan ikke forlange, at han straks skal slutte sig til Dem, begribeligvis. Giv

---

*) Kristen.

**) døbt.

***) bedet.

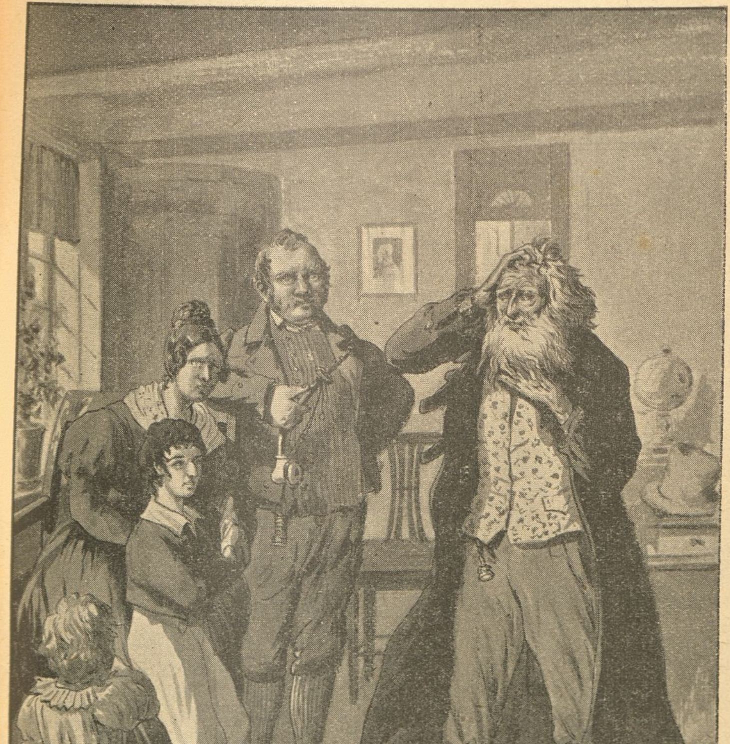

ham Tid — nogle Dage til at betænke sig i og lad ham saa selv vælge — —"

„De har Ret, gode Mand, De har Ret, jeg indser, at jeg i min Utaalmodighed og Længsel har været for overilet. Jeg vil vente — komme igen — indtil da — Herren dine Fædres Gud velsigne dig, min Søn!"

Jakob blev staaende paa den samme Plet, efter at den gamle Mand var borte, der var et underligt stirrende Udtryk i hans Ansigt. Om Aftenen, da han var kommen i Seng, kunde han ikke sove, Plejeforældrene hørte ham ligge og vende og dreje sig og hulke, som om hans Hjerte skulde briste. Og saaledes gik det i flere Dage. Drengen gik omkring som en, der i Grunden var langt borte. Moderen dæggede og kælede for ham, men hun turde ikke spørge, hvad han grublede over; lille Johanne saa paa ham med undrende bedrøvede Barneøjne. „Du rejser da aldrig fra os, gør du vel, Jakob?" hviskede hun frygtsomt. Han saa paa hende og rystede paa Hovedet. „Tal ikke til mig," sagde han, og hun løb sin Vej, bange for hans blege Ansigt med de sorte stirrende Øjne — det var, ligesom hun slet ikke kendte ham igen.

Kampen, som den halvvoksne Dreng havde faaet at udkæmpe, havde i faa Dage ligesom forvandlet og modnet ham. Han havde ikke næsten hverken spist eller drukket, havde ikke talt eller aabnet sit Hjerte for Plejeforældrene, som de fleste andre Børn vilde have gjort, men kun undertiden set paa dem med et underligt bedrøvet og lidende Blik.

Men da hans Fader efter tre Dages Forløb kom igen, gik han hen til ham. Han rystede, som om han havde Feber, men han lagde sin Haand i den gamles og sagde: „Jeg vil gaa med dig — du er min Fader, og jeg maa følge, naar du befaler mig det."

„Jakob, Jakob," lød det hulkende efter ham, og det var, som om Barnet vred sig i Smerte, Læberne bævede — men han rev sig løs. Lidt efter havde han forladt det lille Hus, hvor hans Barndom var henrundet og drog ud i Livet ved sin Faders Haand, mens denne Fader nedkaldte Velsignelse paa Velsignelse over hans Hoved.

„Jeg gad vidst, hvad Johanne egentlig tænker paa, Mutter? Tror du, at hun bryder sig noget om den unge Jokumsen?"

„Aa, jeg ved snart ikke, hvad jeg skal sige, han er saadan en kejtet Fyr, og hun ler ofte af ham, jeg tror i Grunden heller ikke, at hun for Alvor tænker paa at binde sig til ham."

„Ja, saa skal den Sludder have en Ende, jeg vil ikke have Jokumsens rendende her paa Dørene tidligt og silde i den Tro, at der

skal blive et Par af deres Søn og Johanne, naar hun ikke har noget tilovers for ham. Gøre Nar ad ham skal hun ikke have Lov til — og dermed basta."

Mester og Madam Hammer sad i den lille Dagligstue bag Butikken, han som sædvanlig pattende paa Piben og hun med den evindelige Strikkestrømpe. Gamle var de begge to blevne i de forløbne seks, syv Aar; Tidens Tand havde ikke undladt at gnave sine Mærker i de glatte runde Ansigter, og Haarene var graanede stærkt; Madammen saa ikke godt uden sine Briller, og Guldsmeden havde lagt sig en anselig Mave til, men forresten var alt uforandret i den lille Stue og i Huset i det hele taget, og naar undtages Savnet af den kære Plejesøn, der var bleven følt stærkt og dybt og i lange Tider ikke havde været til at forvinde, saa var Tingene gaaet deres vante Gang i disse Aar. Johanne var vokset op til en køn, frisk, ung Pige, hun var naturligvis Solstraalen i Hjemmet nu, ligesom Jakob havde været det, og den braknæsede Læredreng, som nu var Svend, sendte hende forelskede Blikke og redte sine stride, røde Haar til Vejrs og kvalte næsten sig selv i et Par umaadelige Flipper for at tækkes hende om Søndagen, naar han var i Pudsen. Ja, og foruden ham gjorde ogsaa Vinhandlerens Søn, den unge Jokumsen, Haneben til hende, og gamle Jokumsen gjorde sig lækker for Guldsmeden og hans Kone og var ivrig for at faa Sagen bragt i Rigtighed. Hammers var jo velstaaende Folk, det var en bekendt Sag, desuden var Pigebarnet baade køn og brav og dertil hurtig og vel optugtet.

Men hvad Johanne angik, saa kunde det jo nok være, at hun snarere gjorde sig lidt lystig over Bejleren end begunstigede ham, og naar Mester Hammer erklærede, at han vilde have en Ende paa Sagen, var det ikke ganske uden Grund.

„Jøsses, Fatter, du bliver saa ivrig," sagde Madammen, „man behøver da ikke straks at bestemme sig, husk at Johanne er ikke meget over sytten Aar, hun har Tiden for sig og behøver ikke at kaste sig bort til den første den bedste, der melder sig, skulde jeg mene."

„Nej, men vi bliver dog gamle, Mariane, og du ved selv, hvor ofte vi har talt om, at det var rart at se hende vel forsørget, inden vi gik bort. Havde vi haft Jakob, der kunde have taget sig af hende, det havde været en anden Sag —" og den brave Guldsmed sukkede og tog sig nogle dybe Drag af Piben.

„Aa, Jakob — tal ikke om ham! Vidste man endda, hvor han færdedes, men kun to Gange skrev han os til, og det var lige i Begyndelsen, efter at han var rejst, siden har vi intet hørt, Gud maa vide, hvor han nu er henne! Han sidder kanske som en rig og anset Mand mellem Jøderne og har glemt os —"

„Men Moder dog, hvor kan du sige saadan noget," udbrød Johanne, der i det samme var kommen ind i Stuen, „hvorledes kan du tro, at han nogensinde glemmer os herhjemme — dersom han da lever, men kanske er han død," tilføjede hun med et lille Suk.

„Ja, ja, min Pige, det er jo meget pænt af dig, at du forsvarer ham, I to holdt jo ogsaa en Klat af hinanden, da I voksede op sammen som Børn. Herregud, I delte altid saa pænt, hvad I fik og plejede at gemme de bedste Stykker til hinanden, og saa dejligt som I legede sammen!"

Johanne nikkede, hun huskede det jo ogsaa godt altsammen; hun tænkte i sit stille Sind mangen Gang paa Plejebroderen og ønskede, at de maatte faa ham at se en Gang endnu. Hun havde fundet det haardt og ukærligt af ham, at han havde kunnet forlade dem, der havde været ham i Forældres Sted, men havde dog i Længden ikke kunnet være vred paa ham, og naar hun huskede paa det angstfulde og ulykkelige Ansigt, hvormed han var draget bort hin Dag, saa kom hun til at græde.

„Jeg skal hen til Jokumsens til et Slag Kort i Aften," sagde Mester Hammer, „gaar du kanske med, Johanne?"

„Nej — det har jeg ingen Lyst til," svarede den unge Pige og tog sit Sytøj, „jeg bliver heller hjemme hos Moder."

„Hm — dersom — dersom de spørger mig — dersom de taler om dig og undres over, at du næsten aldrig gaar derhen mere, eller er rigtig venlig mod unge Jokumsen, naar han kommer her, hvad skal jeg saa svare?"

„Gud, hvad du selv vil, lille Fatter," lo Johanne, „naar unge Jokumsen selv spørger mig om Grunden, skal han saamænd nok faa den at vide."

„Johanne —" Fatter forsøgte at se meget stræng ud, hvad der ikke saa let lykkedes ham — „du gør Nar ad ham, tror jeg — —"

„Nej, men han er bare saadan et Brøvl, og saa skeler han jo — jeg ved aldrig, hvad for et af hans Øjne, der ser paa mig, naar han taler til mig."

„Naa, naa, Johanne," sagde Madammen, „det er jo ikke paa det udvortes, man skal se, min Pige," men Guldsmeden satte Piben fra sig og rejste sig, idet han brummede saa smaat ved sig selv. Johanne fløj af Sted efter hans Kavaj og hjalp ham den omhyggeligt paa, trak Kraven helt op om Ørene og gav ham tilsidst et Kys; formildet klappede han hende paa Kinden — det var umuligt at modstaa det lille, friske Ansigt med de skalkagtige Øjne og Smilehullerne i Kinderne.

„Dersom der er Punsch, lille Hammer, saa drik endelig ikke for

meget, du ved, at du ikke kan taale det — og kom saa ikke for sent hjem," formanede Madammen.

Saa traskede Guldsmeden af Sted, og da det allerede var begyndt at skumre, fik Johanne snart Lyset tændt i den massive Messing-Lyseplade, hvorpaa den uundværlige Lysesaks, ogsaa af Messing, var lagt til Rette, fik Ilden til at blusse op i Kakkelovnen og gik hen til Vinduet for at lukke Skodderne. „Det er grimt Vejr, jeg tror, det baade sneer og regner," sagde hun, idet hun kiggede ud, men trak i det samme lidt forskrækket Hovedet til sig, da hun fik Øje paa et Menneske, som stod derudenfor paa Fortovet og syntes at stirre lige ind i Stuen. I en Fart skød hun Skodderne sammen, men kiggede dog ud gennem Sprækken og saa Personen, hvem det nu var, luske ganske langsomt af Sted. „Jeg skulde da ikke tro, at det var Jokumsen," tænkte hun, „det kunde ligne hans Næsvished."

Det var efter Aftensmadtid. Den lille Butik var bleven lukket, og den braknæsede havde indfundet sig med en Historiebog tilligemed Gertrud, Tjenestepigen, da det endnu var Skik og Brug der i Huset, at Tyendet tilbragte Fyraften inde i Stuen hos Mester og Madmoder, naar der ikke var fremmede, og den lille Familie sad i god Ro omkring Bordet — Madammen allerede nikkende saa smaat over sin Strømpe.

„Jeg synes, at der var nogen, der bankede paa Butiksdøren," sagde Johanne. „Jo — der er nogen — maaske det allerrde er Fa'er, som kommer hjem, gaa ud og se ad, Franz."

Den braknæsede var just ingen Helt, og han kom meget hurtig tilbage, forsikrende at det maatte have været Vinden, der var ikke et eneste Menneske hverken at se eller høre. Johanne rystede paa Hovedet, hun var sikker paa, at hun ikke havde taget fejl og vedblev at sidde og lytte.

„Hvad er der? Gud, du kyser Livet af mig," sagde Moderen, da den unge Pige pludselig sprang op og løb hen til Vinduet.

Ganske tydeligt havde hun hørt en Banken paa Ruden, og idet hun lettede Skodderne lidt og bøjede sig frem, hørte hun ogsaa en Stemme kalde dæmpet: „Johanne, Johanne — —"

Hun gav pludselig et Skrig og styrtede ud af Stuen, ud gennem den lille Gang og hen til Døren; med rystende Haand drejede hun Nøglen om, aabnede den, og — og — denne Skikkelse, som stod derude i Mørket og Regnen, disse Hænder, der straktes hende i Møde, dette Ansigt, blegt, udtæret og kummerfuldt, der bøjede sig over mod hendes. — „Almægtige Gud! Jakob — er det dig?"

Ja, det var ham.

At beskrive den Forvirring, som nu fulgte paa, denne Genkendelse,

disse Taarer, Omfavnelser og Forklaringer, er umuligt. Den braknæsede blev sendt af Sted efter Mester Hammer med en Lygte og det Hverv at forberede ham paa en glædelig Overraskelse, der ventede ham, men da den gode Guldsmed en Timestid efter, temmelig hed af Punschen traadte ind i den lille Stue, var han dog nær ved at blive overvældet ved Synet af den blege, sorthaarede Yngling, der sad i Sofaen mellem Mutter og Johanne, og han stod og gispede og rullede saaledes med Øjnene, uden at kunne faa et Ord frem, at de maatte give ham Vand og løsne hans Halstørklæde.

Jakob vendt tilbage!

Ja, der sad han virkelig lyslevende for dem, ikke længer Barnet, men en snart tyveaarig Yngling, noget spinkel og klejn maaske, men med et kønt Ansigt, skønt jødisk i Træk og Form og de samme forunderlige dybe Øjne med det lidt melankolske Blik, som især Johanne aldrig havde kunnet glemme. Bleg og mager saa han som sagt ud, ikke som Rigmands forkælede og forvænte Barn, men som den, der havde lidt og kæmpet en Del. Og det havde han.

„Min Fader elskede mig over alt i Verden,“ sagde han, „der var Velstand om ikke just Rigdom i Huset, og jeg blev baaren paa Hænderne. Jeg fik Lov til at gøre, hvad jeg vilde, maatte vælge om jeg vilde være Købmand eller studere, men valgte alligevel det første, fordi jeg syntes, at jeg stod saa langt tilbage for de andre Drenge paa min Alder. Hro'fen*) læste med mig og underviste mig i mine Fædres Tro, som de vilde have mig til at antage, men det kunde jeg ikke. Jeg gjorde mig Umage for at komme til at elske min Fader og være ham lydig paa alle Maader, men hvorledes er det muligt at blive Jøde, naar man er oplært i den kristne Tro? Alle de mange Ceremonier og Skikke, det, at jeg skulde bede med en Læderrem viklet syv Gange om Livet og Armen, faste paa bestemte Tider og kysse Thora**) i Synagogen, syntes jeg var latterligt, jeg kunde ikke, om de havde slaaet mig ihjel, se noget smukt eller helligt heri, og jeg kunde ikke fornægte den, jeg havde lært at tro paa som min Frelser. Det var svært, intet Menneske ved, hvad jeg led. Fader, bad jeg, jeg vil være dig tro og lydig i alle Maader, men lad mig beholde min Tro i Fred, din kan jeg ikke dele. Hellere intet Barn end et frafaldent og vanartet, svarede han mig, ve mig, ve — skal da min egen Søn ikke sige Kadisch over mig? — Jeg vil bede for dig og med dig, Fader, sagde jeg, men paa min Maade, ligesom du beder paa din. Men han græd og tilhyllede sit Aasyn, og Hro'fen kom og forbød ham at se mig, før

---

*) Præsten.

**) Mose Lov.

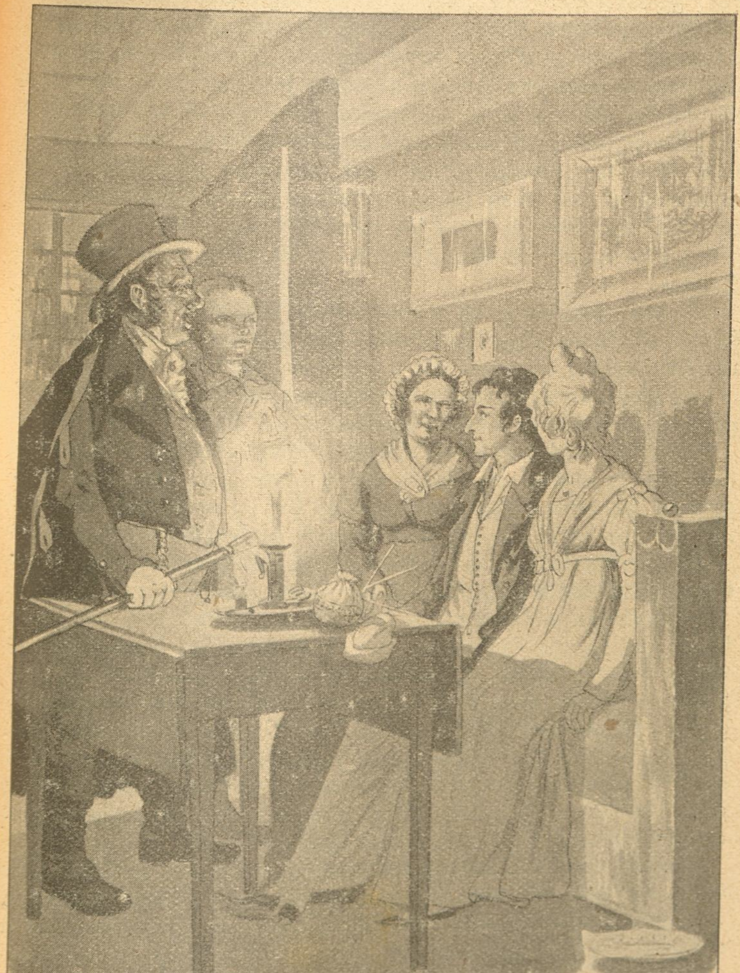

jeg havde lovet at være ham lydig, vilde jeg ikke bøje mig, nedkaldte han Forbandelsen over mit Hoved. Jeg kunde ikke udholde det Liv længer; rundt omkring mig begyndte Jøderne at sky mig som en pestbefængt, men de Kristne kaldte mig for „Smausen", og jeg havde ingen til at raade eller støtte mig. Saa en skønne Dag, da jeg igen var bleven pint og plaget og truet af Hro'sen og Menighedens ældste og faaet det Svar af min Fader, at skønt det knuste hans Hjerte, saa vilde han dog ikke slutte mig i sine Arme, før jeg svor at blive en troende Jøde, saa forlod jeg hans Hus — jeg bad ham i mit Hjerte om Tilgivelse, men jeg kunde ikke andet."

„Og du kom ikke tilbage til os, til dit gamle Hjem —" udbrød Johanne.

„Jeg turde ikke, jeg havde forbrudt mig imod eder, og I vilde sagtens ikke kunne tilgive mig, mente jeg, skønt min Længsel undertiden var saa stærk, at jeg græd mig i Søvn om Natten."

„Men Herregud, stakkels Dreng, hvad tog du dig da for? hvor gik du hen?" udbrød Madam Hammer.

„Oppe i Flensborg var jeg saa heldig at komme i Købmandslære hos en Mand, min Fader engang havde gjort Forretninger med, og hvem jeg betroede min Historie. Der har jeg været siden, lige indtil nu, da han døde, og jeg stod hjemløs og venneløs tilbage. Mine Tanker vendte stadig tilbage til eder, kære Plejeforældre, men længe holdt min Stolthed mig tilbage fra at komme selv —"

„Stolthed — Stolthed — din tossede Knægt," brummede Guldsmeden og tørrede sine Øjne, men hans Kone slog Armene om den tossede Knægt. „Naa ja, men nu har vi dig," sagde hun, „og nu slipper vi dig ikke mere. Du skal ligge i din gamle Stue — Gertrud gaa op og gør den i Stand — nej, men du gode Gud, hvad tænker jeg paa, du maa dog allerførst have noget at spise eller drikke — skynd dig dog, Gertrud, og du, Franz, staa ikke derudenfor Køkkendøren og glo, men kom og hjælp med. Aa, at jeg saa længe har kunnet glemme at give den arme Dreng noget Aftensmad — —"

Jakob sad overvældet med Ansigtet skjult i sine Hænder. „Aa Gud, aa Gud, at være her igen og fornemme al eders Kærlighed, fornemme at her og intet andet Sted hører man til — hvor det er velsignet," hviskede han.

Det var langt ud paa Natten, inden den lille Familie skiltes med glade og taknemmelige Hjerter, den eneste, der ikke var fornøjet, var den braknæsede, der i sit stille Sind bandede Jøden, som var kommen tilbage.

Og den næste Dag! Hvor skinnede Solen ikke, og hvor var ikke alting lyst og lykkeligt i det lille Hus paa Købmagergade! Om det saa

var den gamle halvblinde Kanariefugl, saa skingrede den op i vilden Sky, saaledes som den ikke længe havde gjort — det var akkurat, som om det var Helligdag, syntes Johanne, og hvad Madammen angik, saa fik hun Taarer i Øjnene, hver Gang hun saa paa Jakob. Han selv kunde næsten ikke sidde stille, snart var han i Stuen, snart i Køkkenet, snart ude i Butikken og snart ude i Gaarden — hans og Johannes gamle Legeplads, og alt forekom ham paa en Gang saa hjemligt og dog saa nyt. „Lige siden hin Dag, da jeg syntes, at jeg maatte følge med min Fader, har jeg været delt som i to Dele,“ sagde han til Johanne, „min halve Sjæl var altid her hos eder i mit rette Hjem, nu, da jeg virkelig er her igen, kan jeg ikke forstaa, at jeg har været borte.“

„Nej, men nu bliver du da ogsaa her altid, Jakob? Du tænker aldrig mere paa at vende tilbage til din Fader, gør du vel?“

„Til ham ikke, nej — Gud forlade mig. Jeg har forsøgt at gøre min Pligt, Johanne, jeg var kun et Barn, og mit Hjerte blødte ved at skulle bort herfra, men det blødte ogsaa for den stakkels ensomme gamle Mand, da han stod her og strakte Armene imod mig — det var vel Blodets Røst, men — Ofret var for stort, jeg kunde ikke bringe det fuldt ud. — Om jeg bliver her, ved jeg ikke, jeg maa jo søge mig en Plads og se at arbejde mig frem til noget her i Livet, men det ved jeg da nu, at Hjemmet her er og bliver et Hjem for mig, til hvilket jeg altid med Glæde og Fortrøstning kan vende tilbage, og den Tanke har gjort mig lykkelig og rig — lykkeligere end jeg kan sige.“

Han sagde i det hele taget ikke meget, mærkede de nok, efterhaanden som Dagene gik. Inderlig glad var han ved at være hos dem, men der hvilede et Præg af Alvor og Vemod over ham, som intet var i Stand til at sprede.

„Naa ja, han har tabt Humøret,“ sagde Guldsmeden, „han har jo ogsaa gaaet mere igennem end de fleste paa hans Alder, men det giver sig nok, ja, og finder han først en lille Pige, som han kan holde af — saa skal I se, at han bliver den gamle, frejdige Jakob.“

Og den lille Pige kom ganske rigtig, det vil sige, hun havde egentlig været der hele Tiden, for det var ingen andre end Plejesøstren, Johanne, hos hvem han for hver Dag opdagede flere og flere gode Egenskaber, og i hvis milde Øjne han læste, hvad der rørte sig i hendes Hjerte. Og saa skete det, at de unge en skønne Dag stod Haand i Haand foran Plejeforældrene —.

„Ih, du forbarmende Gud!“ raabte Madam Hammer og tabte mindst ti Masker, idet Strikketøjet sank ned i Skødet.

„Ja, naar det bare er rigtigt af mig, at jeg binder Johannes

Skæbne til min," udbrød Jakob, „jeg tror ikke, at der klæber Lykke ved mig — Jødens Søn!"

„Hør nu Dreng, hvad er det for noget Sludder? jo, Gud gør der saa, Lykken kommer nok, naar vi bare arbejder og stræber ærligt her i Livet, saa faar vi ogsaa nok vor Løn — engang."

Hvad den braknæsede ytrede ved denne Lejlighed, og hvorledes han gav sine Følelser Luft, vides ikke, der var heller ingen, som brød sig derom, lige saa lidt som om unge Jokumsens dybe Krænkelse. At imidlertid begge forvandt Skuffelsen er højst sandsynligt, eftersom de begge i den gladeste Stemning af Verden var med til Brylluppet, der allerede fandt Sted Aaret efter, da Jakob var i en ret god Stilling, og der intet var at vente efter.

Ved Brudebordet blev der overrakt Brudeparret en Pakke. Den indeholdt et lille Skrin med et prægtigt Perlesmykke. „Til min Søns Brud" stod der, og Brevet, som fulgte med, indeholdt Faderens sidste Hilsen til Jakob. „Jeg dør snart, Jakob, min Søn, men trods Hro'sen kan og vil jeg ikke forbande dig og skænke Menigheden mine Ejendele. Hvad jeg efterlader er dit tilligemed min Velsignelse — tag den med mit sidste Aandedræt!"

Jakobs Hoved bøjede sig dybere og dybere ned over Brevet, som han trykkede til sine Læber. Da han igen saa op, var det, som om Skyen, der saa længe havde hvilet over hans Pande, var borte; Øjnene lyste, han drog Vejret dybt — den trykkende Byrde var endelig taget af hans Bryst.

„Er du nu rigtig glad, Jakob!" hviskede hans lille Kone.

„Ja — nu, først nu kan jeg nyde min Lykke!"

Rundt omkring summede det med glade Stemmer, med Latter og med Knald af Flaskepropper, der sprang, Solen skinnede, og den blinde Kanariefugl sang omkap med Fuglene derudenfor — men Brudgommen rejste sig op og holdt en Tale til de kære Plejeforældre, saaledes som han endnu aldrig havde talt før, ud af sit taknemmelige Hjertes hele Fylde, og skønt ikke et Øje forblev tørt, saa sad de to gamle dog og smilede og nikkede og saa fulde af Stolthed og Glæde op paa det Barn, som deres Kærlighed havde frelst og skærmet —

Havde de maaske ikke Grund dertil?

Kanefarten.

Fortælling af Rose Bruhn.

Med Tegninger af Povl Steffensen.

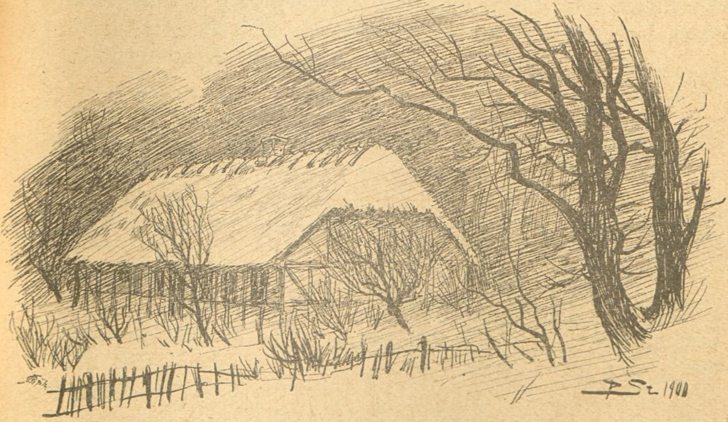

Det var en bidende kold Vinterdag i Februar. Vinden for hylende omkring Skovløberhuset, og Sneen, som faldt tæt og fint, sneg sig gennem Sprækkerne og lagde sig som et tyndt Slør baade i Vinduskarme og ude paa Forstugulvet.

Men inde i Stuen var der lunt og godt, Ilden knitrede lystigt i Kakkelovnen, og Kedlen snurrede sin egen kendte Melodi, mens Maren Skovløbers stablede Brændestykkerne op bag Ovnen.

Henne for Enden af Langbordet sad Datteren, en ung Pige paa vel 19 Aar. Hendes kønne Ansigt, omgivet af et stort, kruset, rødbrunt Haar, var bøjet helt ned over Sytøjet; men kun langsomt gik det med Arbejdet, derimod hørtes en lydelig Snøften en Gang imellem; — for Inger Marie var bedrøvet, saadan mer end almindelig fortabt i Skæbnens Tilskikkelse, der i dette Tilfælde var dalet ned over hende som et moderligt Forbud.

„Jeg synes, du er for stor til at sidde der og flæbe over den sølle Kanetur," kom det fra Moderen henne ved Kakkelovnen.

„Det er slet ingen „søIle" Kanetur, det er lige akkurat den bedste Fornøjelse, der bydes paa hele Vinteren. — Der skal være 16 Herrer — og Kaffen skal drikkes i Nykro, — Musikken skal køre i Spidsen — — og saa skal der danses i Forsamlingshuset — — —

6 store Lagkager er der bestilt inde fra Byen, — det er Damerne, som gi'r dem, — — Herrerne skal gi' Punsch og Kaffen, — — — aa jeg, som sæl har gi'et 50 Øre til Kagerne ligesom de andre Piger, — — — aa saa vil du ha', jeg skal sidde her og glo, medens de andre morer sig — — —."

Hele dette Perspektiv, som med hulkende Kluk blev fremstillet, overvældede nu i den Grad Inger Marie, at hun kastede Sytøjet fra sig og lagde Hovedet ned paa Armene og tudbrølede.

„Jeg synes du skulde skamme dig Tøs," kom det tørt henne fra Moderen.

„Ja, du har let nok for at snakke, det er jo inte dig det gælder. — Havde det været Gammelmands-Parrebal, saa skulde vi ha' set til, hvor travlt du havde faaet det; — men nu, det bare er vi Unge, der vil more os lidt, saa kan det naturligvis for aldrig det gaa an. — Men denne Gang la'r jeg mig nu ikke kue til at blive hjemme, det siger jeg dig!"

„Saa du er opsternasig. Ser man det! — Jeg, din Mo'r skal kanske herefter inte ha' et Ord mere at sige. — Ja, ja, det er godt, man ved det." — Maren Skovløbers havde nu rejst sig og stod med Hænderne i Siden foran Datteren.

„Jo Mo'r — Du maa ha' ligesaa meget at sige, som du vil, naar du bare vil gi' mig Lov til at tage med paa denne Kanefart. — Jeg er buden til at køre i Kane sammen med Skovfogdens Anna. Naar hun kan faa Lov, saa synes jeg ikke, du behøvede at møde med saa mange Indvendinger?"

„Saa skal vel Forstassistent Holm staa bag paa, kan jeg tænke?"

„Det skal han vel, siden det er ham, der har bedt baade Anna og mig om at maatte køre for os."

„Naa saadan er det lavet. — Nu skal jeg sige dig Inger Marie, hvorfor jeg inte vil ha', du skal være med paa denne Kanefart. Skovfogedmadammen hun sagde til mig forleden Dag, da jeg var deroppe, at hun var saa glad for, at Anna og Holm havde et godt Øje til hinanden. Holm var jo et flinkt Menneske, som snart kunde vente at faa Embede, og naar nu bare ingen vilde lægge sig imellem, saa blev det nok inden ret længe til Forlovelse. — Se med det „at lægge sig imellem", det forstod jeg jo nok skulde være dig, for Folk har jo allerede begyndt at snakke om dig og Holm. — Hvis du derfor vil lyde mit Raad, saa bliv hjemme og lad Anna og Holm køre ene sammen, for det man vinder ved at gøre en anden Sorg, er der nu ingen Velsignelse ved."

„Jamen, Holm bryder sig slet ikke om Anna, Mor, og Anna har selv sagt til mig, at hun bryder sig ikke om at være Skovfogedkone.

Nej, hun har nok sine Øjne andre Steder henne, — men hvem det er til, har jeg lovet ikke at sige til nogen —."

„Jo, du snakker godt nok for din syge Moster. Men denne Gang bliver det nu, som jeg har sagt alligevel. Det passer sig inte for os at lægge os ud med Skovfogdens. Vi maa jo immer huske paa, at vi kun er Smaafolk Inger Marie."

For at afbryde al videre Diskusion greb Maren den store tomme Tørvekurv og svingede i en Fart ud af Døren.

Inger Marie sad lidt og sundede sig efter denne sidste Udtalelse, der jo i Tydelighed ikke lod noget tilbage at ønske.

Saa med et knyttede hun Hænderne trodsigt, rejste sig op og kylede Sytøjet henad Bænken.

„Nu kan det enten briste eller bære, — jeg ta'er med, enten saa Mo'r piber eller synger. Fa'r holder med mig, det ved jeg, for han kan godt lide Holm. Anna gaar jeg ikke i Bedene — — og han — han vil ikke danse med andre end mig, det har han selv sagt — og lovet at tage med, har jeg, — holde hvad man lover, det skal man da."

Saa smuttede hun ind i Kammeret ved Siden af, og da Stadsen laa parat, varede det ikke længe, førend en væver Skikkelse smuttede ud af Bagdøren og skyndsomst forsvandt gennem Haven ind i Skoven, hvor den i strakt Løb satte afsted om bag Bakken, ned mod Skovfogedstedet.

Da Maren Skovløbers stak Næsen uden for Døren, kom der netop et Vindstød og førte en Ladning Sne lige i Ansigtet paa hende.

„Hør, hør," sagde hun og drejede i en Fart den brede Ende af sin trivelige Person mod Uvejret. Godt var'et da, hun havde været standhaftig overfor Pigebarnet derinde; det var jo ikke Vejr til at jage en Hund ud i. „Hvad lignede det ogsaa at holde Kanefart i saadan Fygevejr. Nej, takke sin Gud, at man kunde faa Lov til at holde sig inden Døre,. det passede sig bedre." Hun bandt Uldtørklædet tættere om sig og stak sindig i Træskoene, som stod indenfor Døren.

„Hun orer nok bøst fra Sydvest i Dag, mærker jeg. Det er nok bedst at holde Smaakreturet inde. Put—put—put—put," kaldte hun, og nu kom Hønsene flyvende rundtomkring fra Krogene, hvor de havde søgt Læ, og fulgte hende lige i Hælene om til Bryggersdøren, hvor de graadigt huggede i sig af det varme Æde, Maren hentede inde fra Køkkenet til dem.

„Æ du der Sidse Liggehøne, — kom kun du Putten, lidt Ekstrafoer faar jeg vel spendere paa dig. — Nej, se nu til det Skab, om de kan nære sig." — Maren gennede Liggehønen, som strukkende fo'r om, ind i Bryggerset, hvor den fik sit eget Ædetrug, selv stillede hun

sig i Døren for at holde Hanen og alle hans Madammer fra hende, de følte det nemlig som en stiltiende Overenskomst, at hun skulde nøfles.

Sidse var bleven mæt og fo'r nu med et vældigt Rabalder rundt i Gaarden, ivrigt forfulgt af hele Flokken. Maren maatte igen rykke til Undsætning og fik hende da ogsaa lykkelig og vel ind i Huggehuset, i hvis mørkeste Krog hun havde sin Rede listigt gemt under noget Skrammel. Men Maren vidste nok, hun laa paa 11 Æg, og at hun om en fjorten Dagstid vilde stille med ligesaa mange Kyllinger, for Sidse var paalidelig baade som Gøre= og Liggehøne. „Se det kan nu gi' en pæn lille Skilling til Pinsedag, naar Tøsen skal ha' ny Som=merstads," tænkte Maren.

„Put—put—put," kaldte hun igen, og med Flokken efter sig gik hun ind i den indhegnede Hønsegaard, lukkede Hønsehusdøren op og henstillede det nu til dem selv, om de vilde søge ind i Huset eller sjaske om i Sneen i Hønsegaarden.

„Ork ja, om ellers alt gik godt og vel, saa tegnede det fra flere Sider til et pænt lille Overskud. Inger Marie skulde saamænd inte faa Grund til at beklage sig. Den lyse Sommerkjole, som hun ønskede, skulde hun ogsaa faa til Grundlovsfesten, og saa kunde hun danse og more sig, saameget hun vilde, for der behøvede hun da ikke at gaa Skovfogedmadammen i Vejen."

De Overskud, Maren her tænkte paa, var Smaagrisene. Soen, som hun nu skulde over at fodre, gik jo paa „faldende Fode", Reg=ningen var lige ved at være ude, og hver Dag kunde de vente Smaa=kravlet, men endnu havde den da ikke begyndt at samle til Leje, saa denne Dag gik vel over. Det var lige netop, at „Gine" gad rejse sig for at gaa hen til Ædetruget, men da hun var naaet saa langt, vendte hun venskabeligt Siden til for at blive kløet af Maren, saadan, som det nu en Gang var Skik og Brug, naar hun gik i disse vel=signede Omstændigheder.

„Æ'et inte det jeg siger, Gine, du æ lige saa klog som et Men=neske. Du ved godt, at man skal gøre a dig, naar du laver til Barsel. Lad mig nu se, du møder med et kønt Tal denne Gang, og opfører dig ordentlig og inte æder Afkommet, hvis du skulde komme bag paa os."

„Øf, øf," svarede Gine, mens hun løftede Hovedet, og smaskende gloede op paa Maren.

Men nu lød der Kaneklokker inde fra Skoven. Maren maatte hen og kige ud. „Hvem mon det kan være i dette Fygevejr? — J — i — Jøs! Det var Mads Nilen fra Springforbi. Der skulde da vel aldrig staa noget paa?" Maren maatte trods Snedriverne helt ned til Vejen.

Mads holdt an, og fik raabt til hende, om hun ikke kunde skynde sig ned paa Gaarden, for Sofie var bleven daarlig. Om en Time kunde han være igen med Jordemoderen! — Og væk var han.

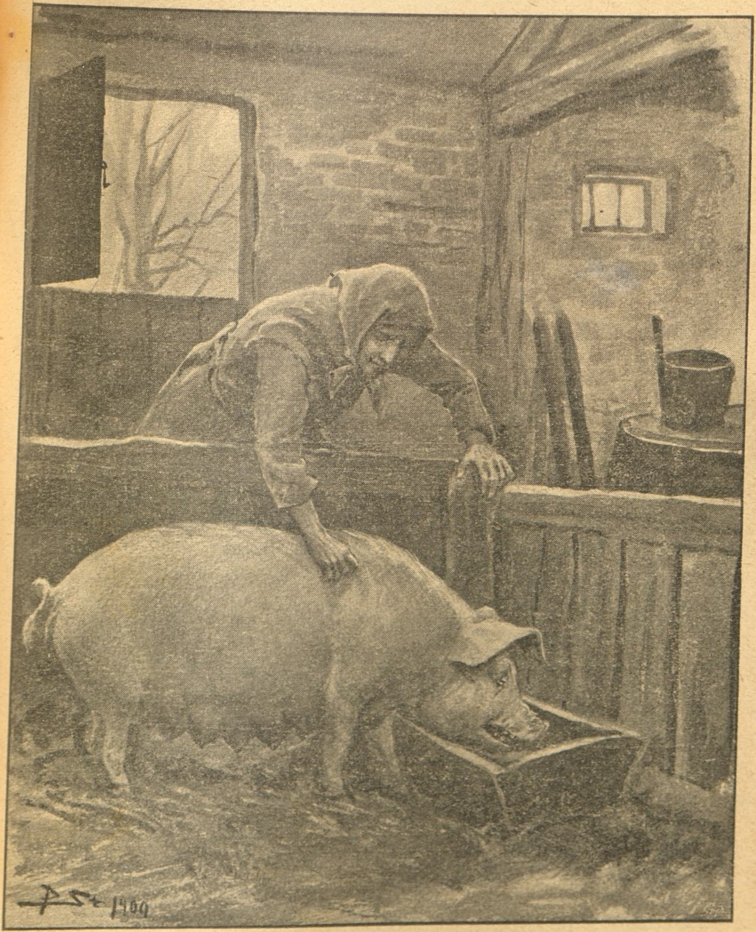

Maren skyndte sig ind.

„Aa Gud, aa Gud, at det var saa nær? Ja, hvad æ dog vi Mennesker, naar vor Time æ her?“ Det plejede at være saa drøjt og langvarigt for Sofie.

„Inger Marie, du faar fly mig den blaa Uldgarnskjole og et af de nye Bomuldsforklæder, for jeg maa afsted ned til Mads Nilens, Sofie er bleven daarlig." Maren raabte det ind fra Køkkenet, hvor hun stod og vaskede sig.

Der kom intet Svar.

Maren hørte til det Folkefærd, som var lidt hastig af sig.

„Saa skulde du da ogsaa ske en Ulykke Tøs, kan du inte svare, naar jeg snakker til dig." Maren lindede paa Døren og viste et rødt blussende Ansigt, hvoraf Sæbevandet drev.

Stuen var tom.

„Inger Marie, æ du der inde, saa skal du komme, — men helst lidt villig, for jeg skal bort." Maren var kommet helt hen til Kammerdøren og kiggede ind. Ogsaa her var tomt. „Skulde Tøsen være rendt?" Det kunde se ud til lidt af hvert. Der laa hendes gamle Kjole og Forklæde, og ved nøjere at efterse Klædeskabet var baade Kaabe og Hat væk.

Der stod Maren og saa sig omkring, mens Inger Marie var og blev borte. Dette Tegn paa Oprørskhed var ved at gøre det rent af med hende, sagte lod hun sig dale ned paa Stolen ved Sengen, foldede Hænderne i Skødet og saa helt opgiven ud. Hun havde den tydeligste Følelse af, at hun nu havde tabt Myndigheden over sit Barn, og i Ærgrelsen herover, begyndte det at dæmre for hende, at det var hendes egen Skyld. „For Herregud, hvad Mening var der nu i at nægte hende den Fornøjelse. Selv havde hun da ogsaa været ung en Gang, — og naar hun skulde være ærlig, havde hun ikke været den ringeste til at gantes. — — Men det var jo lie'godt i den bedste Hensigt, hun havde nægtet hende denne Kanefart, for hvad vilde vel denne Holm andet end gøre Nar ad Inger Marie. En simpel Skovløbers Datter var det ikke hans Mening at indlade sig i hæderligt Alvor med. Men være Nar, fordi man saa lidt godt ud, det var Pigebarnet alligevel for god til. — Havde jeg dog bare snakket lidt godt for hende, istedetfor at gi' haarde Ord," sluttede hun sin Tankegang.

Maren trippede lidt slukøret ind i Køkkenet, hvor hun stilfærdig fuldendte sin Paaklædning.

Og hvad skulde hun nu selv gøre? Rende fra Huset og Soen det var ogsaa sin Sag! — Hun var i to Sind. Paa den ene Side stod Pligten og Ansvaret overfor Soen. Paa den anden, det Tillidshverv Mads Nilen havde betroet hende, ved selv at bede hende skynde sig ned til Konen. — Det var jo en af de Lejligheder, hun nødig lod gaa fra sig. Saadan at være betroet at give Barselkonen og Madammen en Haandsrækning, høre Egnens Nyt friskt leveret til adskil-

lige gode Kopper Kaffe og nyde ellers hvad godt Huset formaar paa en Tid, hvor det ikke toges saa nøje. Vægtskaalen hældede betydelig til at komme afsted.

Et Øjeblik slog det ned i hende, at det nok ikke var for Ingenting, at Inger Marie var sin Mor's Datter.

Hun lagde sig ned foran Kakkelovnen og fyrede godt i. Naar Manden, Per Skovløber kom hjem fra Udvisningen med Skovrideren, skulde der da være lunt og godt. Flæsket og Hvidkaalen satte hun i Jydepotten lige ved, saa kunde han nok selv finde paa at varme det.

Saa tog hun Kridtstumpen og skrev med store Bogstaver paa Bordet:

„Sofie Mads Niels laver til Barsel. Manden var her sæl og bad mig skynde mig aa fly derner. Hos Gine er der ingen Faretegn."

Maren laasede Døren og hang Nøglen under Tagskægget. Nu skulde hun bare sætte Krogen paa Hønsehusdøren for ikke at Mikkel skulde lure hende.

Men Jøs, sikken et Jav og Spetakkel der lød fra Hønsegaarden. Mon Mikkel allerede havde været her? Hun fo'r derhen. Alle Hønsene gav Hals og løb om, som var de besatte, midt imellem dem sad der en Hønsehøg, den var slaaet ned paa en af de unge Høns og havde godt fat med Kløerne, men kunde blot ikke rigtig hæve sig tilvejrs med Byttet. Da Maren nu kom, slap den Hønen og fløj til Side, men her tog den sig ikke i Agt for Staaltraadshegnet, fik Kløerne ind i det, saa den ikke kunde slippe løs. Tappert værgede den sig baade ved at hugge og baske med Vingerne, da Maren bag efter sagde: „Som var'et den Onde sæl der glanede paa mig." Vist var det, at denne lille Episode førte store Begivenheder med sig.

Hun kastede sit Forklæde over den, og fik befriet dens Klør fra Nættet. Den fangne Røver laa nu vel forvaret indbundet i Forklædet, i en Fart fik hun lukket for Hønsene og gik nu ind i Huset med Fangsten.

Det var begyndt at mørkne, saa Maren maatte tænde Lampen for at finde noget til at gemme Fuglen i. Denne havde imidlertid set sit Snit til at arbejde sig halvvejs fri, saa da Maren kom med den store Tørvekurv til at forvare den i, stillede den sig straks til Angreb og huggede hende eftertrykkelig i Handen.

„Au for den Lede, hvor dit Skab kan hugge," raabte Maren, idet hun i en Fart fik Haanden til sig. I samme Nu fik den arbejdet sig helt ud af sit Fangenskab og fløj med en Hvæsen omkring i Stuen, hvor den søgte en Udgang ved at flyve mod Ruderne.

Nu var Maren bleven vred, bevæbnet med en stor Riskost prøvede hun at slaa den ned mod Gulvet; men just at overgive sig god-

villig var heller ikke Høgens Mening, den besvarede Angrebet ved at hugge i Kosten, og da det ikke hjalp, fløj den atter rundt i Stuen, havnede paa Dragkisten mellem alle Kopperne, der med et vældigt Rabalder raslede ned til alle Sider. Lampen, som Maren netop af Forsigtighedshensyn havde sat herop, væltede lige ned i det knastørre Brænde ved Kakkelovnen. I faa Øjeblikke stod Pindebrændet i Flammer.

Maren fo'r ud i Bryggerset efter Vand, det var til al Uheld frosset, og nu var der ikke andet for hende at gøre, end se at redde den Smule hun i en Fart kunde overkomme. Først var der Komodeskuffen med de rede Penge og Værdipapirerne, det fik hun baaret ud i Haven, men da det var besørget, kunde hun heller ikke komme ind igen, for Ilden havde nu naaet Sengehimlen, saa hele Stuen stod i lys Lue, og ude i Forstuen laa Fuglen med svedne Vinger og gispede i Dødsangst, nu flagrede den ud i Gaarden og sank hjælpeløs ned i en Snedrive.

„Jeg tror, du staar i Ledtog med den Onde sæl," sagde Maren, da den lig et Spøgelse flagrede foran hende, udstødende hæse Skrig. Maren vred sine Hænder, og vidste ikke sine levende Raad.

„Aa Gud henne osse, sikken Elendighed. En Ulykke kommer aldrig alene! Aa her staar jeg ene Fruentimmer midt i'et."

„Jøs — Soen og Kreturet," fo'r det pludselig igennem hende. Lang Betænkningstid var der ikke, Ilden slog allerede ud af Vinduerne og slikkede op ad Taget. I en Fart fik hun de to Køer løste og jaget ud i Skoven.

Men der laa Gine, tyk og buget i det inderligste Velvære og var ikke at formaa til at rejse sig.

Maren skramlede med Ædetruget. Det fik kun Gine til at løfte Hovedet og sige „øf, øf", hun var mæt og urokkelig.

Der stod Maren saa inderlig hjælpeløs. Her hjalp hverken haarde eller blide Ord, og ene slæbe den store, mægtige So ud, kunde hun jo ikke. Maren græd.

„Kom lille Gine, saa skal jeg løske Dig." Det plejede hun ellers aldrig at staa for, men i Dag gjorde heller ikke det Indtryk.

„Gine, nu brænder det snart over Hovedet paa os, — faar jeg dig ikke ud, er jeg det ulykkeligste Menneske paa denne Jord." Maren var nu helt henne ved hende og kløede den af alle Kræfter langs de stride Børster paa Ryggen.

Gine gryntede velbehagelig og skættede med det ene Bagben, men rejse sig gjorde den ikke Mine til.

Imidlertid havde Ilden faaet godt fat i Taget, og Branden lyste nu vidt omkring. Folk begyndte at strømme til. Ogsaa de unge paa Kanefarten, der havde gjort Turen til Nykro og nu var paa Tilbage-

vejen gennem Skoven til Forsamlingshuset, havde bemærket Lysskæret og kørte efter det.

Skovfogdens Anna havde fundet sin Ven, den unge Møller Jo=

hansen fra Skovvang, i hans lille Spidsslæde var der kun Plads for een, derfor overlod hun med Glæde Inger Marie til Forstassistent Holm, og han, den unge, raske Fyr, saa heller ikke ud til at være ked

over, at hans ene Dame blev taget fra ham. Her i Skoven var der Læ for Stormen, og Sneen faldt blødt og lindt omkring dem, Musikken langt forud lød som jublende Sejrstoner over den stille Pagt som her blev sluttet mellem de to.

Og mens de kørte forbi Moser og Krat lød det: „Husker du, husker du!“ Her var det, deres unge Elskov var vokset frem ved de tilfældige Møder, naar Inger Marie blev sendt afsted med Madkurven til Faderen paa de forskellige Steder, Skovarbejdet førte ham. I de lange, lune Majdage havde hun tit givet ham en Haandsrækning inde paa Planteskolen, og i de svale Juniaftener havde hun ofte stille og forventningsfuldt smuttet omkring nede i Ungskoven bag Bakken, hvor han plejede at komme. Der havde Elskoven, inderlig og bly udviklet sig mellem dem, — det var blevet til et af de Forhold, hvor intet blev krævet og intet lovet.

Inger Marie betroede nu Holm, hvor styg hun havde baaret sig ad i Dag ved, trods sin Mor's Forbud, alligevel at tage med paa denne Kanefart.

„Men hvorfor vilde dog din Moder nægte dig denne lille Fornøjelse?“ spurgte Holm.

— „Ja — a,“ — kom det tøvende; „fordi Annas Mo'r havde ladet sig forstaa overfor min Mo'r, at jeg gjorde noget ondt, ved ikke at lade dig og Anna køre alene paa denne Kanetur. — Men da jeg vidste, at Anna havde sine Tanker andre Steder henne, saa tænkte jeg, at jeg gjorde ingen Synd, om jeg tog med.“ —

„Jamen, dersom nu Anna havde haft det saadan, at hun allerhelst vilde have kørt med mig, — hvad havde du saa gjort?“

Inger Marie blev blussende rød.

„Hvorfor spørger du mig om noget, jeg nødig vil svare paa?“ kom det dæmpet.

„Jo, svar mig nu ærligt, Inger Marie?“

— „Jeg tror ganske sikkert, jeg havde vovet det alligevel — — ikke for at være ond imod Anna, — men fordi jeg slet ikke havde kunnet andet, naar jeg vidste, du skulde være med.“

„Gudskelov at du er den lille, ærlige Pige, som jeg tænkte. — Nu skal jeg ogsaa betro dig, at der er ingen i hele Verden, jeg hellere vilde have i Kanen her, end netop dig.“

Han bøjede sig ned og kiggede ind i et Par brune, straalende Øjne, der uden Ord forsikrede ham om, at heller ikke hun ønskede andet end køre paa Langfart — om det saa var til Verdens Ende, — med andre end ham.

„Maa jeg saa faa min Kaneret, inden vi svinger ud af Skoven,“ sagde Holm.

Et Par varme, bløde Læber var ikke sene til at møde hans.

„Nu skal jeg saamænd gladelig tage mod mine Stryg af Mo'r, naar jeg kommer hjem," hviskede hun.

„Det er vist bedst at stille to til dem," smilte han tilbage.

„Jamen Mo'r er slem, naar hun bliver vred!"

„Aa, vi klarer det nok, naar jeg siger til hende, at min lille Kæreste har hun snart ikke noget mere at sige over."

„Vil du sige det?"

„Ja, du kan tro, jeg skal nok staa paa min Ret, — — men hvad er det for et Lysskær?" De var naaet op paa en Bakke og kunde se helt ud af Skoven og fik nu pludselig Øje paa Ildebranden.

„Aa, Gud — det maa jo være Huset derhjemme, der brænder, — det kan ikke være andet efter Retningen. — Herregud — sikken Ulykke — og der gaar Mo'r ene i det altsammen, Fa'r er ikke en Gang hjemme — og jeg var rendt min Vej. — Bare dog Mo'r ikke er kommet noget til, — for er hun det, saa har jeg nok alligevel købt Kaneturen for dyrt."

„Naa, naa lille Inger Marie, tro nu blot ikke det værste. Det er jo ikke Nat, saa Ilden kan jo ikke have overrasket hende. Kender jeg din Mo'r ret, saa har hun nok klaret sig, hun er ikke af dem, der taber Hovedet. — Og der kan du se, der er jo allerede Folk derhenne ved Brandstedet. Spring nu af og se at faa fat paa hende, om lidt, naar jeg har faaet nogen til at tage sig af Hesten, saa kommer jeg."

Inger Marie skyndte sig afsted. Det første, hun stødte paa i Haven, var Komodeskuffen med Pengene og Papirerne. Den fik hun gemt under nogle Buske inde i Skoven, siden kunde hun altid hente den. Da hun kom tilbage, fandt hun Moderen staaende ude paa Vejen holdende paa Soen, som nu absolut vilde ind igen.

Nogle af Naboerne havde fundet Maren grædende inde i Stalden hos Gine. „Hun er inte til at faa af Stedet," jamrede hun.

„Tag'en bare med Ro Maren, saa skal vi nok hjælpe dig." Og saa havde Mændene slaaet et Reb om Halsen paa Soen, og medens Maren fik en Kæp og slog løs paa hendes fyldige Skinker, maatte Gine afsted, enten hun vilde eller ej. Det var ogsaa paa høje Tid, for ikke mange Minutter efter skred Taget.

„Aa Gudskelov Mo'r, er du der. Du kan ikke tænke, hvor grulig angst jeg blev, da jeg saa Ilden langt borte og vidste, at du gik ene herhjemme. Men hvordan er dog alt dette sket, der maa da ha' været nogen og stukket Ild paa Huset?"

„Hvordan Ilden er kommet, kan der jo altid blive Tid til at snakke om, — forresten ligger nok Skabet derhenne som er Skyld i hele Ulykken." Maren pegede paa Høgen, der endnu laa og baskede

med sine svedne Vinger i Snedriven. „Men lad mig hellere faa at vide, hvor du, din Rendemaske har været henne uden Forlov?“

„Det skal jeg sige Dem,“ sagde Holm som nu var kommet til, — „hun har været med mig paa Kanefarten. En rask Fart, kan De tro Maren, det har været, for Inger Marie har paa den lovet mig, at hun derefter aldrig vil gøre gale Streger mere, uden først at spørge Dem og mig om Forlov.“

„Aa, at spørge Dem, kan det nu for den Sags Skyld ellers være det samme med,“ sagde Maren arrig

„Ja, ja da — men længer end til Præsten har givet sin Velsignelse, og Degnen har sagt Amen, opgiver jeg ikke min Ret!“

Der blinkede ligesom et Smil i Marens Øjne, da hun saa fra den ene til den anden og sagde: „Naa, er'et saadan I mener.“ —

Men nu kom Brandfogden, som tillige var Sognefoged, og da alt skulde gaa rigtig til, maatte der jo holdes Forhør paa Brandstedet, og da Maren var den eneste, som kunde give Oplysninger, saa maatte hun foreløbig overlade Soen til de andres Varetægt, mens hun gik hen og pegede paa Delinkventen, den saarede Fugl i Snedriven. Maren aflagde sin Beretning og fremstillede Hønsetyven som Vidne. De svedne Vinger var talende Vidnesbyrd. Sognefogden drejede resolut Halsen om paa Fuglen, stak den under Armen, idet han sagde: „Hvem skulde nu tro, at saadan en lille Tingest kunde være Kal' for at skaffe Jer et nyt Skovløberhus.“

„Ja, godt er det da, at man har Papirerne i Orden, og at ens Smule Pjuds er assureret. Inger Marie spring ind i Haven og hent Komodeskuffen, der staar bag Æbletræet.“

„Jeg har gemt den Mo'r, men det er vel lige saa godt, at jeg henter den, for at du selv kan forvare den.“

Nu svingede Mads Nilen med Jordemoderen i Kanen omkring Havediget og gjorde Holdt ved det brændende Skovløberhus.

„Hvad Pokker er dog det for et Blus, du laver Maren? Og jeg som troede, du for længe siden var nede hos Sofie?“

„Jøs Mads, jeg fik nok Forfald og andet at ta' Vare paa. — Ja sikke det dog kan gaa til i denne Verden. For en Time siden Fred og ingen Fare, — og nu har jeg ikke Tag over Hovedet, og ved ikke mine levende Raad om, hvor jeg skal vende mig hen.“

„Det skal jeg saamænd sige dig, Maren. Sid op bag paa, saa kører du med mig ned paa Gaarden, og der er for den Sags Skyld Plads til Jer allesammen.“

„Kors, det kan jeg ikke, Gine kan jeg da ikke gaa fra.“

„Soen skal du ta' med dig Maren, saadan en lille Lunte vil hun netop ha' godt af.“

„Nej det kan aldrig gaa godt. Sine døjer det ikke, hun gaar jo paa faldende Fode, vi kan jo vente hvert Øjeblik, at hun farer.“

„Jeg vover en Sødmælksost paa, at hun nok klarer det. Hvad mener ellers Madammen?“ spurgte Mads.

„Jeg mener, at lidt Bevægelse vist ikke kan være af Vejen!“ sagde Jordemoderen.

„I Guds Navn da,“ sagde Maren, og bandt Sine fast til Kanen. „Fly mig nu Skuffen Tøs, — saa faar vi la' staa til. Men du faar køre lidt mineserlig Mads.“

„Naar man baade kører for Jordmo'r og en der laver til Barsel, saa kan vel en rask lille Lunte inte være formeget,“ sagde Mads

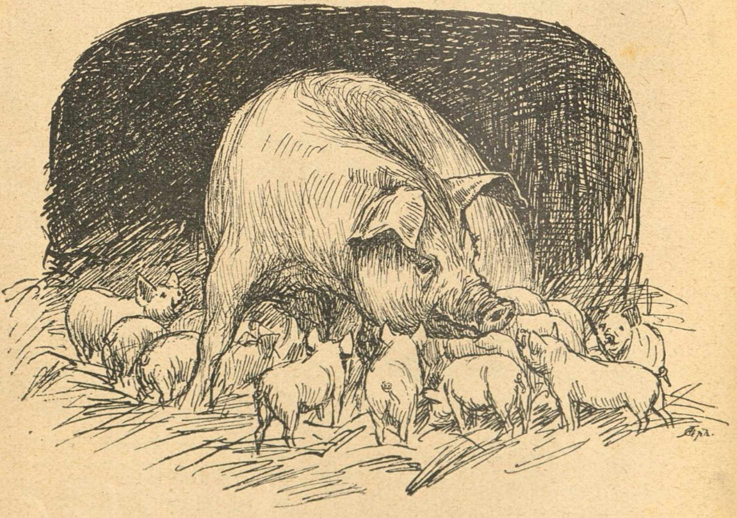

og slog et Knald. Sine hylede, men afsted maatte hun. Det lille Stykke Vej klarede hun ogsaa helt godt. Da hun nede paa Gaarden kom ind i Svinefolden og fik et Par Knipper Halm til at krybe ind i, var der endnu saameget Humør i hende, at hun kunde slaa en mat Krølle paa Halen, og da hun havde fundet sig lidt ovenpaa Motionen, begyndte hun at bære til Leje, og et Par Timer efter bragte hun 13 dejlige Grise til Verden uden videre Anstrengelse. Hun hverken aad eller laa nogen ihjel, saa Maren kunde ikke andet end være tilfreds med Resultatet.

Ovre i Stuehuset havde Maren, Soen og Branden ogsaa gjort deres Virkning. Da Jordemoderen kom ind i Sovekamret hos Sofie,

vældede jo straks Nyheden med Branden i Skovløberhuset ud, herover fik Sofie en saadan Skræk, at det resulterede i en Dreng paa 10 Pund.

„Se det kan man kalde rask i Vendingen," sagde Mads Nilen, da han henad Aften, da alt var godt og vel overstaaet, sad ved sin Kones Seng og lunt og stille strøg hendes Haand, — og henvendt til Maren, som tilligemed Jordemoderen sad ved et solidt dækket Bord med den snurrende Kaffekedel imellem sig, — „det er dog aldrig saa galt, uden det er godt for noget. Rigtignok fik du Broderparten Maren, ved at kunne stille med et Afkom af hele 13 — jeg fik kun een — men derfor kan vi være lige gode Venner, vor Mo'r og jeg er nu godt tilfreds med vor Part. — Skaal Koner, og Tak for det!"

„Skaal igen Mads Nilen! — Ja Kaneture kan nok være godt for lidt af hvert, skal jeg love for," sagde Maren.

Fra gamle Dage.

Om en Troldkærling fortælles der: Hun var bleven Uven med sin Nabo Bavnehøjskærlingen, der havde sit Tilhold i Bavnehøjen i et Par Bøsseskuds Afstand. Et gammelt Ord siger jo, at man ikke har Fred længere end ens Nabo vil. Nok er det, Uvenskabet udartede til et Trætteri, og Følgen deraf blev tilsidst, at Bavnehøjskærlingen begyndte at bombardere den anden med Sten; hun var den mindste af dem, men tillige den arrigste, og hun sendte Stenene af Sted med en saadan Kraft, at de naaede Klokkerhøj, enkelte naaede jo heller ikke saa langt, og det var disse almindelige store Kampesten, som findes i gamle Stendiger. De gjorde dog ikke Klokkerhøjskærlingen nogen nævneværdig Skade, men tilsidst blev hun irriteret af de idelige Stenkast; rasende greb hun en ualmindelig stor Sten, slyngede den af al sin Magt over imod sin Fjende, den naaede imidlertid ikke saa langt, men faldt ned midtvejs mellem dem. Denne Sten var saa stor, at senere hen i Tiden, da den blev slaaet i Stykker, var der nok af den til Grund til en hel Stuelænge.

Kærlingerne sluttede omsider Fred, da de saa, at de ikke med Stenene, det eneste Skyts, som fandtes den Gang, kunde paaføre hinanden nogen Skade.

Jordens aarlige Bevægelse.

Af Torvald Køhl.

Foruden den daglige Omdrejning har vor Klode som bekendt flere andre Bevægelser, og den vigtigste af disse er dens Baneløb om Solen, der tilendebringes i et Aar.

Hvis vi en klar Aften efter Solnedgang have lagt Mærke til en eller anden klar Fiksstjerne lavt i Vest og de følgende Aftener prøve at genfinde den, vil det snart vise sig, at det efterhaanden falder vanskeligere at faa Øje paa Stjernen. Det ser ud, som om Stjernen nærmer sig Solen eller denne hin. Inden føje Tid er Stjernen skjult i Solens stærke Glans. Men som det gik med denne Stjerne, gaar det senere hen ogsaa med andre; de maa efterhaanden vige for Solen, der ligesom et Kæmpehjul ruller mod Øst. Omsider passerer Solen forbi Stjernen, og herefter vil det kunne lykkes at genfinde Stjernen til højre for Solen, d. v. s. paa Solens vestlige Side, men det bliver da om Morgenen før Solopgang lavt i Øst. Dette viser, at Solen maa have en særegen Bevægelse paa Himlen, selv om vi ikke straks kunne gøre os Rede for, om den er virkelig eller maaske blot tilsyneladende. Saa meget fremgaar dog af denne første simple Jagttagelse, at Solen skrider frem mod Øst, og en nøjere Undersøgelse viser, at den tilbagelægger ca. 1 Grad eller saa meget som det dobbelte af dens Gennemsnit i Døgnet, og efter 365 Dages Forløb er den vandret Himlen rundt. Dette vidste man allerede i Oldtiden. Man vidste, at Solen i de 12 Maaneder vandrer gennem det funklende Bælte, der dannes af de 12 Himmeltegn, den saakaldte Dyrekreds.

Oprindelsen til Dyrekredsen kendes ikke; den gaar saa langt tilbage i Tiden, at den ganske taber sig i Forglemmelsens Mørke langt hinsides Historiens Grænser. Dyrekredsen fandtes allerede hos Indierne og andre østerlandske Folk.

Lad os betragte disse mærkelige gamle Billeder, som findes gengivne paa Almanakkens Titelblad. I Hjørnerne er Aarstiderne symboliserede, men de to Søjler vise os Dyrekredsen. Til venstre ses Væderen, som tyder paa en Tid, da Græsset spirer frem og Faarene komme ud; Tyren, der brugtes for Ploven; Tvillingerne, der nu betegne Castor og Pollux, men oprindelig have haft en anden Betydning, som det ikke har været muligt helt at udgrunde; Krebsen, som rimeligvis antyder Solens Tilbagegang, efter at den har naaet en Yderstilling mod Nord eller Syd; Løven betegner Solens stærke Varme; Jomfruen synes at antyde den ægyptiske Høstkvinde; Vægten er et

udmærket Symbol paa Jævndøgn, Dags og Nats Ligevægt; Skorpionen antyder en Tid, da skadelige og farlige Dyr fik Overhaand; Skytten synes at betegne den tiltagende Hedes sidste store Plage: Pesten, der hurtig som en Pil hærger Landene; Stenbukken, som paa ægyptiske Dyrekredse er forsynet med en Fiskehale, viser, at den Tid kommer, da Landdyret maa vige for Fiskens Element: Flodens Oversvømmelse; Vandmanden angiver tydeligt netop denne Periode, hvorefter Fiskene tilkendegive, at disse let kunne fanges paa det oversvømmede Land.

Men er det da virkelig Solen, som i 365 Dage vandrer gennem Dyrekredsen, eller kunde det maaske være Jorden, der løber om Solen? Det ene kan lige saa godt tænkes, som det andet. Det iagttagne Solløb kan være en Skuffelse. Hvad er nu vel det sandsynligste?

Nøjagtige Beregninger har lært os, at Solens Gennemsnit er 108 Gange større end Jordens. Set fra et fysisk Standpunkt maa det forekomme urimeligt, at den kæmpemæssige Sol virkelig skulde løbe rundt om det Sandskorn, vi kalde Jorden. Binde vi to Stene fast ved Enderne af en Snor og svinge det hele højt op i Luften, se vi, at Snoren strammes ud, og Stenene svinge rundt om deres fælles Tyngdepunkt. Er Stenene lige tunge, ligger dette Punkt midt i Snoren, men er den ene meget tungere end den anden, bliver det den lille Sten, der beskriver den egentlige Bane. Om Solen og Jorden lader det sig godtgøre, at det fælles Tyngdepunkt ligger helt inde i Solen. Det er derfor rimeligst at antage, at Solløbet kun er en Affpejling af Jordens aarlige Banebevægelse.

Men ogsaa Planeternes Bevægelser kunne vejlede os til denne Erkendelse. Disse vandrende Stjerners Løb er for vor umiddelbare Jagttagelse meget uregelmæssigt. Planeterne staa ofte ganske stille, rykke tilbage mod Vest og gaa senere atter frem mod Øst; deres Gang ligner den fromme Pilgrims Vandring til Jerusalem, hvor det hedder: 3 Skridt frem og 2 tilbage! I gamle Dage var det ikke muligt, end ikke for de skarpsindigste Tænkere, at finde Grunden hertil. Det blev den berømte Kopernikus, som løste Gaaden. Han indordnede Jorden blandt Planeterne og undersøgte, hvordan alle de indviklede Planetbaner maatte tage sig ud fra Solen som Midtpunkt. Og se: da forsvandt alle Uregelmæssigheder som ved et Trylleri! En Planet maa synes at staa stille, saa ofte Jorden under sit Baneløb gaar enten hen imod eller bort fra Planeten. Iler Jorden forbi en Planet, maa denne synes at rykke tilbage.

For Astronomer er disse „Beviser“ dog ikke helt tilfredsstillende. Man har imidlertid søgt og fundet direkte Vidnesbyrd om, at vor Klode iler frem i Rummet, men en populær Redegørelse for disse vil

her føre for vidt. Den, der søger nærmere Oplysninger derom, kan finde dem i enhver udførligere Lærebog i Astronomi under „Aberration“ og „Fiksstjerne-Parallaxe“.

Den Bevægelse, Jorden har om Solen, er 60 Gange hurtigere end den, et Punkt ved Ækvator har under Jordens daglige Omdrejning. Banehastigheden er 4 Mil i Sekundet, og den Tid, Jorden bruger til et Omløb, er 365 Dage 5 Timer 48 Minutter 47 Sekunder. Men da Aaret maa bestaa af et helt Antal Dage, maa der med visse Mellemrum foretages Ind- og Udskydning af Dage. I alle Aar, hvis Tal er deleligt med 4, indskydes „Skuddagen“ den 24de Februar. Et saadant Aar faar da 366 Dage og kaldes et „Skudaar“. Dog er der herved en Undtagelse; thi af Sekular-Aarene, d. e. de Aar, i hvis Tal 100 gaar op, regnes kun de for Skudaar, hvis Tal er delelige med 400. Derfor var 1900 ikke noget Skudaar. Efter denne Regel er alt i Orden i de første 3333 Aar, men saa maa der bortfalde en Dag.

Uagtet Jordens Afstand fra Solen er meget stor, 20 Millioner Mil, en Vej, som et Eksprestog, der kører 15 Mil i Timen, først vilde kunne tilbagelægge i et Tidsrum af 150 Aar, er Solen for os den mægtige Lys- og Varmekilde, uden hvilken alt jordisk Liv maatte udslukkes. Under vor Klodes Banebevægelse vedligeholder Aksen en bestemt Stilling i Rummet; den peger op mod Polarstjernen og hælder 23½ Grad mod en Linie, der staar lodret paa Banens Plan. Som Følge af denne skraa Stilling kommer Solen til skiftevis at belyse de nordlige og de sydlige Polaregne. Ved Jordens Poler hersker der Dag i et halvt Aar og Nat i et halvt Aar. Dette Forhold virker ikke saa stærkt ved Ækvator, hvor Dag og Nat er lige lange, eller i det hede Jordbælte; men i de tempererede Bælter fremkalder Jordens skraa Stilling Aarstidernes Skifte. Naar Jordaksens nordlige Del efter Foraars Jævndøgn (21de Marts) begynder at hælde hen efter Solen, som om den længtes efter at faa sine vinterlige Marker badet i Sollyset, blive vore Dage efterhaanden længere indtil Sommer-Solhverv (21de Juni). Da er Dagen hos os 17½ Time og Natten 6½ Time lang. Herefter begynder Aksen at vende sig lidt. Ved Efteraars Jævndøgn (23de Septbr.) siger Nordpolen Farvel til Sollyset, medens Sydpolen byder Godmorgen, og da er det Vaarens Tid paa Sydhalvkuglen, medens vore Egne mere og mere maa føle, hvad det betyder, naar Jordaksens nordlige Del rykker mere og mere bort fra Solen. Dagene blive korte, Nætterne lange, og ved Vinter-Solhverv (21de Decbr.) er Forholdet fra Sommertiden vendt om; efter sidstnævnte Tidspunkt længes Dagene dog atter, og Menneskene — ja de længes efter Foraarets lyse og varme Tid.

En gammel Historie.

Ved Jens Kamp.

Med Tegninger af Alfred Schmidt.

I Slutningen af forrige Aarhundrede fik man her i Landet saa uhyre travlt med Folkeoplysningen. Selv Præsternes Prædikener blev til den bare „Oplysning“, ofte om de mest mærkværdige Ting. Det var alt en Følge af den store, franske Revolution, eller maaske rettere af de Bevægelser, som gik forud for denne, og som bevirkede Revolutionen. — Frem for alt skulde der uddannes nye Lærerkræfter for Almuen; thi de gamle — Skolemestre og Degne — de var under al Kritik. Holbergs Peer Degn er en ret god Type for denne Race.

Regeringen oprettede Seminarier (f. Eks. Blaagaard, Brahetrolleborg og maaske flere), men hvad kunde dette forslaa: Der var paa en Gang næsten Brug for ca. 2000 Lærere. Da oprettede mange Præster og Provster i forskellige Egne af Landet smaa Seminarier paa 10—20 Elever, og fra disse udgik mange Bondesønner, og blev siden Skolelærere.

Som oftest boede Seminaristerne omkring i Landsbyens Gaarde, og her førtes da sædvanlig et meget lystigt „Leben“, hvorom en ældgammel vestjysk Degn, født ca. 1780, for omtrent 30 Aar siden har fortalt mig nogle Krøniker, hvoraf jeg dog her kun vil genfortælle en fra et saadant jysk Præste-Seminarium, om man maa kalde det saaledes, fordi det var bestyret af en Præst.

Undervisningen paa et saadant Seminarium var yderst tarvelig, og Udenadslæren spillede en overvejende Rolle sammen med Datidens elendige Pedanteri under Undervisningen. — Denne bestod væsentlig af Religion og Sang, thi de vordende Lærere skulde jo tillige være Kirkesangere, og det var sandelig ingen let Sag at faa indbanket de lystige og fuldblodige Bondesønner Melodierne til de ofte knudrede Salmer i Kingos Salmebog. — Retskrivning og Dansk lagdes der ikke stort Vind paa. De allerfleste af Seminaristerne kunde da heller ikke skrive blot nogenlunde orthografisk rigtigt ved Udgangen fra et saadant Seminarium. Regning blev der arbejdet noget paa; men Geografi og Historie var saa at sige „døde Fag“.

Naar saa Seminaristen var „færdig“, gik der til Embede mange

Veje, baade rette og krogede, og adskillige benyttede sig jo undertiden af de sidste.

En daværende Bisp i Ribe tilbød en Seminarist et stort Embede i Vestjylland, naar han vilde gifte sig med en „Jomfru“, som i mange Aar havde boet i hans Hus; det vilde vedkommende ikke, og han fik ikke Embedet. Der var en anden, som var mere villig.

Jeg tør maaske sige med Holberg: „Ark væ mit ene Knæ, den Indgang var for lang;“ men nu kommer ogsaa en af den gamle Degns Historier fra et saadant lille, jydsk Seminarium i Slutningen af forrige og i Begyndelsen af dette Aarhundrede.

* * *

„Naa, det var det, jeg skulde fortælle Dem om vort Seminarieliv. — Ja, vel! — — Se, Forstanderen for dette lille Seminarium, hvor vi var en 15—20 Stykker, var Provst, og han var tit en haard Knast; men saa blev han god igen, og saa var han saamænd Skikkeligheden selv. Rationalist var han — som næsten alle Præster den Gang, lige til Fingerspidserne. — Vi boede jo saa alle i den tætbyggede Landsby, som laa rundt om Præstegaarden, og her holdt vi jo undertiden — især i Juleugen — et grusomt Spektakkel med Sang og Dans. Det var især hos en rig Gaardmand med mange „uafsatte“ Døtre, at vi samledes, og saa kom de øvrige af Byens Piger jo ogsaa til. Det var nu forresten slet ikke noget uordentligt, der foregik. Vi dansede og legede og sang og saadan noget; men den rige Gaardmand kom skam af med sine mange Døtre, og der var mange af Byens andre Piger, som ogsaa gik med. — Jeg selv fik jo min salig Kone sammesteds fra, og det var noget, som jeg aldrig fortrød. — Men se, Provsten, han havde jo en lumsk Anelse om, at det ikke altid gik til, som han vilde, at det skulde i Gaardene, og særlig havde han Kig paa Christen Klemmensens Gaard; vi kunde aldrig om Aftenen være sikker for ham. — Nu var han saa nærsynet, at han ikke uden Lygte om Aftenen kunde finde Vej fra Præstegaarden og hen til de andre Gaarde. Men som sagt, vi var aldrig sikker om Aftenen, og naar vi dansede til Povlsens Violin, saa maatte der altid — en Time ad Gangen paa Skift — staa en Mand Vagt uden for Gadedøren. Naar da han kom ind og raabte: „Lygten kommer!“ saa fo'r alle Pigerne ind i Værelserne bag ved. Lyset blev sat inden for Døren i den store

„Vindovn“ og alle de, som hørte hjemme i Værelset, krøb i Seng med Støvler og samt, og lod som de sov.

Saa kom Provsten.

„Hva—ad, her er jo mørkt! — Sover I!“

„Ja, Deres Højærværdighed, vi syntes, at vi var saa anstrængte i Aften, og saa gik vi i Seng, da vi havde lært vore Lektier.“

„Ja, det er, for Dyden, meget priselig; men syntes jeg ikke, at jeg saa Lys i Stuen, før jeg kom?“

„Det kan nok være, men det var Genskin fra Vindovnen,“ svarede den samme, vor Erkegavtyv, der lod som han lige var vaagnet.

„Ild i Kakkelovnen!“ udbrød Provsten; „men det er jo Fraadseri! Nu er Klokken — ja, lad mig se, nu er Klokken $12^1/_2$, og saa Ild i Kakkelovnen!“

„Ja, Deres Højærværdighed; men det har ligget og lokret hele Dagen og ikke villet brænde, og nu har det endelig taget fat.“

„Ja, ja,“ sagde Provsten, „men saa er der jo ogsaa en Støv herinde — hu—ha!“

„Ja, Deres Højærværdighed, men vi tog os lidt Gymnastik, før vi gik i Seng, og det er vel deraf, at der er kommet lidt Støv.“

„Det har I, for Dyden, godt af,“ sagde Provsten. „Det skal I kun roses for. — Me—en, der var noget andet! — Jeg syntes, at jeg hørte Violinmusik?“

„Ja, det er rigtigt,“ svarede igen Gavtyven Per Kastrup, „det er ham Jens Ermgaard her i Gaarden ved Siden af, han spiller til midt paa Natten.“

„Ja, saa maa jeg for Dyden om hos ham,“ sagde Provsten og tullede af Sted.

Men Jens Ermgaard havde staaet bag en af Dørene og lyttet. Han kom af Sted hjem, og da Provsten kom, sad han og spillede de mest dydsirede Koraler, hvorfor han ogsaa blev rost meget af Hans Højærværdighed, Provsten.

Men jeg skal fortælle en anden Scene, som en Gang foregik i selve Præstegaarden, hvor vi havde Præstens Sal til Skolestue. Her var opsat en mægtig Kakkelovn og to lange Borde.

Præsten selv kunde naturligvis ikke forestaa hele Undervisningen. Han havde Religion med Bibelhistorie, Bibelforklaring og saa lidt Kirkehistorie; men saa havde han til Medhjælper en gammel Student, Hr. Birk. Denne underviste i Sang og Regning, og det var tit daarligt nok. —

Samme Hr. Birk var en snurrig, gammel Fyr, der var hypokondrisk og stadig bange for sit Helbred. Der blev derfor ogsaa drevet mangfoldige Løjer med ham.

Vor største Gavtyv var, som før sagt, denne Per Kastrup. Han var Duks, og der gik ikke en Dag, uden han havde et eller andet for med Hr. Birk. Om Vinteren blev der ofte om Morgenen fyret i Kakkelovnen, saa den blev gloende, og Per Kastrup satte da altid et Stykke Is bag ved Termometret, saa det viste en lavere Varmegrad, end der virkelig var i Stuen.

Naar da Hr. Birk kom ind, udbrød han:

„Hu, det var dog en grusom Hede!"

„Nej," sagde saa Duksen, „det er slet ikke saa varmt her inde, det er kun 12 Grader."

Hr. Birk saa paa Termometret.

„Nej, det er det saa Skam heller ikke!"

„Men De er vist ikke rigtig rask, Hr. Birk," fortsatte Duksen, „De ser saa daarlig ud."

„Gør jeg? — Næ—næ, jeg tror sandeligen heller ikke, at jeg er rigtig rask! — Jeg tror sandeligen ikke, jeg kan undervise i Dag. Jeg maa vist i Seng og have Hyldethe."

Saa gik Hr. Birk op paa sit Værelse, og Eleverne fik sig en Fritime.

En anden Gang krøb Per Kastrup om Morgenen ind i et stort Skab, som stod ved Siden af Kathederet, og vi andre laasede for ham og hængte Nøglen op paa et Søm, som sad helt oppe ved Loftet.

Lidt efter kommer Hr. Birk; vi skulde have Sang. Da han flere Gange havde faaet sig vendt og drejet, set ud af Vinduet over Vejen, betragtet Thermometret, blæst i Nøglen til Kathederet, kigget i Kakkelovnen, atter blæst i Nøglen, fik han den endelig i Kathederet. Pludselig kom han i Tanker om noget andet, fik en lille Kniv op af Lommen, og gav sig ivrig til at pudse en Negl. Da det var bestilt, kiggede han i Pulten, og langt om længe fandt han Stemmegaflen. Den blev alvorlig renset for Støv, og nu endelig syntes han ikke at kunne finde paa mere at udhale Tiden med.

Han slog Stemmegaflen an imod Kathederet:

„A—a—a!“ begyndte han. — Men i det samme syntes det, som der blev banket paa Skoledøren.

„Der var en, der bankede paa, Hr. Birk!“ raabte Eleverne i Kor. Birk raabte: „Kom ind!“ men der kom ingen.

Saa maatte han selv hen til Døren. — Nej, der var ingen.

„Det maa være en Fejltagelse,“ sagde Hr. Birk, „skønt jeg syntes sandeligen ogsaa, at der var en, der bankede, — Hørte I det ikke?“

„Jo—o!“ raabte hele Klassen.

„Ja, men det maa alligevel have været en Fejltagelse; der er noget, der hedder — — Naa, ja, det kender I ikke, men paa Dansk kan man passende kalde det et Sansebedrag . . . Naa, lad os saa begynde! — A—a—a!“

Men atter lød der tre Slag

„Men hvad er dog det?“ udbrød Hr. Birk, og han fo'r paany hen til Døren.

„Nej, der er saa Skam ingen!“ sagde han.

Bum—bum—bum! lød det igen.

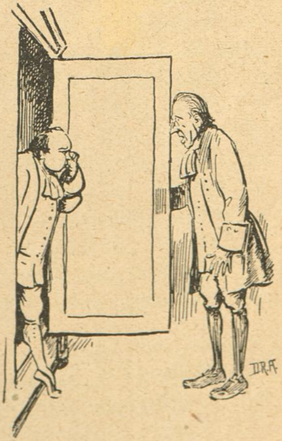

„Men du store! — Det er jo i Skabet! — Hvor er Nøglen?“

Ja, hvor var Nøglen? — Det var der ingen, der vidste. En paastod, at han havde set den der, en anden der; men endelig fik man da Øje paa den der højt oppe paa Væggen.

Hr. Birk lukkede op, og Kastrup steg grædende ud.

Han var en lille tyk Fyr, og han var som sagt Klassens største Spilopmager. Ikke kunde han græde mesterligere.

„De er saa onde imod mig, Hr. Birk, jeg kan slet ikke være for dem her i Klassen, — det er, fordi jeg er saa lille . . . De tog mig og put—puttede mig ind i Skabet med Ma—Magt!“ hylede Kastrup med udmærket Forstillelse, medens de stride Taarer løb ham ned over Kinderne.

„Jo, det er sandeligen nogle nette Fugle, vi har her!“ raabte Hr. Birk.

„Ja,“ hylede Kastrup, „de vil altid gøre mig Fortræd; jeg kan slet ikke være her længere, hvis ikke De, Hr. Birk, vil hjælpe mig.“

„Ja, man maa skamme sig over dem. — Vordende Lærere! — Hæ! — Hvem var det saa, der puttede Dem i Skabet?"

„Det var dem alle sammen!"

„Men Gud forbarme sig!" raabte Hr. Birk. „Mennesket kunde jo have været omkommet af Mangel paa Luft! — Hæ! Nette Børneopdragere! Selv kun Drenge! — Hæ! — Jeg har sandeligen aldrig kendt saa galt!"

„Ja, men," raabte alle de andre, „det er slet ikke sandt, hvad Kastrup fortæller. Han krøb selv ind i Skabet og bad os om at lukke for sig."

„Ok, ok, ok!" skreg Hr. Birk arrig. „Nu er Timen forbi! — Jeg vil ikke i Dag have mere med J Røvere at gøre! — Ak mine Nerver!"

Og Hr. Birk forsvandt. Vi saa ham ikke mere den Dag."

Det var en af den gamle Degns Fortællinger fra hans Seminarietid.

Læreren: „Altsaa — Kristian — man skal skrive Fornærmelser — —?"

Kristian: „J Sten!"

L.: „Snak — Du Jens?"

Jens: „J Sand!"

L.: „Og Velgerninger?"

Jens: „Ogsaa i Sand!"

L.: „Passiar — Du Ole?"

Ole: „J Sten!"

Karl: „Hr. Lærer, det er saa svært at hitte Rede i, kunde man ikke skrive begge Dele i Sandsten!"

* * *

Præsten: „Ja, Ja, min gode Søren Mosegaard, saa bliver vor Akkord altsaa som den er, for to Aar — saa fremt jeg lever."

Søren: „Jov wall, Hr. Pastor!" Aa sku wor Faaer aasse dø, saa waa Skaaen da aaller saa faale stuer!"

* * *

Karl: „Emma — jeg vil gifte mig med dig."

Emma: „Men kan du ogsaa forsørge en Kone med tre Dukker?"

Jens Pinds Gris.

En Fortælling fra Limfjorden, af Svend Venneløs.

Med Tegninger af Niels Wiewel.

Oppe i Limfjorden, i Løgstør Bredning, ligger to smaa Øer, Fur og Livø. Fur er langt den største, og dens sydlige flade Del, der bestaar af ret frugtbare Jorder, er temmelig tæt befolket. Dens Nordside derimod er meget bakket med en gold Undergrund af Sand og Rødsten, hvori kun den nøjsomme Lyng kan trives.

Her boede i Begyndelsen af dette Aarhundrede en faatallig, fattig Befolkning, der, udover lidt Kartoffelavl, ikke lagde videre Vind paa Agerdyrkning, men nærede sig af Fiskeri i Fjorden. — At dette kun var til Fattigdom, blev allerede tydeligt nok af deres smaa Boligers mere eller mindre forfaldne Tilstand. — Ikke hellere havde de videre Velstand paa Husdyr, thi alt, hvad man saa, var nogle faa Høns, en Gris eller et Par magre Faar, der melankolsk gik og nippede til Lyngtoppene.

Men det var raske og opvakte Folk, om end noget stridbare; af et helt andet Temperament end Sydlandets velstaaende og sejge Bønder.

Næverne sad noget løse paa de Furbo-Fiskere; noget drillevorne var de ogsaa, og Slagsmaal var derfor ikke sjeldne, naar de kom sammen indbyrdes eller blandt fremmede. — Men var der Fare paa Færde, og Pligten kaldte dem, da var de heller ikke bange for at vove Trøjen.

I et af de yderste Huse paa Nordpynten af Fur boede den gamle Fisker Jens Pind sammen med sin Hustru Ane og deres eneste Søn, den 22-aarige Niels.

Disse tre hjalp troligt hverandre med at bjerge Føden, thi selv gamle Ane var ikke forknyt for at gaa i Baaden med Mand og Søn og tage sin Tørn, naar Vejret var for haardt til, at Mandfolkene ene to kunde klare sig med Fiskegrejerne.

Ofte havde hun, Dag tilende, staaet ude paa Grundene, i Vand til Livet, kun iført et Par af sin Mands gamle, aflagte Bukser over et Stykke grovt Blaargarns-Linned og hjulpet ham med at glibe Aal. Og ingen skulde lære hende at sejle en Baad eller pilke en Torsk.

Sønnen Niels var en høj, kraftig Gut med et kønt, velformet Ansigt, mørkt krøllet Haar, blødt, kruset Fuldskæg og et Par mørkegraa, trofaste Øjne.

En smuk Efteraarsmorgen saa man en hel Flotille af Baade med brunbarkede Sejl, lægge ud fra Furland og styre Øster paa ind ad Bugten mod Herregaarden „Bjørnsholm", det tidligere Witskølkloster Samtidig havde en Baad forladt Livø, styrende samme Kurs som Furbaadene.

Denne lille Ø hørte under „Bjørnsholm" og brugtes mest til Græsning. Og hvert Foraar blev en Drift Kreaturer fra Herregaarden færget derover, for saa om Efteraaret at hentes tilbage, naar de havde græsset dem fede. Desforuden fandt en stor Flok Svin Føden i det Stykke Skov, der bedækkede Halvdelen af Øen.

Der fandtes kun een Gaard derovre, og denne bestyredes af en Holstener, Forvalter Bencke, som levede her med sin eneste Datter, Karen, en Husholderske og et Par Tjenestefolk. — Bencke havde allerede i nogle Aar været Enkemand, og hans vakre Datter havde nylig fyldt 18 Aar.

Det var ham, tilligemed hans Husstand, der nu kom sejlende i Livøbaaden, som Furbo-Fiskerne sædvanlig kaldte den, for, ligesom disse, at tage over til det store „Kloster-Marked", som hvert Efteraar paa denne Dag holdtes paa en aaben Plads bagved Bjørnsholms Avlsgaard.

Let som Livøbaaden var, vandt den snart forbi de med tørret Fisk, Kartofler og andre tunge Markedsvarer svært lastede Baade. Idet den passerede Jens Pinds Baad, tog han og Sønnen Niels ærbødigt deres Hundeskindshuer af. Bencke var nemlig en stor Mand i deres Øjne, thi da han havde en fast, vellønnet Stilling og desuden fik en vis Dusør for hvert Kreatur han om Efteraaret afleverede i sund og fed Tilstand, saa var det utvivlsomt for alle, at han sad inde med en køn, opsparet Skilling. Og hvornaar har Smaafolk ikke haft Respekt for Pengepungen.

Men Niels havde desuden en særlig Grund til at vise sig høflig mod Bencke. Han havde nemlig set for dybt i Karens brune, skælmske Øjne og forelsket sig i hendes ranke Skikkelse, uagtet han følte hos sig selv, at denne Kærlighed var saa godt som haabløs, selv om han ogsaa, hvad han havde Grund til at tro, havde Pigebarnet paa sin Side. Den barske, ordknappe Bencke, der paa en Prik kendte Pengenes Værdi, vilde aldrig tillade sin Datter at ægte en fattig Fiskersøn; det kunde denne sige sig selv. Og alligevel haabede han; — men saaledes er det med Kærligheden.

Bencke lagde dog ikke videre Mærke til de Hilsener, der ydedes ham. Han var optagen af sin Styrmandsgerning og bøjede sig just til Siden paa Udkig for at gaa klar af den nærmeste Baad forude. Derved bemærkede han heller ikke det Øjekast, der veksledes mellem Karen og Niels, der sad til Rors i sin Faders Baad, et Blik, der bragte

det varme Blod som en rød Bølge op i begges Ansigter. Da Baadene derpaa fjernedes fra hinanden, fik Niels ogsaa travlt med at holde Udkig, saaledes at Sejlet skjulte ham for Benckes Øjne, og ved Synet af hans Snedighed fo'r der et skælmsk Smil over Karens Ansigt, hvilket klædte hende saa yndigt, at den beundrende Niels glemte sit Ror, saa at Baaden var lige ved gaa over Stag.

„Ned med Roret! bitte Niels", lød det fra en af Kammeraterne i den efterfølgende Baad. „Styrer Du efter det Kompas, saa løber Du mi'sæl op i Vinden, hi, hi, hi!"

En munter Latter fra de andre belønnede Spøgen, thi det var almindeligt bekendt, at Niels og Karen havde et godt Øje til hinanden. Man vidste tillige, at Bencke selvfølgelig fuldstændig oversaa den fattige Fiskersøn som Frier og forlængst havde bestemt Karen for en Søn af den rige Rokkedrejer, Kræn Lendrup, der boede paa Furs Sydside og var Øens Kvaksalver.

Forvalter Bencke havde dog forlængst faaet en Anelse om Karens Tilbøjelighed for Niels, og han havde nu hørt nok til at forstaa, hvad der blev grint af. Ærgerlig brummede han: „Vi lidt Du Landsbub und Tiefeknækt. Warte bischen . . . . ."

Det var hans Skik at kalde de fleste Furboer for Tyveknægte, og for nogles Vedkommende heller ikke aldeles uden Grund. Thi det var en bekendt Sag, at der nu og da blev neglet et Svin eller to af Flokken derovre i Livø Skov, og hvem laa nærmere for Mistanke end netop Furboerne?

Det lykkedes nemlig aldrig at faa hele Svineflokken indfanget om Efteraaret og sendt til Herregaarden; nogle slap altid fri og forblev gaaende i Skoven Vinteren over. Det var særligt blandt disse, at det nu og da hændte, at en mindre nøjeregnende Furbo udsøgte sig en Julegris. Sammen med en ligesindet Stalbroder landedes der da paa Øen, helst i den gryende Dag, og naar der var Sporsne. Naar Svinene saa var opsporede, begyndte der en Drivjagt, thi Skydevaaben turde, af nærliggende Grunde, ikke gerne bruges. Den ene af dem lagde sig paa Lur, godt dækket af Buske og Kvas, medens Kammeraten drev Svinene imod ham, hvorpaa han i det belejlige Øjeblik sprang op og rendte sin skarpe Flynderpig ind i Livet paa det nærmeste Svin. Saa Kniven i Halsen paa Dyret og ned i Baaden med den; Sejlet op og afsted til Hjemmet med det nemt erhvervede Sul. Hvis saa Bencke havde set deres Baad lande i den tidlige Morgen og gjorde sin Runde, saa stod der kun de blodige Spor efter dem som Vidne om den nylig foretagne Strandhugst. Han havde hidtil aldrig kunnet paagribe nogen, hvorfor han i Herremandens Navn havde udlovet en stor Dusør til den, der kunde bringe ham paa Spor efter Grisetyvene. I

denne Tid var han dobbelt gnaven, for i den sidste Uge var der atter forsvundet et ungt Svin af hans Flok.

Forvalter Bencke havde haft en stærk Mistanke til Jens Pind, dog særlig til hans Søn, som han flere Gange havde set lande paa Livø under mistænkelige Forhold, og det øgede kun hans Mistanke, naar Niels ved enhver Lejlighed lagde an paa at indynde sig hos ham. Han forbød ham tilsidst plat ud at lande paa Øen. Derfor havde Niels kun sjelden Lejlighed til at se sin elskede Genstand og endnu mindre til at tale med hende.

Hvo skildrer da hans Fryd ved at se hende nu, oven i Købet paa Vej til Markedet, hvorved der blev Haab om at faa vekslet et Par Ord med hende. Derfor var han overstadig glad, og der blev snart lige saa megen Munterhed i hans Baad, som der var Gnavenhed og Kedsomhed i Forvalterens.

Dennes Husholderske, Kirsten-Skrædders, var falden i Søvn. Hun var en Husmandsdatter fra Ranum, henved de 50 Aar, og da Bencke havde fæstet hende, havde han set mere paa hendes tavse Medgørlighed end paa hendes Dygtighed og Adrætthed. Thi Bencke var slem til at buldre op ved den mindste Smule, der kom ham paatværs, mere end han just mente med; og han vidste det selv. Men Kirsten Skrædders var for dvask anlagt til at bryde sig videre om hans Skælden, eller reflektere over hans Luner. Hun passede jævnt sit Kram, aad og drak og lod sin Husbond brumme. Det eneste, der ret interesserede hende, var at faa en udtømmende Passiar med en eller anden af sine Bysbørn, naar hun to Gange om Aaret traf sammen med dem paa Klostermarked, thi her i Ensomheden led hun ikke saa lidt af Hjemve.

Kirsten tog sig heller ikke nu videre af hans onde Lune, hun var tryg i Bevidstheden om, at de var paa Vej til Markedet, og at Glædens Stund var nær.

Da Baaden var landet og vel fortøjet, befalede Bencke hende i en skarp, men sagte Tone, at passe godt paa Karen, at hun ikke kom sammen med denne Furbo-Tyveknægt, der gik og snusede efter hende. Han var desværre nødt til straks at gaa op paa Gaarden, hvor Aarsregnskabet skulde aflægges, og da alle de Kreaturer, der havde græsset paa Livø om Sommeren, en for en skulde synes, saa kunde det godt trække ud paa Eftermiddagen, før han blev færdig. Han sluttede med at gribe hende haardt om Skulderen og med forhøjet Stemme sige: „Forstaar hun mig nu, Kisten, hva?“

Kirsten vred findig sin Skulder løs og sagde i en tvær Tone: „Jow, Pinke, det forstoer a saa møj godt. Men ong Tøser og Gimmere, de er itt næm og vogt.“

Karen fnisede lidt, hun kendte Kirstens Markedsvaner. Forøvrigt var hun heller ikke saa bange for sin Fader, naar det kom til Stykket. Denne sendte hende et truende Blik for hendes Lattermildhed, men sagde intet yderligere. Hun kendte jo hans Villie i det Stykke. Derpaa gjorde han kort omkring og gik med lange Skridt op mod Hovedbygningen eller Slottet, som det sædvanlig kaldtes; medens de to Kvinder fulgtes ad til Markedspladsen. Her mødte de snart Folk fra den nærliggende Landsby Ranum, og saa var Kirsten i gode Hænder. Nyheder udveksledes, Interessen steg og Karen — listede bort. Hendes Ven Niels havde naturligvis holdt godt Udkig og var øjeblikkelig paa Pletten. Arm i Arm vandrede de lykkelige to bort fra Markedets Tummel, over til den nærliggende lille Lund. Denne modtog dem og skjulte dem nænsomt i sin dybeste Skygge, hvor de, fri for ethvert profant Blik, nød deres unge Kærlighed i fulde Drag.

Det var imidlertid bleven ud paa Eftermiddagen. Jens Pind havde faaet alle sine tørrede Flynder og Torsk solgte, og efter velgjort Gerning havde han styrket og belønnet sig ved at indtage adskillige stive „Punscher“. Derved var han kommen i Krigshumør, og da han lige netop fik Øje paa sin mindre gode Ven „Rokkedrejeren“, der, saa sur som en Balleost, sad mellem sine Spinderokke, hvoraf han endnu ingen havde faaet solgt, da frydedes hans gamle Hjerte. Thi for det første kunde han ikke lide dennes griske Væsen og surøjede Person, for det andet havde han et Horn i Siden paa ham, fordi hans kluntede Søn blev foretrukken af Bencke fremfor hans egen kønne Niels, og for det tredie var han bleven lynende gal paa ham af en hel anden Aarsag.

Jens Pind havde nemlig for nogle Uger siden ejet en pæn, velvoksen Gris, som han Sommeren igennem havde opfødt ved kogt Fiskeaffald med Kartoffelskræl, og som var bestemt til Slagtning henad Jul. Saa blev den pludselig syg — voldsom daarlig — og løb urolig rundt i sin Baas med angstfulde, forfjamskede Øjne, stønnende og hostende.

Kræn-Lendrup, Rokkedrejeren, blev øjeblikkelig hentet. Han var Øens priviligerede Kvaksalver og havde som saadan sammengniet sig en efter Egnens Forhold temmelig stor Formue, i Kraft af hvilken han var noget stor paa det og forsmaaede den Praksis, der ikke gav et godt Honorar i Udbytte. Baade han, Kone og Søn havde blandt Standsfæller et stygt Ord paa sig for smudsig Nærighed og Vindesyge, ja der hviskedes undertiden om endnu værre Ting. Niels, der var sendt efter ham, fik ham dog hurtig til at følge, hvilket Middel han saa end brugte, og efter et kort Syn udtalte han sin Diagnose: „Naar Grisser gaar og skaber sig saad'n og uafladelig kører i Karresæl rundtenom i Stien, og naar de fraader og hoster og stønner som den Gris her, og

skrubber Kæverne imod Brostenene, akkerat som denne her Gris, se saa har de — æ — mæ — alstedens Uletænder — ja — det er Wehs-wærk. Dem Uletænder skal nappes ud, og saa en god halv Pæl Terpentin i Kæften paa ham.“

Efter denne lærde Forklaring, der imponerede Jens svært, skrævede Rokkedrejeren over i Grisestien, satte det modstræbende Dyr i Klemme mellem sine knoglede Knæ, hvis Form netop syntes at være afpasset til dette Brug og jog den Skaftet af en Grydeslev paatvers i Gabet, hvorved nogle sorte Tandrækker kom tilsyne. Derpaa brækkede han hist og her en 5 a 6 Tænder ud paa den med en til dette Formaal medbragt forslidt Knibtang og tyllede den tilsidst en ligeledes medbragt Halvpægle-Flaske fuld af Terpentinolie i Halsen, hvor det en Tid stod og gurglede og sprutede. Men ved venligt overtalende Midler, saasom at kværke den og samtidig klemme den i Flankerne med Knæene, fik han den omsider trods al Protest til at indtage det samme Medikament, og saa slap han den. Den løftede øjeblikkelig sin krøllede Hale og kvitterede for Lettelsen, hvilket foranledigede den lærde Doktor til hurtig at trække sin ene Bukse til sig med et indigneret: „Fy dit Svin“, og til at banke sin Træsko ud paa Randen af Grisens Ædetrug.

Derpaa lovede han, at Dyret snart vilde falde til Ro, hvilket den saa langt fra viste Tegn til endnu, og garanterede yderligere for dens snarlige Helbredelse. Gladelig udbetalte Jens ham da som Honorar et godt Knippe tørrede Smaaflyndere og opmuntret herved lovede Rokkedrejeren at komme igen om et Par Dage for at se til Dyret, skønt han ikke troede, at det skulde være nødvendigt. Deri fik han ogsaa fuldstændig Ret; det var ikke nødvendigt, og for sin egen Skyld burde han helst være bleven borte, men maaske der vankede et Knippe Flynder til, og det var Herrekost i Sydlandet. Han havde dog gjort klogest i at blive hjemme denne Gang, thi vel var Grisen falden til Ro, som han havde lovet Jens det, men desværre for bestandig. Den var nemlig død et Par Timer efter Rokkedrejerens Behandling, og da Jens skar den op, saa han, at der sad et stort, tørret Torskehoved fastkilet i dens Svælg; — det havde kvalt den.

Mulig havde ogsaa Terpentinen haft sin Del i dens hurtige Hedengang. Den var i hvert Fald trængt saa grundig ind i Grisekroppen, at hver Bid af Flæsket havde en tydelig Mindelse derom.

For dette sit andet Besøg fik Rokkedrejeren ganske rigtigt et Honorar, ogsaa „in natura“, ligesom det første. Han fik nemlig en yderst forsvarlig Lussing prompte udbetalt af Jens’ gamle, men endnu særdeles kraftige Næve. Og da den uheldige Grisedoktor listede hjemad, en Gang imellem spyttende rødt, svor han, arg i Sindet, Jens og alt, hvad Jenses var, en blodig Hævn, saa snart ske kunde.

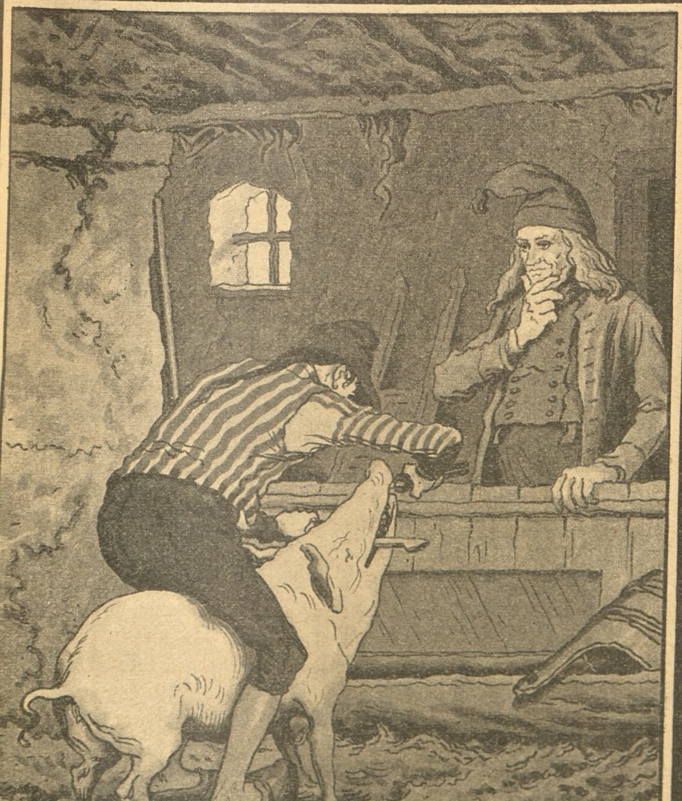

GRISEKUREN.

Fattigfolk har jo ikke Raad til at kassere deres Sulemad, naar der er Spor af Mulighed for, at det er tjenlig til Menneskeføde. Grisen var jo ikke død af nogen Sygdom, og selv om Flæsket smagte noget aparte, saa maatte det dog spises. Mens Jens bandte Rokkedrejeren blodigt ved hver Bid, han møjsommeligt klemte ned, og Ane — ja hun lugtede til det, skuttede sig og bemærkede, at den Terpentin var da et Fanden til Krydderi at have i Grisesylte.

Jens spyttede hampert og sagde: „Ja, det er godt nok, Ane, men du lugter til det, og Niels lugter til det, og ingen af Jer æder noget. Baade du og Niels maa tage Jeres Part med, for jeg vil pinnede ikke sidde her og æde al den Apothekersul alene, hele Vinteren.“

— Med dette i frisk Minde og opflammet af Punscherne, stod Jens nu paa Markedet foran den skulende Rokkedrejer. — Denne havde lige givet sin Hustru, „Ellen“ eller „Helle“, som hun sædvanlig kaldtes, en skarp Overhaling, nærmest i sin Ærgrelse over, at Handelen blev saa flov. Hun havde sat sig ned paa en Rulle Kotøjer, grædende og snøftende; ikke over Mandens Skælden, som man skulde tro, men fordi der endnu ikke var solgt nogle af Rokkene, thi hun var om muligt endnu mere gerrig end sin Mand.

„Naa, din Griserakker“, begyndte Jens. „Er du ogsaa kommen til Marked? — Din Rokkefisk — hik. Har du givet din Kælling en Terpentiner ind, eller kanske at hun har Uletænder, siden hun sidder der og tuder?“ Da den anden ikke svarede, fortsatte Jens: „Du skulde hellere give din rare Søn lidt af dine Mekkesiner, at han kunde blive noget kønnere i Skabelsen — hik. — Du selv skulde ha' nogle flere Klø for Grisen, skulde du. — Men — hik — nu vil jeg hellere digte en Vise om dig, dit gaml' Rok'hoved, og om din Kælling som sidder der, det Spektakel — hik. Hør nu kun alle I gode Venner fra Fur — hvik — æ — hvordan jeg skal tortere ham, den Sosnider.“ Med pudsige Fagter hoppede han om foran den af Raseri stumme Rokkedrejer og sang med hæs, kvækkende Røst:

„Helle Lendrup hun sad ved sin Rokke og spandt,
Hejsa Jok, Jok, hejse Fok, Fok, hejseralla la, la,
men Taaren hun hende af Kinderne randt,
Hejsa Jok, Jok, hejse Fok, Fok, hejseralla la, la.
Fordi Manden det Drog
laved Rok som et Fjog
og kurerede Grise, som kreperede dog,
Hejsa Jok, Jok, hejse Fok, Fok, hejseralla la, la.“

PAA MARKEDET.

De omstaaende lo, thi det nærige Par var ilde lidt, endog i deres egen Egn. Men dette var dog for meget for Rokkedrejeren, kridhvid i Ansigtet af Raseri sprang han op, greb en af sine Rokke med begge Hænder og skulde just til at drive den i Hovedet paa den grinende Jens, der var ved at improvisere andet Vers af Smædevisen, da Niels kom springende til og trak sin Fader bort, medens en anden holdt Rokkedrejerens løftede Arm tilbage og talte beroligende til ham. Saa satte han sig da ned ved Siden af sin Kone og græd bitterligt af Harme og Vanmagt til at kunne hævne sig. Folk grinede endnu værre ved dette Syn, og Jens vendte sig om og raabte: „Se hvor han tuder, det Drog, han har faaet Uletænder. — Kom man an, din Rævesnude, saa skal du Dennemand faa dem trukken ud ganske gratis og en Terpentiner til, ho, ho, ho!"

Rokkedrejeren kunde kun hvæse: „Pindso, Jens Pindso, Jens Tyv'knejt!" Men Jens hørte ham ikke mere. Niels, der havde en Del Indflydelse paa sin Fader, fik ham lempelig dragen bort fra Valpladsen. „Han har faaet nok, Fa'er; lad ham nu fare for den Gang. Det bliver snart mørkt, og vi har ingen Maane i Aften. Desuden venter Mo'er paa Jer ved Baaden; hun er helt færdig med sin Markedshandel, og det er I jo ogsaa, Fa'r, lad os nu tage hjem."

Jens føjede sig, skønt han rigtignok hellere havde nydt sin Sejr noget fyldigere ved en Punsch sammen med Vennerne i Beværtningsteltet. De steg da i Baaden, og Jens fik Plads paa Toften ved Masten, medens Niels tog Roret. Først sang han lidt, men faldt snart i Søvn; Niels og hans Moder sad stille, hver for sig fordybede i egne Tanker, og Mørket lagde sig tæt over Land og Sø.

Niels gennemgik i Tanken hvert Minut af den herlige Dag, han havde haft, og dvælede glad ved Karens Løfter om evig Troskab. Og imens sad gamle Ane, hans Moder, og var ogsaa glad i Sindet, men det var nærmest, fordi de i saa god Tid var slupne bort fra Markedet, velbeholdne alle tre.

Af Erfaring vidste hun, hvorledes det vilde gaa til ud paa Aftenen med Drik og vilde Slagsmaal, tabte Penge, sønderrevne Klæder og blodige Pander. Den lille Gir, Jens havde faaet, var intet at tale om. Niels var Gudskelov fuldstændig ædru, og saa var Ane glad. Lidt efter gled Baaden ind under Furs høje Skrænter, og snart var Familien hjemme og gaaet til Ro.

Da Jens Pind næste Morgen havde sovet sin lille Markedsdonner ud, havde han glemt det meste af sit „Halløj" med Rokkedrejeren; men det havde denne ikke, og Tilhørerne forresten heller ikke. Thi nogle unge Karle havde opfattet hans improviserede Nidvise saa vel og havde senere sunget den paa Markedet saa ofte, at det blev Rokkedrejeren for stift,

og han var tagen tidlig hjem uden at benytte sig af de Chanser, som det tiltagende Drikkeri ellers plejede at byde ham til Afsluttelse af en god Handel. Men før han sejlede bort, havde han en fortrolig Samtale med Forvalter Bencke, og efter dennes Anvisning gik han straks derpaa op paa Gaarden fik Foretræde for Herremanden og angav Jens og Søn som Gerningsmænd til det sidste Svinetyveri, der var forefaldet paa Livø. Til Støtte herfor fortalte han, at Jens forнylig havde mistet en Gris ved en Sygdom, der gjorde Flæsket uspiseligt, hvorfor den naturligvis var bleven gravet ned. Men tiltrods herfor havde Jens alligevel godt, fersk Grisesul i Huset og det i saadanne Maader, at han havde budt til Gilde derpaa. En Mand, der havde været med til dette Gilde, havde selv fortalt ham det, og han havde endvidere udbredt sig om, hvad det da var for noget nydeligt Griseflæsk, de havde spist ved nævnte Gilde. Og hvordan skulde nu Jens, fattig Mand som han var, have faaet Huset fuldt af fint, fersk Flæsk lige efter et saadant Uheld med sin egen Gris, uden ved at stjæle det? Og hvorfra kunde han stjæle det uden netop fra Livø, hvor der paa et vist Sted i Skoven fandtes tydelige Spor af, at et Svin forнylig var bleven slagtet der. Hvis der havdes mere Vidnesbyrd behov, saa behøvede Herremanden kun at sejle over til Jens i Følge med Sognefogden og undersøge, hvor meget Flæsk der var i Anes Salttønde, saa skulde Sandheden nok komme for Dagen og Tyveriet blive bevist. Og nu havde den Tyveknægt torteret ham, Rokkedrejeren, saa grundigt paa Markedet, og derfor var det ham umuligt at drage bort, før han havde aabenbaret den Tort og Skade, det Tyvepak havde forvoldet Hekse — æ — e Feksel — nej — Mekseljensen, sluttede han yderst tilfreds med at have faaet Lejlighed til at aflevere den fine Tittel, som han engang havde hørt Forvalteren bruge.

Hele denne Lektie fremsattes ellers med stor Tungefærdighed, men under alskens sære Fagter og Mundvridninger, der uvilkaarligt fik Herremanden til at smile af den hævnsyge Mand. Thi at det var denne Følelse, der drev ham, havde Herremanden snart opdaget. Ikke desto mindre var der Logik i hans Tale, og Herremanden var slet ikke utilfreds med at faa fat i en af Tyvene og faa statueret et Eksempel, og han takkede derfor Rokkedrejeren og lovede ham en Ekstra-Dusør, naar Angivelsen viste sig at være rigtig, og Gerningsmændene var anholdte.

Med hemmelig Glæde sejlede Rokkedrejeren hjem. Selv det triste Syn af de mange Rokke, der var blevne usolgte, formaaede ikke at forstyrre hans Fryd over den nære Udsigt til at komme sin Avindsmand til Livs.

Han vilde dog næppe have været saa sikker i sin Sag, om han

havde vidst, at den Hjemmelsmand, som havde været med til Jens Pinds saakaldte „Gilde“, var saa gammel, at han hverken kunde lugte eller smage mere, hvorfor han til stor Fornøjelse for Jens klemte dygtig løs paa det Flæsk, som det var Jens en Pligt, men ingen Nydelse, at sætte til Livs. Gilde kunde man egentlig heller ikke med Rette kalde det, thi nævnte Gamling og Jens sad ene to til Bords. Niels var nemlig paa Fjorden den Dag, og Ane var ude i et Heldagsærinde, nede i Sydlandet, hvorfor hun, før hun gik, satte et stort Stykke kogt Flæsk af til Jens; ganske vist som Heldagskost, men dog større end han alene dristede sig i Kast med. Ane vidste nok, hvad hun gjorde; men Jens var heller ingen Hosesok. Da nu førstnævnte Olding tilfældig kom forbi hans Hus, just ved Spisetid, bød Jens ham ind paa en Bid Brød. Og den gamle Stakkel, der var under Furs Fattigforsørgelse, som ikke bød ham Sul hver Dag, langede tillidsfuldt til Flæsket og klemte paa det med en god Villie og med synlig Velbehag. Jens var helt glad ved saaledes at have en Hjælper ved Haanden, der besad de fornødne Egenskaber eller rettere Mangler til en ublandet Nydelse af Flæsket, hvis Velsmag, sandt at sige, ikke var bleven forhøjet ved at ligge i Anes Salttønde. Og tænk saa hvilket lysende Eksempel det vilde have været for Ane ved sin Hjemkomst at se Fadet tømt og Flæsket spist, det hun altid rynkede paa Næsen af. — I sin glade Stemning herover skænkede han sin Bordfælle saa mange Dramme, at denne ikke gik Sandheden saa farligt nær, da han til Rokkedrejeren pralede af, at han havde været til „et saa møj bount Gill“ hos Jens Pinds, og der faaet „li'saa møj nysaltet Grisesul og al' det Bren'vin, han ku' drik'“. — Hvor kunde den arme Rokkedrejer ane, at Stymperen havde været ene Mand til det Gilde.

Imidlertid lagde Herremanden sin Plan, hvorledes han nemmest og sikkert skulde faa Tag i Grisetyvene.

Han indsaa straks, at det vilde volde ham en Del Ulejlighed, hvilket han aldeles ikke syntes om, da han var ligesaa magelig som godmodig. Han brummede tillige over Bencke. Denne gnavne Tysker, som han havde gaaende derovre for en god Løn, men bare drev den af, saa at han selv kunde have Ulejligheden, naar der var noget i Vejen. Han passede naturligvis paa, som han skulde, men drak sig fuld som f. Eks. nu i Gaar Aftes paa Markedet og laa saa og snuede til op paa den lyse Dag, medens Tyvene i god Ro og Mag kunde slagte og bortføre hans Svin.

Dette skulde have en Ende; det skulde han sørge for. Næste Dag sejlede han saa til Livø for at hente Bencke og for i Forening med ham og Sognefogden at aflægge Jens Pind et Besøg. — Men da han naaede Livø, var Bencke og Karlene ved at binde og indlade i Færgen

det sidste Kreatur for dette Aar, en mægtig Bul. — Den havde man gemt tilsidst paa Grund af dens Størrelse og Uregerlighed, men nu skulde den over paa Gaarden. Da Dyret var et særdeles smukt Eksemplar af sin Race og desuden temmelig kostbart, fandt Herremanden paa at tage med Baadfærgen over til Bjørnsholm igen, især da det tegnede til Uvejr, og naar han foruden Bencke og de to Karle var i Baaden, var de ikke for mange, hvis Tyren, skræmmet af Uvejret og Søgangen, skulde gøre sig obsternasig. Senere paa Dagen skulde de saa tage til Fur. — „Men Mennesket spaar og Gud raa'er“ — De kom til Fur, før de anede det.

En Stund efter, at de var komne til Søs, brød Uvejret løs med svære Hagelbyger. Baaden krængede over, og Tyren, som laa bunden paa For- og Bagben, blev urolig, brølede angst og forsøgte at rejse sig. Og eftersom Stormen tog til, og Baaden tog mere ind, kom den til at ligge vaadt, frøs, og dens voldsomme Bevægelser for at komme op, var nærved at kæntre Baaden. Nok en heftig Hagelbyge knaldede henover Fjordens oprørte Vande, Baaden krængede over, og Vandet fossede ind af Læside. — Bø—ø—urr! gispede Tyren, da Sprøjtet overskyllede den. „Hold Kæft! og lig stille,“ raabte Herremanden og sparkede den i Siden med Hælen af sin svære Støvle; han var ophidset, thi det begyndte at se farligt ud. Men dette var mere, end Tyren vilde døje. Med et voldsomt Sæt frigjorde den Forbenene for Rebet og rejste sig op, siddende paa Bagen som en Hund. Forvirret heraf glemte Bencke et Øjeblik at passe sit Ror. En hvinende Kastevind smed Baaden paa Siden, Tyren fik Overbalance og gik udenbords; Sejlet tog Vandet, Tyren faldt deri, og Baaden gik rundt. Alt dette skete hurtigere, end det kan beskrives, og i de næste Øjeblikke saas kun Hvælvet af den kæntrede Baad duve i Søen. Tyren, som endnu var bunden paa Bagbenene, var straks gaaet til Bunds, og af Folkene var Herremanden og Bencke de eneste, der kunde svømme.

Saa dukkede et graahvidt Hoved op af de skummende Bølger. Det var Forvalteren. Han kom op lige ved Baadens Stævn og fik straks et sikkert Tag i denne. Straks derpaa kom Herremanden til Syne, men kun for kort efter at dukke under igen uden at bevæge sig. Han havde sandsynligvis faaet et Slag af Baaden eller af den druknede Tyrs Klove, der havde berøvet ham Bevidstheden. Forvalteren saa ham, slap sit Tag og svømmede ud, der hvor hans Hoved nu for anden Gang kom op. Et fast Greb i Herremandens Krave, og Bencke bragte med et Par raske Svømmetag sig selv og denne hen til den kæntrede Baad, og med en vældig Anstrængelse lykkedes det Bencke at skubbe Herremandens bevidstløse Legeme op paa Kjølen og hive sig selv op bagefter. Derpaa huggede han sin Fangstkniv dybt ind i Træet, og

da han saaledes her havde faaet et Støttepunkt, fik han sin livløse Herre, der hidtil havde ligget paa Maven over Kjølen, rejst op og støttet med sin Arm. Med Besvær fik han lirket sin fyldte Romflaske ud af Frakkens Inderlomme, og ved Hjælp af dennes Indhold fik han Herremanden bragt til Bevidsthed. Det lod alligevel til, at det kun var Kulden, der havde virket bedøvende paa ham og ikke noget Slag, hvilket Bencke med Glæde konstaterede. Saa mente han, at det var hans Tur, og han tiltalte sin Flaske med en saadan Energi, at han fik Kraft til at udstøde en Række af langtrukne Brøl, der ikke gav Tyrens noget efter i Styrke. Der kom dog intet Svar paa Nødraabene. Først nu kom de i Tanke om de to Karle, der havde været med dem i Baaden, men de var intet Steds at se. Svømme kunde ingen af dem; de var antagelig straks gaaet til Bunds begge to.

Bencke raabte atter af fuld Kraft, dog uden at faa Svar. Men i det samme klarede Vejret op et Øjeblik imellem to Byger, og de opdagede i forholdsvis kort Afstand en Baad, indeholdende en enkelt Mand, som kommende fra Fur for klodsrebede Sejl, styrede ad Rønbjerg til. De raabte begge saa højt, de kunde og svingede med Armene for at tiltrække sig hans Opmærksomhed. Straks saa det ogsaa ud til, at Manden havde set dem; men hvem kan tænke sig deres Skuffelse og Fortvivlelse, da han i Stedet for at krydse op til dem, vendte sin Baad og slørede for de Vind tilbage til Fur. Det hjalp ikke, hvor stærkt de end skreg. Manden vendte Ryggen til dem uden at se sig om, og et Øjeblik senere var han dækket af det usigtbare Vejr.

Da kom Angsten over dem for Alvor; de følte, at nu skulde de dø. De tav begge, det nyttede dog ikke at paakalde Hjælp. Skurken i Baaden var jo nu langt udenfor Hørevidde. Herremanden tabte atter Bevidstheden, og Bencke, som maatte støtte ham, var ikke langt fra at gaa ned. Vandet var isnende koldt, som det er i November Maaned, og den skarpe Baadkjøl samt Skrogets Kanter havde ved de idelige Duvninger gnavet Hud og Kød af hans Laar og Ben. Saa elendig følte han sig, at han misundte sin Herre, som han denne Gang troede virkelig var død.

Netop, som han følte, at hans Hjærne sløvedes, og den sidste Modstandskraft forlod ham, hørte han et dæmpet Raab: „Hallow!“ lød det, „hvor er I?“ Men han var for udmattet til at kunne svare, og desuden var han ikke sikker paa, om det ikke var en Indbildning. Han vaklede frem og tilbage, krampagtig og holdende fast paa Herremandens Legeme, og det sortnede for hans Øjne. Da skar en Baad, sejlet af to Mand, ned mod Vraget. Det var Jens Pind og hans Søn, der langt borte fra, mens de laa og pilkede Torsk, havde set Livbaadens Skæbne og straks var ilet til Hjælp. Med et hurtigt

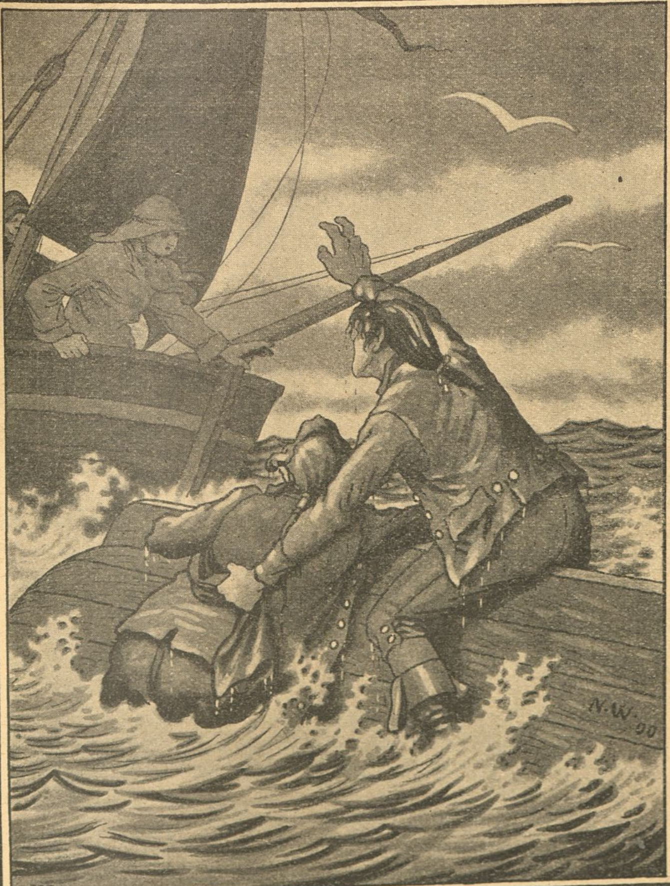

I HAVSNØD

Blik saa de straks, at der var ingen Hjælp at hente fra de skibbrudnes Side. Niels tog Plads i Forenden af Baaden, medens gamle Jens sad tilrors. Han løb op i Vinden, vendte og styrede saa klods som muligt i Læ af Vraget. I rette Øjeblik, mens Baaden skar forbi, greb den kæmpestærke Niels til, og med et vældigt Tag løftede han dem begge indenbords over luv Skanseklædning. Da tabte ogsaa Bencke Bevidstheden. Jens og hans Søn indsaa straks, at her var hurtig Hjælp den bedste. Til Bjørnsholm som til Livø maatte der krydses stik op imod Vinden, medens der til Fur var strygende Medbør. Her var altsaa intet Valg. Alt det Sejl, Skøjten kunde føre, blev sat til, og saa bar det ned mod Fur til det fattige Fiskerhjem.

Niels sad tilrors, medens gamle Jens, der havde faret tilsøs i sin Ungdom og forstod at behandle den Slags Tilfælde, gned og tumlede med de bevidstløse; og det lykkedes ham ogsaa at faa dem til Live, før de landede paa Fur. — Forsigtig bragtes de i Hus, hvor Behandlingen en Stund fortsattes i en kold Stue, heldig støttet ved en passende varm Drik indvendig. Senere blev de uden Hensyn til Standsforskel anbragte i Ægtefolkenes brede Seng ved hinandens Side og under en svær Skinddyne. Mærkeligt nok var det Herremanden, der stod sig bedst, og næste Morgen var han i Stand til at være oppe. Bencke derimod havde stærk Feber. Men han var ogsaa forfærdelig medtaget af Gnavsaar paa Laar og Ben, hvilket Herremanden paa Grund af sin Bevidstløshed og Benckes støttende Arm, næsten helt var forskaanet for.

Niels blev af Herremanden sendt over til Livø for at hente Karen, at hun kunde pleje sin Fader her, indtil han kunde flyttes hjem, og det var et Ærinde, der bragte Niels i Humør.

Tænk at skulle sejle i Baad ganske alene med Karen og det for at føre hende til sine Forældres Hus for maaske at beholde hende en hel Uge tilende, det var en Lykke, som Niels ikke havde drømt om. Hejsa! som det nu skulde skære. Det var dog dejligt at leve. Tju! Og han slog sig med sin flade Haand paa den højt løftede Træskostøvle, mens han i lange Spring fo'r ned ad Skrænten til sin Baad.

Imidlertid udspurgte Herremanden Jens om Detaillerne ved deres Frelse, og blandt andet om Jens ikke havde set den Baad, hvis Fører saa skammeligt havde svigtet dem, og hvem det muligt kunde være. Jo, den havde Jens godt set og vidste ogsaa, hvem det var. Det var Rokkedrejeren, for hans Baad var let nok at kende paa dens lappede Sejl, om det saa var i lang Afstand. Han var jo saa nærig, at han selv sad og sprættede sin Kones aflagte graa Hvergarnsskørt op og bødede de gamle Sejl dermed, saa det kom til at se farligt ud.

Og Jens havde set ganske rigtig. Det var nemlig Rokkedrejeren

selv, der var paa Vej til Rønbjerg med et Par Spinderokke i Haab om ved at sælge dem der saaledes at kunne bøde noget paa den daarlige Markedsdag, hvad der nagede ham. Men da Vejret blev saa haardt, og da han opdagede den kæntrede Baad med de to Mænd paa Kjølen, blev han bange, vendte om og styrede hjemad. Det kunde nemlig aldrig falde ham ind at udsætte sit dyrebare Liv for den fjerneste Fare for derved at frelse andres.

Han var desuden temmelig sikker paa at være forbleven ukendt i det usigtbare Vejr.

Da Herremanden efter denne Oplysning gav sig til at bande den usle Kujon af en Rokkedrejer, kom han pludselig i Tanker om dennes Angivelse af Jens Pind og Søns formentlige Synder.

„Hør nu, Jens Pind," sagde han, „jeg ved nok, at du og Niels er nogle drevne Tyveknægte, som gaar og hugger mine Svin ovre paa Livø. Jeg har just i Gaar faaet Angivelse om Jeres sidste Ekspedition. Men lad det nu være, som det er, I har frelst mit Liv tilligemed hans der ligger. Lad være at mine to Karle blev derude, det I ikke kan gøre ved, de var jo væk, før I kom til. Derfor skal I ogsaa i nævnte Sag være fri for Tiltale, eftersom jeg regner mit Liv højere end mine Svins. Og saa taler vi ikke mere derom. Jeg havde rigtignok ønsket at skylde Tak for mit Liv til Folk med en lidt mindre svinagtig Samvittighed. Det er harmligt, at saadanne raske Folk som I skal være slige Tyveknægte. Men lad os nu være fri for flere Grisehistorier i Fremtiden, de sømmer sig hverken for dig eller din Søn. Forstaar du mig?"

„Hæ—æ, ja — se — nej det . . ." begyndte den fuldstændig forfjamskede Jens, der ikke forstod et Muk af det hele, men kun mærkede, at Herremanden var vred paa ham, men ikke begreb Grunden til det.

„Ja vel," afbrød denne ham kort, „lad nu dette være godt. Men nu skal I minsæl give mig lidt af Dyret, for jeg mærker tydeligt, at jeg ikke er kommen til Hægterne endnu, men trænger haardt til Mad og en Dram ovenpaa den Tur. Kom kun frem med Grisen. Sagen er jo i Orden, og Jeres tørre Fisk vil jeg ikke have noget af; dem kan I æde selv."

„Ja—a — men — si wos —" tog Jens, for hvem en Praas begyndte at gaa op, atter fat, „se vi har nu da ikke — æhæm — det vil sige — æ — at — e", her gik den arme Jens rent istaa.

„Hvad har I ikke?" brølede Herremanden. „Har I ikke mere af Sulet? Paa de Par Dage kan I da ikke have ædt et helt Oldensvin, endda I har gjort Gilde paa det, som jeg alt har ladet mig for-

tælle. Det er jo ikke 8 Dagen siden, I fakkede Dyret. Rask, frem med Sylten, Ane; jeg ved da, at mine Livøsvin kan være deres Flæsk bekendt. „Hvad er det, du siger, Jens? Nej, ti du hellere bomstille, til vi har spist, senere kan vi snakke; naa, der har vi Ane med Sulet. Tænkte jeg ikke nok, der fandtes en Bid endnu."

Jens tav da, og Ane skottede ængstelig fra den ene til den anden, medens hun langsomt strøg sig under Næsen med Bagen af sin Haand.

Herremanden satte sig veltilfreds til Bords og snittede sig en dygtig Skive af det lækre kogte Flæskestykke, som Ane havde sat ind paa et rødt Lerfad. Men næppe havde han begyndt at tygge paa den første Bid, før han standsede, saa sig et Øjeblik tvivlraadig om og spyttede saa med et Udtryk af Væmmelse det hele langt fra sig ud paa Lergulvet.

„Hvad F . . . . . i hede H . . . . . . er det for noget Svineri?" raabte han hidsig. „Vil I forgive mig? Tror I, at mine Grise gaar omkring paa Livø og drikker Terpentin, eller hvad det nu er, det smager af? Eller har I kanske lagt Gift for det sølle Dyr og undlivet det med Rottekrudt? Hvad? Har I? Svar for S . . . .!" — Her maatte han stoppe af Mangel paa Luft, ildrød i Ansigtet. —

„Nej, nej!" skyndte Jens og Ane sig at sige i Munden paa hinanden. „Naadigherren maa ikke være vred, fordi vi ikke har bedre Flæsk at byde paa. Det er vor Gris, som Rokkedrejeren, det Bæst, han slog ihjæl for os med Uletænder og Terpentin, endda at han var kvalt i et Torskehoved."

„Slog han Jer Gris ihjæl med Uletænder? Er Rokkedrejeren kvalt i et Torskehoved? Er I gale?" fo'r Herremanden atter op. Men med et sagde han pludselig: „Rokkedrejeren, det forbandede Asen, hvad har han med mine Livøgrise at bestille, slaar han dem ihjæl med Terpentin — og — Uletænder, eller hvad er det, du vrøvler om?" Op med Lektien og staa ikke der og se dum ud. Men how! — stop lidt. Lad først din Kone bære det infame Terpentinflæsk ud, det stinker jo, saa man faar Kvalme deraf."

Jens kom nu ret tilorde og fortalte vidtløftig, hvorledes Sagen forholdt sig fra først til sidst. Herremanden kunde se, at han talte Sandhed, og han havde helt forud mistet sin Fidus til Rokkedrejeren. Han sad helt flov en lille Stund uden at mæle, og Jens turde ikke forstyrre ham.

I det samme kom Niels tilbage fra Livø, fulgt af Karen, som tiltrods for sin Sorg over Faderen dog kunde vise et Par blanke, lykkelige Øjne, i hvert Fald naar de hvilede paa Niels. Herremanden sagde

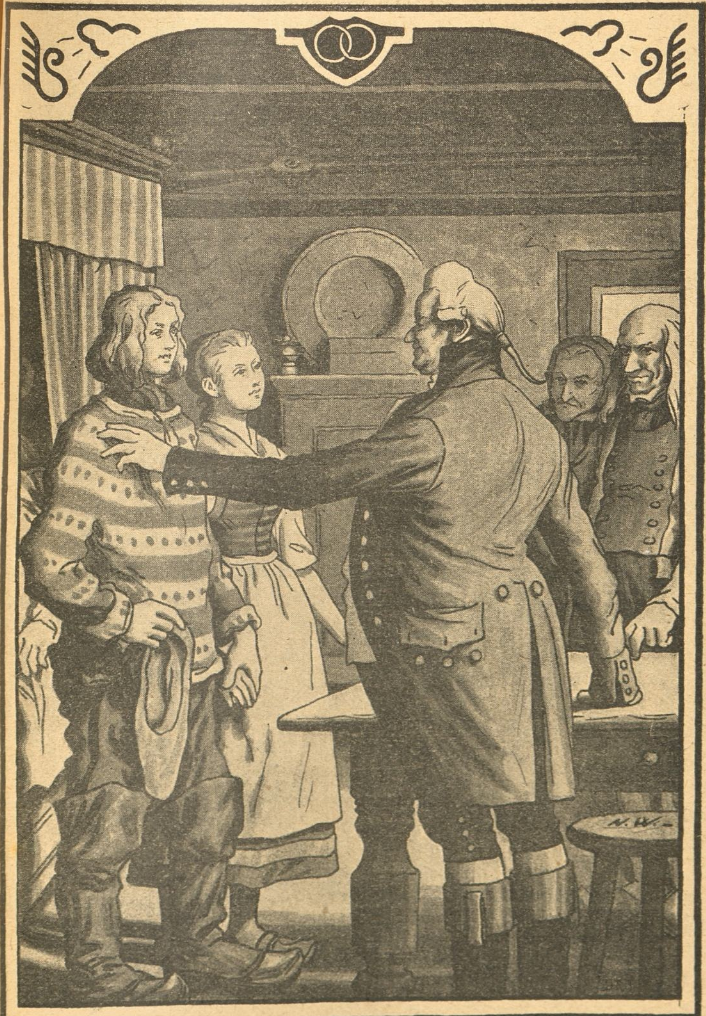

NIELS PIND OG ANE BENCKE

intet, men gav i Stilhed Agt paa de to unge Folk. Først da Pigen var i Færd med at pusle om sin syge Fader vendte han sig til Jens og sagde venligt: „Jeg har gjort dig og din Søn Uret, min gode Jens. Jeg troede, at I var nogle ramme Tyveknægte begge to. Den forbandede Rokkedrejer havde bildt mig ind, at det var et af mine Svin, der laa i Jeres Salttønde. Men nu har jeg set, at I tværtimod er ærlige, brave Folk med Hjertet paa det rette Sted, og det burde jeg vel have tænkt, at slige Folk ikke begaa lumpne Handlinger. Forøvrigt har jeg nu en Anelse om, hvor den rette Tyv skal søges, og hans Tur skal minsæl nok komme, naar jeg faar Rævepelsen dreven ud af Buskene. Men nok herom. Han der henne i Sengen skal ikke til Livø mere, jeg finder nok en god Post til ham ovre hos mig paa Fastlandet, ham skylder jeg ogsaa en god Del for min Redning, men jeg vil have en yngre Mand i hans Sted. Derimod er det bedst, at vi lader hans Datter forblive derovre, og for at hun ikke skal føle sig for ensom, har jeg nu tænkt paa, at Niels her kunde blive Forvalter i hans Sted. Hvad siger I to til det? Tror I, at I kan komme ud af det sammen? Jeg kan jo nok se, at I har et godt Øje til hinanden. Naar din Fader bliver rask, lille Karen, skal jeg nok ordne den Sag med ham. Hvad angaar dig, Jens Pind, saa kan du hvert Efteraar ved Klostermarkeds Tider sejle over til din Søn, Forvalter Niels Pind paa Livø og lade ham pille det bedste Svin i Flokken ud til dig; og for at du og din Kone ikke skal være nødt til at æde mere Terpentinflæsk i Vinter, føj for Fanden — saa skal I faa sendt en god Fedegris herover straks. Og nu Farvel allesammen; Farvel lille Karen, plej din Fader godt og se til at faa ham rask i en Fart, at han kan komme over til mig paa Gaarden. Giv mig saa et Kys, min Pige, det jeg haaber, at din tilkommende Ægtemand ikke vil tage dig ilde op. Saa, det var Ret. Og mærk dig det, lille Karen, at enhver Kvinde, der er tro i sit Hjerte mod sin Kærlighed, altid vil finde en Ven i mig. Farvel Ane, du har en brav Mand, der har Hjertet paa det rette Sted; det kan du hente Attest paa hos mig. — Den forbandede Rokkedrejer. — Ja, kom saa Niels og lad os lægge ud med Baaden, du skal sejle mig til Bjørnsholm.

Og snart efter sejlede han af med den forvirrede Niels, der ikke var klar paa, om han var paa Jorden eller i Himlen, og havde Vejret ikke været saa godt den Dag, er det ikke umuligt, at Herremanden atter var kommen til at ride Kjølen, thi hans Tanker havde saa mange Steder Ærinde, at han havde ondt ved at passe Sejl og Ror.

Som Herremanden havde sagt, saaledes blev det. Da Bencke blev rask og fik at vide, at han skulde have en af Godsets mindre Gaarde i Forpagtning og det for en meget lille Afgift, sagde han tilfreds:

„Niels, Jens Pind sin Søn, er affensirt, und den Rockdrajer er degradiert. Jeg er effen self affensiert, und min Datter Karen blifer paa min den gamle Post. Den er reguliert. Alle gute Gejster lobet sejn. Amen."

Han flyttede straks ind i sin Gaard og var helt stolt af sin ny Værdighed, der gjorde ham til Ligemand med Egnens Proprietærer og Forpagtere, noget han altid havde tragtet efter. Disse tog ogsaa godt imod deres ny Standsfælle, thi han var baade en dygtig Landbruger, som forstod sit Kram og tillige, eftersom hans Humør, der havde været kuet ved Opholdet paa den ensomme Ø, bedrede sig, en gemytlig Selskabsmand. Selv hans Husholderske, Kirsten Skrædders, som han førte med sig, livede op i sin kære Fødebys Nærhed, og da de skulde til at flytte, sagde hun helt kvik til sin Husbond: „Hør Pinke, nu han faar Vogn og Bæster, saa kan a vel imelstaan kyhr op til Raanum og snak med min' Bysfolk, for det howed a da saa møj godt, det er wess. Vi skuld' da og ha'e lidt og faatæl Kaaren, nær vi kommer i Besøgels' til hinner, for hun skal blyv' i Jenlehieden med Niels Forvalter, hinner Mand."

Saa stod da Niels og Karens Bryllup i Bjørnsholms gamle Slotskirke eller Klosterkirke; hvor Munkene i fordums Dage læste deres Messer og sang Vigilier. Lykken straalede fra det unge Ægtepars runde Ansigter, og gamle Ane tørrede en Glædestaare af med Bagen af sin rynkede Haand. Forpagter Bencke drak sig en demokratisk Dimmelim med gamle Jens Pind, faldt derpaa sin Svigersøn Niels om Halsen, og i sin Rørelse svor han paa, at han altid havde elsket ham som sin egen Søn, og havde der før været dem noget i Vejen, saa var det den ferfluckte Rockdrajer sin Skyld. „Var dich for ham," endte han, han er en Fuchsschwanz."

Jens Pind og Ane var nærmest lyksalige, baade over det fine Svogerskab og over de hædrende Ord, Herremanden havde talt til dem i alles Paahør. Og saa var der desuden det Fedesvin, de hvert Efteraar kunde hente hos deres egen Søn, hvad kunde der vel ønskes mere.

Naar de da senere om Vinteren sad ved deres fyldte Sulefad, grinede Jens fornøjet og sagde: „Dette hersens smager pinnede ikke af Terpentinen, hvad bitte Ane?" Det Ane med et lykkeligt Smil var fuldstændig enig med sin Mand i. Undertiden tilføjede hun dog med et stolt Hovedkast: „Det kan sagtens være godt Sul, det er jo af vor egen Søns Opdræt."

Men vi glemmer at fortælle, hvordan det gik Rokkedrejeren. Han kom til Bjørnsholm et Par Dage efter Livøbaadens Kæntring og krævede i god Tro sin Dusør. Den fik han ogsaa. En ekstragod Dusør tillige, som Herremanden lovede ham. Thi denne tog selv imod

ham, førte ham i Enrum og holdt hans kæltringagtige Opførsel frem for ham til Beskuelse. Derpaa tog han sin svære Hundepisk ned fra Væggen og gennempryglede ham saa eftertrykkeligt, som om det var hans Hensigt paa en Gang at banke hans Synder ud af ham, hvorpaa han lod en Tjener besørge ham ud, hvilket ogsaa skete, hurtigere end han havde formaaet ved egen Hjælp.

Da han, højst elendig tilpas og øm i Ryggen, sejlede hjemad, bandede han Jens Pinds fule Gris, og Skæbnens underlige Blikspil. Var ikke den forbandede Gris Skyld i, at han nu havde faaet Honorar for tredie Gang, og det uagtet den var død efter første Behandling. Ak ja, og saa tænke sig, at et elendigt Torskehoved skulde være Skyld i hele hans Ulykke, hans Søns fejlslagne Ægteskabsplaner iberegnet. Det er tungt at tænke sig — men det Torskehoved ødelagde fuldstændig Rokkedrejerens smukke Kvaksalverkariere paa Fur.

Gammel sjællandsk Folkevise

Der boede en Mand ved Værebro,
Værebro.
Han havde seks Øksne i sin Plov,
i sin Plov.
Han skrev hver Fure som han drog,
i sin Bog.
De Øksners Navne jeg her vil nævne,
vil nævne:
„Pløje-Plent.
Dyre-Lænt.
Fedte-Faare.
Lang-Haare.
Ring-Rang.
Stutter-Stang.“
Det var de Øksners Navne,
Og alle saa kunde de gavne.

Lars.

Hvordan gamle Søren snød Koldfeberen.

(En Historie efter Folkemunde.)

Ved Sv. J.

Med Tegning af N. Wiewel.

Det var i den Tid, da Koldfeberen grasserede saa svært i Jylland, at gamle Søren Dagen før Juleaften havde været i Købstaden for at gøre Indkøb til den forestaaende Højtid. Da han kørte hjemad, kom en fremmed Mand og bad om Lov til at maatte køre med, hvilket han ogsaa fik. Nu spørger Søren om, hvad den fremmede hed. Ja, han hed da Koldfeber. Hvor han skulde hen, spørges saa videre. Ja, Koldfeber skulde da til en Mand, der gik under Navnet „Gamle Søren" og boede i Mollerup. „Hillemænd," tænkte den gamle, „det var en rar Gæst at faa." „Men hvordan bærer du dig ad med, at den Mand faar dig?" „Aa, han faar mig med den første Skefuld Grød, han tager, for jeg sætter mig i Grøden Juleaften." Nu kom de til Mollerup, og den fremmede stod af. Om Aftenen, da de skulde til at spise Grød, saa tager Søren den første Skefuld Julegrød og putter i en forsvarlig Skindpung, hvori han ellers havde sin Tobak, og dermed spiste han rolig tilligemed sine Folk. Hver anden Dag hele Julen over rystede han nu Pungen, saa det var en Ynk at se, først da Julen var forbi, slap gamle Søren Koldfeberen ud, men paa den udtrykkelige Betingelse, at den aldrig mere vilde komme i hans Gaard.

Den Blindes Sang.

Skrevet af en Blind: Mme Galeron de Calonne.

Oversat af **Adolf Langsted.**

Jeg ser ikke mere Solen, som skinner;
Jeg sænker mit Hoved i Nætternes Skød.
Jeg lever i Mørke, lever i Minder.
Jeg ser ikke mere, Solen som skinner,
Dog faar jeg dens Glød!

Jeg ser ikke mere Blomsten at svaje
Og gynge i Sommerens legende Luft,
Men Blomstens Sjæl kan jeg fatte og eje.
Jeg ser ikke mere Blomsten at svaje;
Dog faar jeg dens Duft!

Jeg ser ikke mere dig, kære, som kommer
At sprede mig Timernes langsomme Drys;
Dit varme Blik er mig Solskin og Sommer.
Jeg ser ikke mere dig, kære, som kommer;
Dog faar jeg dit Kys!

Blomster- og Køkkenhaven i alle Aarets Maaneder.

Af J. Jenssen.

Januar.

Køkkenhaven.

Hvis man ikke i December har kunnet føre Gødning ud paa Jordbær, Rhabarber samt til de Jordstykker, der skulle forsynes (til Dyrkning af Hovedkaal og Blomkaal, Selleri, Porre o. a. saadanne, som skulle have nygødet Jord), saa gøres det nu. Gødningen til Jordbær og Rhabarber, der ikke bør være frisk, halmet, men have gæret, spredes mellem og paa Planterne. Unge Jordbær fryse let op i Barfrost, derimod maa Gødningen beskytte dem. Man nedgraver ikke Gødningen ved Jordbær; for Rhabarberplanternes Vedkommende vil det ogsaa være langt heldigere at lade den ligge ovenpaa Jorden end at beskadige Rødder ved Nedgravningen. Den Gødning, som tilføres tomme Jordstykker, bør ikke spredes, førend man skal grave Jorden; der gaar ellers — navnlig paa let Jord — for meget tabt.

Februar.

Prydhaven.

Tjørnehække o. l. klippes paa Siderne og i Toppen.

Prydbuske, der blomstre paa Skud, som komme frem i Løbet af Sommeren — blomstre paa Sommerskuddene — udtyndes og studses af Hensyn til Form og Plads mellem Grenene. Saadanne Prydbuske ere af bekendte Slags f. Eks. Gedeblad (Lonicera), „Jasmin", flere Spiræa-Arter, Snebolle.

Marts.

Køkkenhaven.

Hvis det er lovende Vejr, og Jorden er god at behandle, kan man i Slutningen af Maaneden lægge Skalotter, saa tidlige Radiser, tidlige, lave Ærter („Becks Gem", „Buxbom" samt den lidt senere Marrowfaetsært „Will. Hurst") paa Bede med 1/2 Alen, — for de tidligste, laveste Sorters Vedkommende 8 Tommer — mellem Rækkerne. Endvidere kan saaes Majroer, tidlige Karotter, Kruspersille, Skorzonerrod. Rødløg saaes i alle Tilfælde saavidt muligt og i ikke foraarsgravet Jord. Det gælder om at bibeholde Fugtigheden i Jorden for at fremskynde Frøets Spiring. Hvor man paa Grund af forskellige Forhold ikke kan faa gode, store Rødløg (eller gule Zittauer-Løg) efter Frø,

kan man saa sent og tæt; de mest faste, flade Smaaløg gemmes saa til at sætte i Slutningen af Marts; de sættes ganske øverligt. Til alt, hvad man saar i Marts, benyttes solaaben Plads.

Gamle Aspargesbede kunne forynges, naar mulig Svaghed hos Planterne er begrundet i Mangel paa Næring. Man udgraver Gangene i $1^1/_2$ à 2 Fods Dybde og fylder Renderne med frisk Tang, der trædes fast. Har man ikke Tang, saa ombyttes Jorden med god Kompost, helst blandet med gammel Latrin- eller Hønsegødning. Bedene tilføres siden Gødning. Man bør efter en saadan Grundforbedring ikke stikke Skuddene før næste Aar.

April.

Køkkenhaven.

Hvis man ikke har saaet de for Marts omtalte Køkkenurter, gør man det snarest muligt. Endvidere saaes først i Maaneden Salat, Spinat, Kørvel; midt i Maaneden saaes Ærter til Ris. Hvis man saaer kun lave Ærter, venter man til Slutningen af Maaneden eller Begyndelsen af Maj med at saa et Parti til Afløsning af de første. Peberrod plantes i kraftig Jord; man stikker de lange, tynde Stykker skraat ind fra Siderne af 1 Alen brede, ophøjede Bede. Kartofler lægges. Ældre Aspargesbede gøres sidst i Maaneden i Stand, d. v. s., man fører blot Jorden op paa Bedet over Planterne og retter det af. Jorden paa Aspargesbede er et Onde, der kun nødvendiggøres af Blegningshensyn; derfor bør man vente saa længe som muligt med at paaføre Jorden, samt fjerne den saa snart som muligt efter Stikningens Ophør. Nye Aspargesbede anlægges; man bør kun have een Række langs hvert 1 Alen bredt Bed. Afstand mellem Bedene $1^1/_4$ Alen og mellem Planterne indbyrdes $^3/_4$ Alen. Bedene ville efterhaanden faa den større Brede og Gangene den smallere. Jordbær plantes i Slutningen af Maaneden, hvis Forholdene ere gode og Planterne kraftige; ellers venter man til lidt ind i Maj. Lønnende Jordbærsorter ere af tidlige „Victoria" og (til svær Jord) „A. Koch" og af fildige „Wizard".

Prydhaven.

Prydbuske og Roser plantes. Lave, rodforædlede Roser plantes saa dybt, at Forædlingsstedet kommer ned i Jorden. Samtidig med Plantningen skæres Rosernes Grene stærkt tilbage. Ældre Roser befries efterhaanden for Jorddækket og beskæres. Sorter med lange Skud skæres meget lidt, da man ellers faar Skud i Stedet for Blomster. De Sorter, der give korte Skud, studses forholdsvis mere tilbage paa Kvistene.

Vedvarende urteagtige Blomsterplanter (Stauder), som blomstre om Eftersommeren og Efteraaret, plantes (deles, omplantes, hvis der er Anledning dertil). Sommerplanter saaes paa Blivestedet (saadanne som f. Eks. Reseda, Convolvolus, Nemophila, Iberis o. m. o.). Græsplæner anlægges. Hvor man for at faa vedvarende Plæner benytter flere Slags fint Frø sammen med skotsk Rajgræs, maa det sidste saaes først og nedhakkes, derefter saaes den fine Blanding, som da nedrives ved Jævningen, hvorefter Jorden tromles fast. Jorden maa Efteraaret forud være godt renset og gravet; den bliver nu til Saaningen kun jævnet, tromlet og revet lidt op igen. Gamle Græsplæner kunne bestrøes med Chilesalpeter, et Pd. pr. 150 □ Alen.

Maj.

Køkkenhaven.

Lige i Begyndelsen af Maaneden saaes Vinter-Gulerødder, Rødbeder, Pastinak, Rodpersille samt Kørvel og Spinat til Afløsning af første Hold. Midt i Maaneden saaes Bønner og Agurker. Til Agurker gødes helst med Svinegødning eller en Blanding af denne med Kogødning. Salat, Radiser, Ærter saaes med passende Mellemrum for at have disse Slags til enhver Tid.

Saa tidligt som muligt plantes tidlig Blomkaal, Spidskaal og Savoykaal; senere hen i Maaneden plantes Vinter-Hvidkaal og Grønkaal, Selleri, Porre, Tomat samt Ny Zeelandsk Spinat. Denne Spinat giver af een Plantning Produkt, lige til Frosten kommer, og den vokser des bedre, jo mere tør Sommeren er, altsaa jo uheldigere denne er for alm. Spinat. Man giver 1 Alens Afstand mellem Planterne. Sidst i Maaneden plantes Rosenkaal.

Jordbærplanterne vandes, hvis de trænge. Man kan bidrage en Del til at holde paa Jordfugtigheden — ligesom ogsaa til Renlighed — ved at lægge det Græs, man slaar af Plænerne, ud mellem Jordbærrækkerne.

Udtynding af de opkomne Urteplanter passes efterhaanden. Frøstængler af Rhabarber afskæres, efterhaanden som de vise sig; de svække Planten i høj Grad, hvis de faa Lov at udvikle sig. Nye Rhabarber kunne plantes (se iøvr. under Septbr.).

Prydhaven.

Georginer samt de under Marts og April omtalte Blomsterplanter o. fl. udplantes efter at være vænnede til Luften (forskellige Frøplanter samt Pelargonier, Fuchsier, Heliotroper o. m. a.). Stedsegrønne Træer og Buske plantes i Begyndelsen af Maaneden.

Juni.

Køkkenhaven.

Vortfeldske Roer og Kaalrabi saaes. Ærter saaes sidste Gang i sidste Halvdel af Maaneden. Radiser, Kørvel, Spinat, Salat og 2det Hold Bønner saaes. Udtynding af Planterne i Urtebedene passes.

I Slutningen af Maaneden ophører Aspargesstikningen, hvorefter Jorden — ikke paa een Gang men af et Par Gange med nogle Dages Mellemrum — rages fra Planterne, der nu gødes med Staldgødning, gl. Latrin, eller vandes med fortyndet Ajle. Det er i Mangel af Ajle nyttigt at give hver Plante $^1/_{10}$ Pd. Chilesalpeter. Gamle Aspargesbede faa ovenikøbet tilført Gødning i Gangene, hvor Rødderne findes; især hvis man af og til her forøger Jorden. Det kan blive nødvendigt at understøtte Planterne ved nedrammede Stokke og Snore. Frøstængler af Løg og Rhabarber afskæres, naar de vise sig. Man bør med Maanedens Udgang standse med Brugen af Rhabarberstilke (Trækningen); Planterne skulle samle Kræfter til næste Aar. Er Sommeren meget tør, vil det være særdeles gavnligt nu efter Rhabarberhøsten at vande Planterne; Tilskud af Chilesalpeter lønner sig. Blomsterne knibes af de Jordbær, der ere plantede i Foraaret.

Juli.

Køkkenhaven.

Skalotter optages, naar Toppen visner. Blomkaal og Grønkaal plantes paa afbrugte Bede. Tomater passes med Knibning — eet Blad over den øverste Frugtstand, Sideskuddene knibes over eet Blad.

Prydhaven.

Hække klippes. Unge Hække, som endnu ikke have naaet den ønskede Højde, klippes kun paa Siderne. Prydbuske, som blomstre paa gammelt Træ (altsaa ikke i Sommerskuddene), beskæres og udtyndes, efterhaanden som de have afblomstret, hvis de trænge dertil. Saadanne ere f. Eks., Berberis, Cydonia („Pyrus"), Deutzia, Forsythia, Ribes, en Del Spiræa, Syren, Weigelia. — Hvis man allerede i Foraaret havde beskaaret disse Buske, vilde Blomstringen jo være bleven forringet betydeligt. Blomsterløgene optages, naar Toppen er vissen, og gemmes paa et tørt Sted i Skygge.

August.

Køkkenhaven.

Radiser saas sidste Gang med denne Maaneds Udløb. Grønkaal og Blomkaal kan endnu plantes paa afbrugte Bede. Hvis der i Aspargesanlæg fra i Foraaret er bortdøde nogle Planter, efterplanter man. Har man i Sinde at anlægge nye Aspargesbede, og er Jorden fri, saa at man kan gøre den i Stand dertil, saa bør man hellere plante nu end vente til Foraaret. Planterne vandes efter Behov, og Toppen bindes til Pinde. Jordbærrene, der stadig bør have været holdte fri for Ukrudt,

udrankes i Løbet af Maaneden, d. v. s., man stikker af efter en Snor langs Rækkerne og hakker løst, hvad der er i Gangene. Udløberne her vilde iøvrigt give Planter til foreløbig Prikling eller til Henplantning paa nyt Jordbærstykke. Tomaterne have godt af at faa Gødningsvand af og til. Man kniber stadig fremkommende Skud over eet Blad. For at fremskynde Modningen af Rødløg trykker man Toppen til Jorden — i Retning fra Nord til Syd, da den ellers straks vil rejse sig igen.

Prydhaven.

Primula, Urikler, Bellis og andre urteagtige Planter, der blomstre om Foraaret, plantes eller omplantes (deles) nu. De visne Blomsterklynger paa Roserne afskæres saa langt ned, at der følger eet à to Blade med, og man vander med Gødningvand.

September.

Køkkenhaven

I Begyndelsen af Maaneden kan man saa Spinat, Kørvel og Kruspersille til Foraarsbrug. Rhabarber plantes i kraftig, dybt behandlet, gødet Jord. Afstand mindst 2 Alen mellem Planterne. I Slutningen af Maaneden kan man fjerne nogle Blade i Rosenkaalens Top, hvis den er for kraftig; man fremmer derved Udviklingen af Smaahovederne. Rødløg optages.

Prydhaven.

Vedvarende, urteagtige Planter (Stauder), der blomstre om Forsommeren, omplantes eller deles. Stedsegrønne Træer og Buske plantes.

Oktober.

Køkkenhaven.

Naar Toppen gulner, optages Vinter-Gulerødder. Alle andre Rodfrugter optages i Løbet af Maaneden, dog undtagen Selleri og Porre. Hvor man har Adgang til Bregneløv, bør man benytte dette til Dækning af Kartofler, Gulerødder o. l. i Kuler — inden Jorden lægges paa; det mugner ikke, saaledes som Halm. Hvis den tidlige Hvidkaal i Begyndelsen af Maaneden viser Tilbøjelighed til at revne, rokker man den løs for at hæmme Væksten. Aspargestop afskæres, naar den gulner — ikke før! At tage den om Eftersommeren til at pynte med er netop at tage Planternes Mave og Lunger (Bladene) bort; altsaa at svække dem i overordentlig Grad. Nye Aspargesbede belægges med et lille Lag Gødning. Der graves mellem Jordbær, Buske samt paa tomme Jordstykker. Blomkaal kan give Udbytte lige til Frosten kommer. De Planter, der da have udviklede Hoveder, kunne — efter at Bladene ere bundne sammen — hænges op ved Roden i Kælderen og paa den Maade holde sig meget længe. De Planter, der kun lige have begyndt at udvikle Hoved, kunne slaaes ned i Jord i en lys Kælder og der udvikle sig videre.

Prydhaven.

Græsplæner maa være slaaede, saaledes at Græsset ikke er langt mod Vinteren.

Blomsterløg lægges i Haven. Man graver Bedet, tager et Lag Jord af, lægger Løgene, uden at mase dem ned med stærkt Tryk, fører Jorden paa i et 2—3 Tommer tykt Lag og dækker derpaa Bedet med et Lag gammel Gødning.

Hvis man vil drive Julerose, Iris, Primula o. l. i Blomst til Vinteren, plantes disse Slags nu i Potte; de blive staaende ude, til Frosten kommer. Efter Afskæring af Stænglen optages Georgineknoldene sidst i Maaneden, hvis ikke Frosten har gjort det nødvendigt tidligere. — I visse Egne af Landet kan det godt hænde, at Georginerne paa lune Pladser klare sig og blomstre et Stykke ind i November. — Efter Optagningen rager man Jorden fra Knoldene, der lufttørres i nogle Dage og derpaa bringes ind i Opbevaringsrummet. Et tørt Kældergulv, hvortil Frosten ikke kan naa, afgiver en god Plads til Overvintring. Gladiolus og Canna optages ligeledes og behandles som Georginerne.

November.

Køkkenhaven.

Vinter-Hvidkaal, Peberrod, Porre og Selleri (den sidste saa sent som muligt, da den vokser forholdsvis mest paa Slutningen) optages. De to sidste Slags indslaaes efter Afpudsning i Rækker paa et Bed: Først laver man en Rende, deri et Lag Blade, ind mod dette Bladlag skydes Jorden fra den næste Rende, hvori Urterne sættes. Jord skydes til Urterne, i den derved fremkomne Rende lægges Blade, ny Rende til Urter o. s. v. Urterne staa altsaa mellem Jordbreder, der ere kløvede af et Lag Blade. Naar man saa dækker de bare Jordmellemrum med Blade, vil man hele Vinteren igennem uden Vanskelighed kunne tage Urter op. Efteraarsgravning foretages.

December.

Prydhaven.

Lave Roser dækkes ved at hyppe Jord op omkring Grenene. Furerne og i det hele Pladsen mellem Planterne belægges derpaa med et Lag Gødning. Ved Udjævningen af Jorden til Foraaret vil Gødningen blive dækket med Jord og altsaa være nedgravet. I streng Frost kan det for kælnere Roser (Theroser) være rettest at forøge Jorddækket med den tilførte Gødning i Stedet for at sprede denne. Højstammede Roser bøjes ned langs Jorden, fæstes ved Hjælp af Kroge eller bindes til Pæle og dækkes med Jord, Rødsand eller Granris. Er Stammen for tyk til at bøje, dækker man med Granris. Primula, Aurikler og andre vedvarende Blomsterplanter faa et Lag gammel, muldet Gødning.

Vejrspaadomme for 1901.

„Mennesket spaar, men Gud raa'er".

Januar: 1—8. Frost og Sne. 9—16. Vekslende Vejr. 17—23. Tøvejr. 24—31. Mild Frost.

Februar: 1—10. Frost og en Del Sne. 11—19. Meget koldt. 20—28. Sne.

Marts: 1—7. Klar Frost. 8—13. Sne og Tø. 14—21. Mildt Vejr. 22—31. Frisk Vind og klart Solskin.

April: 1—5. Bygevejr. 6—12. Ustadigt. 13—19. Regn. 20—25. Tør Blæst. 26—30. Smukt Vejr.

Maj: 1—8. Smukt, stille Vejr. 9—14. Blæst med Regn- og Haglbyger. 15—19. Kulde og Blæst. 20—24. Jævnlig Regn. 25—31. Varme.

Juni: 1—6. Foranderligt. 7—16. Blæst og Regn. 17—23. Klart Sommervejr. 24—30. Torden.

Juli: 1—7. Varme. 8—17. Foranderligt. 19—24. Varme og Torden. 25—31. Regnbyger.

August: 1—10. Varme. 11—16. Bygevejr og Blæst. 17—23. Varme. 24—31. Tør Blæst.

September: 1—12. Mildt varmt Vejr. 13—20. Ustadigt med Regnbyger. 21—30. Smukt Efteraarsvejr.

Oktober: 1—8. Foranderligt. 9—11. Stærk Blæst. 12—18. Stille Vejr. 19—26. Kulde. 27—31. Vekslende Vejr.

November: 1—6. Regn. 7—11. Smukt. 12—17. Blæst og Sne. 18—24. Frost. 25—30. Klart Vejr.

December: 1—10. Frost og Sne. 11—15. Tø. 16—23. Blæst og Kulde. 24—31. Frost og Sne.

Aftenposten

er

Danmarks rigest illustrerede Dagblad.

AFTENPOSTEN

der udgaar hver Dag i Ugens Løb,

bør findes i alle Hjem.

Den bringer sine Læsere Meddelelse om alt, hvad der passerer i Ind- og Udland, saavel i Text som i Billeder.

Bladet, der daglig har Tillæg, Landboblad, Haandværkertidende, Avertissementstidende, Søndagstillæg, har Bud til Alle ved sit omfangsrige, belærende, oplysende og underholdende Stof, og Læsere og Redaktion staar i stadig Forbindelse ved Rubriken:
◆◆◆◆◆◆◆ Spørgsmaal og Svar. ◆◆◆◆◆◆◆

Aftenpostens Abonnenter ere, naar de have været Abonnenter i 13 Uger, forsikrede mod Død ved uforskyldt Ulykkestilfælde for

200 KRONER

Aftenposten med Landbobladet, Haandværkertidende og Avertissementstidende koster kun

1 Kr. 50 Øre Kvartalet

Abonnement tegnes ved alle Postkontorer
◆◆◆◆◆ samt hos Landpostbudene ◆◆◆◆◆

Lidt om Landbrugsmaskiner.

Paa alle Omraader af det menneskelige Erhvervsliv har der i mange Aar været en Udvikling i Retning af at lade mekaniske Hjælpemidler erstatte det direkte menneskelige, legemlige Arbejde, og dette gælder ikke mindst for Landbrugets Vedkommende.

Saalænge Adgangen til menneskelig Arbejdskraft overalt var let, var der ingen større tvingende Nødvendighed for Anvendelsen af Maskiner. Men efterhaanden som de store Byer øver større og større Tiltrækning for Arbejderen ved at byde tilsyneladende og ofte ogsaa virkelig bedre Kaar, saa nødes Ejerne og Brugerne af Jorden til at se sig om efter gode Hjælpemidler til Arbejdets Udførelse. Menneskeligt Snille har da ogsaa i rigt Maal opfundet udmærkede Maskiner, der fuldt ud kan erstatte, ja, endog i den dygtige Brugers Haand tildels overgaa det Arbejde, som tidligere blev udført af Menneskehænder.

Det vil derfor være af almindelig Interesse for enhver Landmand at faa en kort Oversigt over de bedste Landbrugsmaskiner fra det anerkendte Firma **H. C. Petersen & Co., Industribygningen, Vestre Boulevard, København B.**, disse fortrinlige Maskiner som mange i 1900 vil mindes fra **Udstillingen paa Landmandsforsamlingen i Odense.**

Lad os da give en kort Oversigt over de Maskiner, som Landmanden i Aarets Løb har Brug for.

Naar Vinteren endelig er forbi, og Luften i Marts bliver mildere, gælder det om hurtigst muligt at faa begyndt paa Markarbejdet. **Ajle** og **Gødning** skal føres ud, og mange Steder skal en første **Harvning** foretages og **Pløjningen** begyndes, saa snart Frosten er gaaet af Jorden.

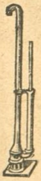

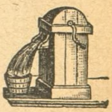

Til Ajlen maa man da nødvendigvis have en god **Ajlepumpe,** enten man nu vil vælge en enkeltvirkende Pumpe, hvor Pumpningen let foregaar ved op og nedadgaaende Bevægelse af en Stang, de særdeles praktiske **Kædepumper,** der trækkes ved Haandsving, eller paa større Gaarde en dobbeltvirkende Pumpe.

Det var nu **Ajlens** Behandling, og vi skal derpaa nævne **Plovene** En ganske glimrende Svingplov er den i de sidste Aar i **Fraugde** paa Fyen tilvirkede. Den er lavet efter de bedste amerikanske Modeller, men overgaar langt disse i let Trækkraft, idet der er taget Hensyn til vore hjemlige Jordforhold. En stor Økonomi kan der opnaas ved Brugen af **Dobbeltploven** fra samme Fabrik; thi denne kan betjenes af tre Heste og en Mand, og gør det samme Arbejde, som ellers kræver 4 Heste og 2 Mand.

Paa **Harvernes** Omraade findes der et rigt Udvalg, som egner sig for alle mulige, forskellige Slags Jorder, og skal man fremhæve en enkelt, da maa det absolut være den i de senere Aar med Rette saa rosende omtalte Fjedertandsharve „**Muldvarpen**".

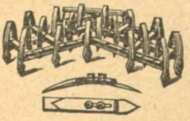

Har man først forsonet sig med denne Harves temmelig uvante Udseende, kommer man hurtig

til det Resultat, at 1 Tand af denne Harve, bearbejder Jorden lige saa godt, som 2—3 Tænder af Svenskharven.

Den findeler Jorden fuldstændig og egner sig ogsaa fortrinlig til Sæddækker, samt til Nedbringning af baade Stald- og Kunstgødning.

En god Harve er ligeledes **Foghs Patentharve**, der bruges som Svenskharven og tillige er Sæddækker.

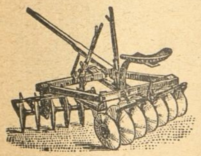

Knivharven **Diamanten**, udmærker sig fremfor alle andre Knivharver ved ikke at efterlade nogen Stribe i Midten, og den er særlig fortrinlig ved Sønderdeling af Græstørv.

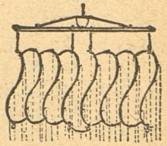

De 12′ brede **Let Harver** kan særlig anbefales som Frøharver, og til Slut skal vi endelig nævne **Laackes Agerharver, Howards Harver** og **Laackes bøjelige Engharver.**

En Tromle, som absolut fortjener den størst mulige Udbredelse fremfor de almindelige nu brugte med glatte Ringe, er **Cambridge Tromlen** med afvekslende glatte og takkede Ringe.

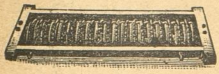

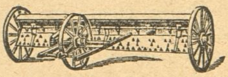

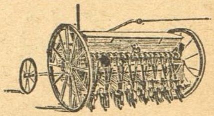

Naar Jorden nu er beredt, kommer vi til Saaningen, og her bør man benytte **H. C. Petersen & Co.'s Bredsaaningsmaskiner** af forskellig System, eller, hvor man er gaaet over til Radsaaning, en **Zimmermann's „Hallensis“ Radsaamaskine**, der fordeler Udsæden aldeles ensartet, og derved skaffer de enkelte Planter de bedst mulige Betingelser for fuldkommen Udvikling.

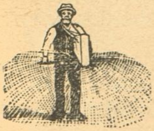

Paa mindre Arealer kan en regelmæssig Bredsaaning lettes ved Anvendelsen af et lille praktisk **Haandsaaapparat**.

I Begyndelsen af Maj er det jo som Regel Roernes Tid. Paa mindre Gaarde, eller hvor man ikke dyrker mange Roer, sker dette bedst ved Hjælp af en lille amerikansk Maskine **„New Model“**, som trækkes meget let ved Haandkraft, medens det, hvor Roedyrkningen er udbredt, og man vil saa flere Rækker paa èn Gang, atter er **Hallensis Radsaamaskine**, der bør benyttes.

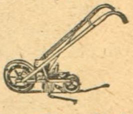

Men samtidig med, at Planterne kommer frem, dukker Ukrudtet op, og man bør sørge for at bekæmpe det af alle Kræfter. **Lektor Rostrup** skriver i Landmandsbogen om Ukrudtet, at »det er en Plet paa vort Landbrug og vækker, med Rette, Fremmedes Forbavselse.«

Hvor Agerkaalen er slem, kan man i Løbet af nogle Aar blive fuldstændig Herre over den ved Anvendelse af **Højbyes danske Lugemaskine**, der tager Ukrudtsplanten helt op med Rod, eller i hvert Fald fjerner Blomsten, saa Planten forhindres i at kaste Frø. Men det allernyeste paa

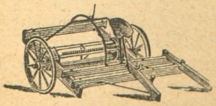

dette Omraade er dog **Sprøjtning med Jærn- eller Kobbervitriol**, som ved udstrakte Forsøg og praktisk Brug i England og Tyskland har givet udmærkede Resultater, idet det har vist sig, at disse Væsker ødelægger Agerkaalen og Kartoffelsvampen **uden** at beskadige Sæden.

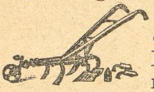

Til Rensning af Roer staar den amerikanske Radrenser til 1 Række, „**Iron Age**“ som Nr. 1, medens **Fraugdes** og **Beltes Radrensere** kan anbefales til 2 Rækker, og til et større Antal Rækker **Hestehakker** fra den bekendte **Belteske** Specialfabrik.

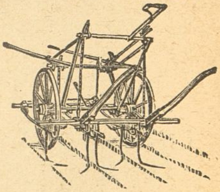

Naar Maj og Juni Maaned er til Ende, staar Høsletten ved St. Hansdag for Døren.

Som paa de fleste Landbrugsmaskiners Omraader er det ogsaa her Amerikanerne, der har forstaaet at frembringe det bedste, og derfor er **Osborne Slaamaskine**, der er letgaaende og solid og lige tjenlig til Ager og Enggræs, den Maskine, der absolut bør anvendes.

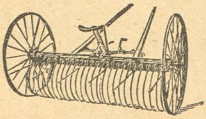

Osborne Hesteriven er den letteste at betjene baade for Mand og Hest, og det vil sikkert heller ikke vare længe, før det gaar op for Landmanden, at **Osbornes amerikanske Hevendere** i vanskelige Vejrperioder er en uvurderlig Hjælp til hurtigt at bringe Høafgrøden i Hus i god vejret Stand.

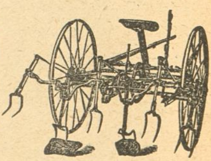

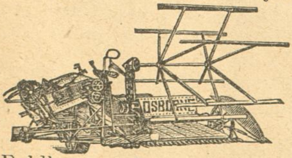

Naar **Sædhøsten** begynder i Juli Maaned, saa er det atter **Osbornes selvaflæggende Mejemaskine** eller **Osborne Selvbinder**, der bør vælges til at udføre Arbejdet, og navnlig maa vi anbefale sidstnævnte Maskine, efter at Konstruktionen efterhaanden har naaet den størst mulige Fuldkommenhed, der stiller den højt over de hidtil kendte, ligesom den ogsaa ved den sidst her i Landet afholdte officielle Arbejdsprøve fik første Præmie (300 Kroner).

Efter Høsten kommer Turen atter til **Plovene** og **Harverne** samt **Saamaskinerne**, og vi skal kun lige nævne, at den foran omtalte Knivharve „**Diamanten**“ med Held kan benyttes som Skrælleplov, ligesom „**Muldvarpen**“ egner sig ganske fortrinligt i Brakken. Særlige Skrælleplove (af **Fraugdes Fabrikat**) leveres naturligvis ogsaa.

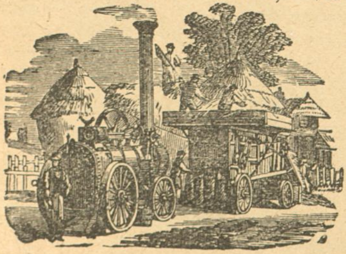

Er Høsten vel endt, begynder Arbejdet med Tærskningen, og det er jo i den sidste halve Snes Aar blevet mere og mere almindeligt at benytte Damptærskeværker, hvad enten man nu lejer dem eller er Deltager i et Konsortium, der ejer Maskinerne.

I hvor høj Grad disse Damptærskeværker benyttes, ses bedst deraf, at **H. C. Petersen & Co.** alene

i Løbet af de 3 Aar 1897—99, foruden hvad Enkeltmand har købt hos dem, (hvilket androg 76 Lokomobiler og 81 Tærskemaskiner), til 90 danske Andelsselskaber har solgt **77 Damptærskeværker** og **75 Lokomobiler** af det bekendte **Marshalls** Fabrikat, som vedblivende hævder sin Overlegenhed over alle andre, idet Fabriken Aar for Aar har vidst at holde sig paa Højde med Udviklingen ved stadig at indføre alle praktiske Forbedringer.

Som en af disse skal vi blot nævne, at Tærskemaskinerne nu er forsynede med **dobbelt Emtesold.** I det hele har **H. C. Petersen & Co.** i de 30 Aar, det har været etableret, solgt henimod 1000 Damptærskeværkssæt af **Marshalls** Fabrikat — et Tal, hvis Størrelse taler for sig selv. Gode, ikke færdigrensende **Maskiner til Hestekraft** baade af Slaglesystemet og Pigsystemet leveres naturligvis ogsaa af Firmaet saavel som Maskiner til Haandkraft og fortrinlige **Hestegange.**

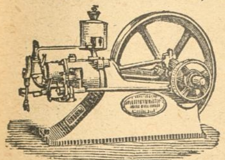

Som faststaaende Motor for Landbrugsmaskiner af forskellig Art vil i mange Tilfælde den lidet indviklede solidt konstruerede **Tangyes Petroleums-Motor** kunne gøre udmærket Fyldest.

I Vintermaanederne er det samtidig med Tærskearbejdet, Tilberedelsen af Kreaturfoderet det gælder om, og her kan vi særlig anbefale en god og praktisk **Roeskærer** til Findelingen af Roerne, medens man paa en engelsk **Gruttekværn** fremstiller Skraa af passende Finhed, ligesom man bør benytte sig af den glatvalsede **Havreknuser,** der behandler Havre og Majs saaledes, at den opnaar betydelig større Foderværdi; desuden vil vi endelig anbefale en **Kagebrækker,** der paa den mest praktiske Maade forstaar at bryde Oljekagerne itu, og en af de gode engelske **Hakkelsesmaskiner.**

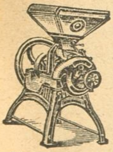

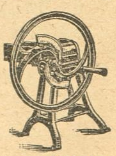

Til allersidst vil vi minde om, at hvor Kartofler anvendes i større Maalestok som Svinefoder, har det vist sig overordentligt heldigt for Dyrenes Sundhedstilstand først at koge Kartoflerne, og hertil faas hos Firmaet et særdeles praktisk **Kogeapparat** ved Navn **„Reform“,** det har vist sig at være baade praktisk og økonomisk.

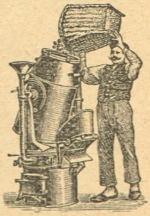

Det har endvidere vist sig, at man ved at koge Kartoflerne og derefter nedkule dem hele Vinteren kan bevare dem friske og ubeskadigede, saaledes at man altid har Foderet parat.

Vi har nu Maaned for Maaned fulgt de Hjælpemidler, som det moderne fremskredne Landbrug tager i sin Tjeneste paa Maskinernes Omraade, og vi skal da nu til Slut kun tilføje, at man jo hos Firmaet **H. C. Petersen & Co.** kan erholde Tryksager og Oplysninger over samtlige eller hver enkelt af de her omtalte Maskiner.

Firmaet meddeler enhver Oplysning gratis og portofrit.

Enhver Landboer bør købe Bogen

Hver Mands Brev- og Formularbog.

Denne Bog tør siges at »afhjælpe et længe følt Savn« idet den fremtræder i en Skikkelse, der gør den ganske anderledes brugbar i **Menigmands Haand** end alle tidligere udkomne Bøger af denne Art, og søger sit væsentlige **Fortrin i en jævn, sund og folkelig Stil.** Bogen, der indledes med nogle almindelige **Regler for Brevskrivning og Tegnsætning** og indeholder en Række **Familiebreve af alle Arter, Kærlighedsbreve og Svar, forskellige Henvendelser og Anmodninger, Anbefalinger, Bekendtgørelser og Annoncer i Aviserne, Regninger og Kvitteringer, Klager og andre Skrivelser til Sogneraad. Amtsraad, Præster osv., Vejledning til Affattelsen af de almindeligst forekommende juridiske Dokumenter,** slutter med en **alfabetisk ordnet Fortegnelse over de Titler, som Rangspersoner og højere staaende betitlede Personer kan gøre Krav paa.** For Bondestanden vil Bogen være af **særlig** Betydning ved sit rige **Udvalg** af **allehaande Skrivelser til kommunale Myndigheder,** angaaende **Skatte-** og **Vejvæsen, Vandløbs-** og **Hegnsspørgsmaal, Tyendesager, Snekastningsarbejde** osv. I denne Retning tør man dristig udtale, at ingen tidligere udkommen Brevbog har afgivet en saa paalidelig og omfattende Vejledning, som den, der findes i nærværende Bog.

Pris 1 Kr. 50 Øre.

Hver Mands Ret.

Uundværlig Haandbog for den danske Bondestand,

indeholdende

Uddrag af alle de Love, der har særlig Interesse for Landboere.

Der foreligger i vor Literatur flere Lovsamlinger, men saa vidt vi ved, er ovennævnte Samling den første, **der udelukkende er beregnet for Landboerne,** og der er derved givet den mindre Ejendomsbesidder en praktisk Vejleder i Hænde, ved Hjælp af hvilken han i paakommende Tilfælde kan komme til Kundskab om Begrænsningen af sine **Rettigheder** og **Pligter,** en Kundskab, der i mangt et Tilfælde vil værne ham for Overgreb baade fra hans egen og andres Side, ligesom den ogsaa vil kunne spare ham en tidsspildende Gang til Sagføreren i saadanne Tilfælde, hvor Lovene selv vil kunne give fornøden Oplysning. Bogen, der udmærker sig ved tydeligt og smukt Tryk og faas i indbunden Tilstand til en Pris af 1 Kr. 50 Øre, anbefales derfor til Landboernes Opmærksomhed, idet den i mangfoldige Tilfælde vil kunne være dem til særdeles Nytte. **Alle nye Love af Vigtighed ere medtagne i sidste Oplag.**

„Hver Mands Ret“ faas gennem alle Boglader smukt indbundet for **den overordentlig billige Pris 1 Kr. 50 Øre.**

Paa undertegnede Forlag er udkommet:

Agerbrugslære

af Landboskole-Forstander **K. Frantzen.**

Andet Oplag.

Øjemedet med dette Skrift er at give en grundig og letfattelig Lærebog for Landmanden i hans Virksomhed som Jordbruger. Den afgiver et fuldstændigt Grundlag for Undervisningen i Agerbrugslære ved Landboskoler og Bogen burde ikke savnes i nogen saadan. Den er iøvrigt saa udførlig og letfattelig skrevet at den kan forstaas af enhver Landmand, saa at enhver Gaardejer vilde have Glæde og Nytte af at eje den. Frantzens Agerbrugslære er tilmed overordentlig billig, idet den indeholder over 450 Sider i stort Format og kun koster 3 Kr. 25 Øre.

Den faas gennem enhver Boghandel og i

N. C. Roms Forlagsforretning.

Af Dyrlæge H. Jensen er udgivet følgende Skrifter om Husdyravl og Husdyrhold, der kunne bestilles gennem enhver Boghandel til vedføjede meget **nedsatte Priser.**

	Pris tidligere	**Nedsat Pris**
Kvæg- og Hestehold	2 Kr. 75 Øre	**2** Kr. › Øre
Om Tillæg og Opdræt af Kalve	— —	› — **35** —
Vejledning i Kvægets Fodring og Behandling	1 — 50 —	**1** — › —
Kort Vejledning om Kvægets Bygning og Liv, Bedømmelse, Avl og Opdræt	› — 80 —	› — **50** —
Om Hestens Taa, Hovens Pleje og Beslag	› — 20 —	› — **10** —
Ny Maade at bedømme Heste og Kvæg paa	› — 25 —	› — **10** —
Hestens Røgt og Pleje under Brugen og i Stalden	› — › —	› — **35** —
Regler for Malkningen	› — 10 —	› — **5** —
Om Sygdomsformerne, Tuberkulose og Perlesyge	› — 12 —	› — **5** —
Hestens Bygning, Sundhedstilstand, Alder m. m.	1 — 25 —	› — **65** —
Om Avl og Opdræt af Føl	› — 50 —	› — **25** —
Vejledning i at bedømme Hestens Bygning osv.	› — › —	**1** — › —
Om Kostalden og om Kvægets Gødning og Urin	› — › —	› — **25** —
Vejledning i Landhestens Avl og Opdræt	**1** — › —	› — **75** —

Da flere af Skrifterne kun foreligge i Restoplag paa faa Hundrede Eksemplarer, bør enhver Landmand, der vil sikre sig dem, snarest indsende Bestilling til den nærmeste Boghandel.

Husdyrenes Sygdomme.

En Raadgiver for Landmanden.

Af Dyrlæge **Elmenhoff Nielsen.**

Denne Bog fremtræder ikke som en Kvaksalverbog, men som en **kyndig Raadgiver** for Landmanden, der lærer ham at iagttage og behandle alle almindelig forekommende Sygdomme hos Husdyrene. For alle **lettere Tilfælde** giver den **paalidelig Vejledning** til den rette Behandling, og i **farligere Sygdomme** er den en fortrinlig **Hjælper i Nøden** indtil Dyrlæge kan faas. For Helbredelsen har det jo sin store Betydning at den af Ejeren iværksatte foreløbige Behandling er ledet efter en fornuftig Plan til samme Maal, som den tilkaldte Dyrlæge vil søge at naa.

Desuden giver Bogen Landmanden fortrinlig Vejledning til

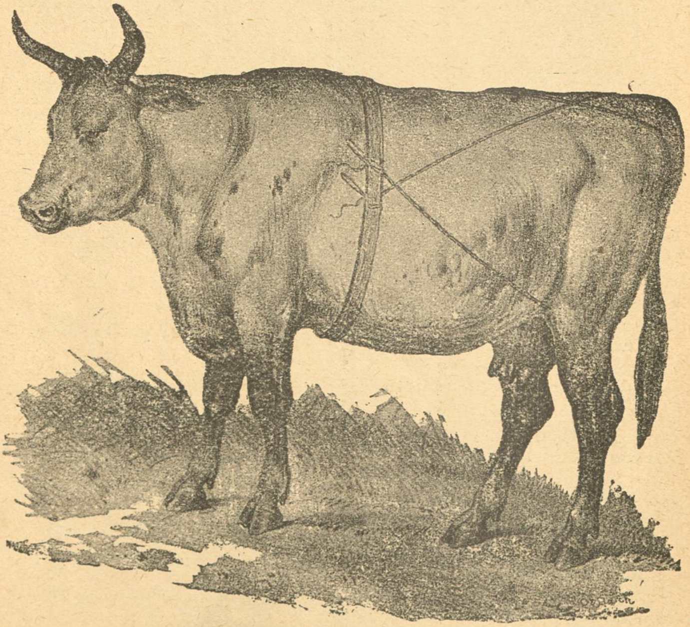

Forstaaelsen og Behandlingen af mindre Uregelmæssigheder hos Dyret, og giver i det hele Landmanden mange nyttige Raad og Vink til Husdyrenes Behandling.

Bogen er særdeles klart og tydelig affattet og oplyst med 60 forklarende Tegninger.

Den bør findes paa enhver Landmands Boghylde.

Faas igennem alle Landets Boglader for 1 Kr. 75 Øre.

N. C. Roms Forlagsforretning.

Havedyrkning.

Det gaar mere og mere op for alle, hvilken uhyre Betydning en vel anlagt og vel holdt Frugthave har for enhver Landboer. Et heldigt Udfald er afhængigt af at alt er forberedt i Tide efter en god, kyndig udtænkt Plan og Vejledning. En saadan vil enhver mindre Landbruger finde i en fortræffelig lille Bog af den bekendte dygtige Havemand, Gaardejer Niels Rasmussen Søkilde. En Bondemands mangeaarige Erfaring er nedlagt her baade til Grundens Behandling, Plantning og Valg af Frugtsorter. Bogen hedder: **Om Frugthavens Anlæg og Pleje tilligemed en Vejledning i Valget af Frugtsorter.** Andet Oplag, med 14 Tegninger, faas i alle Boglader for **50 Øre.**

Vejledning til Anvendelse af Frugt.

Af **N. Rasmussen Søkilde.**

„Naar man hører, at der aarlig gaar 8 Mill. Kr. ud af Landet til Vin og tørret Frugt, vil man snart indrømme, at der er god Brug for en praktisk lille Bog om **„Anvendelse af Frugt til Brug i Husholdningen samt til Brygning af Most og Frugtvine"**, saaledes som den gode Vejledning af N. Rasmussen Søkilde, der er udkommen paa N. C. Roms Forlag. Paa en overordentlig jævn og letfattelig Maade gives der her Vejledning i Tørring og Konservering af Frugt samt i Tilvirkning af Frugtvin og Most, Bærvin og Likører, altsammen Ting, der kun udfordrer faa og lidet kostbare Apparater. For enhver, som i det hele beskæftiger sig med Frugtavl, vil det hurtigt svare Regning at anskaffe sig denne Bog og omhyggeligt studere dens Indhold."

Loll. Falst. Folkeblad.

Denne lille Bog, der allerede er udkommet i **andet Oplag**, koster kun 50 Øre, og enhver Haveejer, saavel som enhver, der kan købe billigt i den gode Frugttid, vil kunne tjene Bogens Pris mange Gange ved at følge dens fyldige og klare Vejledninger.

En kort Anvisning til Bærfrugtens Dyrkning og Pleje samt til Vejledning til Anvendelse af Frugterne.

Denne lille Bog af **Franz Göschke**, Overgartner ved det kgl. pomologiske Institut i Proskau, vil hjælpe enhver Haveejer til at faa langt mere Nytte og Fornøjelse af sin Bærfrugtavl, end sædvanlig sker. Den koster kun 40 Øre

Vil Du tjene Penge?

Vil Du spare Penge?

Vil Du være selvhjulpen?

Saa køb

Roms Haandgerningsbog.

Den bringer fuldstændig Vejledning til Udførelse af alle mulige Arbejder, saa *klart og tydeligt* at Enhver kan lære det af Bogen. Vil Du lave et Bord eller en Balje, en Grenbænk eller en Kurv — se **Haandgerningsbogen.** Vil Du lære at lime, at lakere eller polere — se **Haandgerningsbogen.** Vil Du lære Udskæring i Træ — se **Haandgerningsbogen.** Vil Du lave en smuk Syæske af Pap, eller indbinde en Bog — se **Haandgerningsbogen.** Vil Du reparere Gibsfigurer eller klinke Porcellæn — se **Haandgerningsbogen.** Vil Du lære at lodde, forsølve eller fornikle — se **Haandgerningsbogen.** Vil Du dreje et Spil Kegler eller lave fint poleret Rav-, Horn- eller Benarbejde — se **Haandgerningsbogen.** Vil Du kunne tapetsere din Stue smukt eller male den med Limfarve — se **Haandgerningsbogen.** Hvad enten Du vil binde en Børste eller udføre den smukkeste Maling med Oliefarve — se **Haandgerningsbogen.** Kort sagt, ethvert Arbejde, der kan forekomme til Nytte og Pryd i Hus og Hjem: **Du søger ikke forgæves Oplysning derom i Haandgerningsbogen.** Det er en utrolig Mængde Anvisninger til at lave alle mulige Ting som **Haandgerningsbogen bringer** paa sine henved 600 Sider, oplyst med over 700 Tegninger.

Man finder derfor vanskeligt nogen Bog det lønner sig bedre at eje end *Roms Haandgerningsbog.*

Derfor er den ogsaa solgt i 8 store Oplag, ialt over 20,000 foruden ca. 10,000 Særtryk. Den er tillige udkommet paa Svensk, Tysk og Hollandsk.

Da **ottende Udgave** nu er udsolgt indbydes herved til Subskription paa **niende** Udgave af Roms Haandgerningsbog, der i Vinterens Løb udgives i 12 Hefter, hvert paa 48 Sider, til 40 Øre Heftet.

Subskription modtages i alle Boglader.

Jernbanegade 5, København B. ***N. C. Roms Forlagsforretning.***

Paa undertegnede Forlag udkommer for 1901:

P. Holt: Lommebog for Landmænd

36. Aargang.

Denne overordentlig udbredte Lommebog indeholder blandt andet følgende **særdeles nyttige**, og for enhver driftig Landmand for en stor Del **uundværlige Meddelelser, Tabeller, Regnskabs- og Noteringsblade.**

Kalender for 1901. Markedsfortegnelse. Det danske Kongehus. Statsraadet. Rigsdagens Medlemmer. Landboforeninger og landøkonomiske Selskaber. Statsdyrskuekommissionen. Statens landøkonomiske Konsulenter. Institutioner og Foreninger m. v. af særlig Interesse for Landmænd. Kandidater, afgaaede fra den Kgl. Veterinær- og Landbohøjskole. Landbo- og Folkehøjskoler. Om Landøkonomibygningers Opførelse og Indretning. Fodringsmidlernes gennemsnitlige Indhold af fordøjelige Bestanddele. Fodernormer for Husdyrene. Grossserersocietetets Notering for fineste Smør. Dansk Frøkontrols Gennemsnitstal. Græsmarkers Behandling. Frøblandinger m. m. Samling af Midler mod Sygdomme hos Husdyrene. Aldersgrænsen for Pattedyr. Parringsforholdet og Parringsdriftens Varighed. Drægtighedskalender. Fordeling af Danmarks Jordbrug efter Størrelsen af deres Hartkorn. Mængden og Værdien af Danmarks Ind- og Udførsel af Smør og andre Fedevarer, Kreaturer og Kornvarer. Kapitelstaksterne. Vejrforholdene i Danmark. Mønt-, Maal- og Vægtforhold i Ind- og Udland. Omsætning af udenlandske Mønt-, Maal-, Vægt- og Prisforhold til tilsvarende Forhold i Danmark. Forholdet mellem den hollandske og den danske eller engelske Kornvægt. Omsætning af engelske Smørpriser pr. Centweight til danske Priser pr. Pd. Beregning af runde Træers Kubikindhold. Forholdet mellem forskellige faste og flydende Legemers Rumfang og Vægt. Annuitets-, Amortisations- og Rente-Tabeller. Udtog af Jagtlovgivningen. Om Stempellovgivningen. Post- og Telegramtakster. Jernbane-Persontakster.

Noteringskalender for 1901. Tabeller til Optegnelser vedkommende Jordbruget og Mejeriet samt en hel Del andre nyttige Regnskabs- og Noterings-Tabeller.

Holts Lommebog for Landmænd 1901
koster indb. i Shirtingsbind 1 Kr. 75 Øre, i Læderbind 2 Kr.

P. Holts Lommebog for Forretningsfolk.

24de Aargang for **1901**

udgør en hel lille Statskalender med mangfoldige af enhver Forretningsmand og **Privatmand** ofte savnede Oplysninger.
Pris indb. i Shirtingsbind 1 Kr. 75 Øre, i Læderbind 2 Kr.
Faas gennem alle Landets Boglader.

N. C. Roms Forlagsforretning.

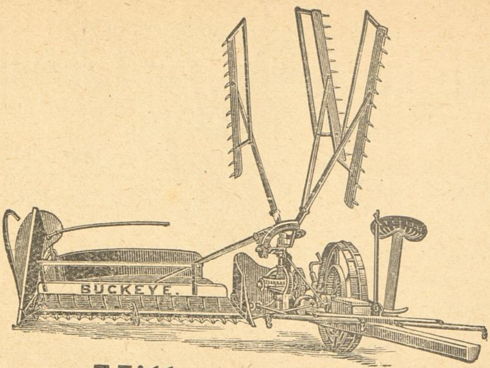

Aultman Millers „Buckeye"

Slaamaskiner, Mejemaskiner og Bindemaskiner, fabrikerede af Amerikas ældste Fabrik for Høstmaskiner ere af en Mængde Købere erklærede for at være de bedste og stærkeste Maskiner, der findes, og som paa Grund af enkel Konstruktion ere lette for Hestene at trække.

Vi yde fuld Garanti for Maskinernes Kvalitet.

Før Indkøb gøres, bør man forlange vort illust. Katalog.

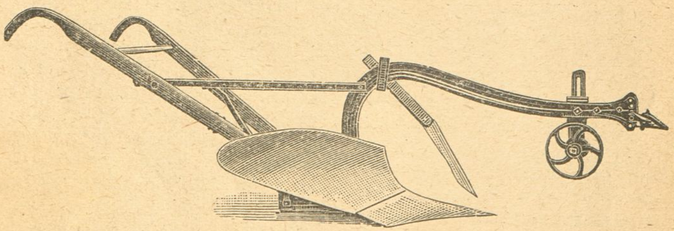

Albion Ploven tager den bredeste Fure, som den fuldstændig gennemarbejder, kan gaa til den største Dybde og staar desuagtet i Forhold til det udrettede Arbejde med det mindste Kraftforbrug af alle Svingplove. Albionploven er mere holdbar og billigere at vedligeholde end andre Plove, og er den Plov, som det bedst betaler sig at bruge.

Forlang Albion Plov-Katalog, som giver fuld Oplysning om alle Forhold.

C. Th. Rom & Co.,

Kjøbenhavn B.

Have- og Landbrugsredskaberne
Planet jr.

Ved disse Redskabers Hjælp udføres Kultiveringen af Jord til Roedyrkning og alle radsaaede Planter bedre, hurtigere og billigere end paa anden Maade. Een Mand kan udrette mere og bedre Arbejde end 8 Mand udretter uden disse Redskaber.

Nærmere Oplysning giver vore illustrerede og beskrivende Kataloger.

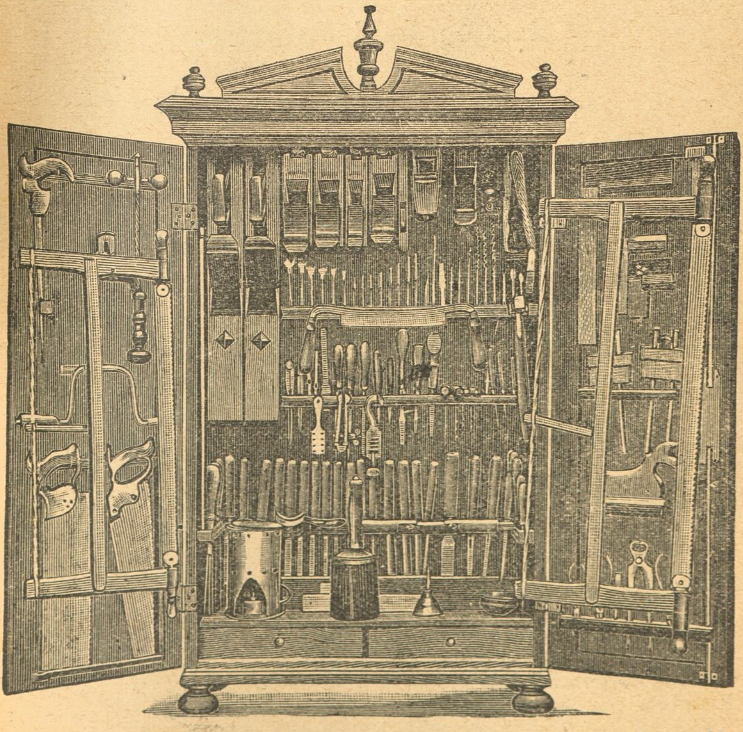

Isenkramforretning en gros & en detail.

Største Lager af

Værktøj for alle Haandværk og for Dilettanter.

Haveredskaber. Husholdningsartikler.

Knive i største Udvalg fra de bedste Fabrikker.

Bygningsbeslag, Søm, Skruer, Jerntraad m. m.

Artikler for Handlende.

Illustreret Kataloger over Værktøj udleveres.

C. Th. Rom & Co. Kjøbenhavn B.

VILH. FOSS, VINLAGER,

„Antonihus", Citygade 22.

(2det Sted fra Pilestræde).

Telefon 840. Kjøbenhavn K. Telefon 840.

Saalænge Toldloven af 1863 er gældende, tilbyder jeg efternævnte Vinsorter i frisk aftappet Tilstand og til følgende meget lave Priser:

Rød og hvid Jurançon

(fransk bordeauxagtig Vin)

70 Øre for enkelt Flaske
65 — pr. Flaske for mindst 25 Flasker
63 — — — 50 —
61 — — — 100 —

Tenerife-Madeira & Villarino-Oporto, rød.

110 Øre for enkelt Flaske,
100 Øre pr. Flaske for mindst 12 Flasker,
98 — — — 25 —
96 — — — 50 —
95 — — — 100 —

Rød Bordeaux fra Paul Jurgensen, Bordeaux Hvid — - — —	95 Øre pr. Fl. for tilsammen 25 Fl.
Sherry, pale......................... Cognac............................... St. Croix Rum, old....................	90 Øre pr. Fl. for tilsammen 100 Fl.

Alle disse Priser ere beregnede pr. kontant samt exklusive Flaske. Ved udenbys Forsendelser besørges Varerne frit til Skib eller Bane her i Byen, ligesom al Emballage godtgøres med fuld Værdi ved franko Tilbagesendelse pr. omgaaende i uskadt Stand. Den danske Told godtgøres ved Forsendelse til Udlandet af mindst 25 Flasker.

Paa Lager føres desuden alle Sorter Vine og Spirituosa og paa Forlangende sendes **min Prisliste franko overalt.**

Bemærk! Naar Ordre gives paa større eller mindre Partier af Vine og Spirituosa, tilbyder jeg at opbevare hele det beordrede Kvantum paa mit Lager og at udlevere deraf efterhaanden efter Køberens Ordre og Ønske uden at Prisen derved forhøjes.

Prøveordre bedes snarest indsendt tii:

VILH. FOSS,

„Antonihus", Citygade 22.

(2det Sted fra Pilestræde).

Telefon 840. Kjøbenhavn K.

Folkets Almanak for 1901 indeholder:

Aarets Kalender, med Markedsfortegnelse for hver Maaned.
Fortegnelse over Markederne i de forskellige Landsdele.
Om lønnende Frugttrædyrkning, af Statskonsulent *W. Riedel.*

Danmark, af *Nicolaj Bøgh* med Tegning af *Louis Moe.*
Kanefarten. Fortælling af *Rose Bruhn.* Tegninger af *Povl Steffensen.*
Jordens aarlige Bevægelse. Af *Torvald Køhl.*
En gammel Historie. Ved *Jens Kamp.* Tegninger af *Alfred Schmidt.*
Plejesønnen Af *Marie Henckel.* Tegninger af *Carl H. F. Schmidt.*
Jens Pinds Gris. Af *Svend Venneløs.* Tegninger af *Niels Wiwel.*
Hvordan gamle Søren snød Koldfeberen. Ved *Sv. J.*
Den Blindes Sang. Oversat af *Adolf Langsted.*
Smaating.
Havebrug. Af *J. Jenssen.*

Fru Ingeborg. Af *Palle Juel.* Tegninger af *Carl H. F. Schmidt.*
Fattige Folk. Af *Jørgen Rasmussen.* Tegning af *Louis Moe.*
Aa, saa dejligt. Af *Børge Janssen.* Tegning af *Louis Moe.*
Hvordan Mikkel Ræv kom i Fortræd. Af *Sv. J.*
Min Kærest. Af *Nicolaj Bøgh.*
Niels Ringer. Af *Josef Møller.* Tegninger af *Povl Steffensen.*
Den stærkeste. Af *Nina Moe.* Tegninger af *Louis Moe.*
En gammel Molbo-Historie. Af *Hans Rasmussen.* Tegninger af *Alfred Schmidt.*

Knasp aa Del. Af *Møller Græsdal.* Tegninger af *Louis Moe.*
Paa Cycle. Af *Peter Plade.* Tegninger af *Alfred Schmidt.*
Svendsen og Lassen. Af *Marius Hansen.* Tegninger af *Axel Thiess.*
Under Københavns Bombardement. Af *Otto Sommer.* Tegninger af *Louis Moe*

Gudrun fra Ophoug. Digt af *J. Herskind.* Tegninger af *Carl H. F. Schmidt.*
Under Føhnstormen. Af *E. T. Haubye.* Tegninger af *Niels Wiwel.*
De langsomme Mænd. Ved *Sv. J.*
Erik Bøgh. Af *Nicolaj Bøgh.* Tegninger af *Erik Bøgh.*
Hvordan det gik den misundelige Mads.
En gammel Molbo-Historie. Af *Hans Rasmussen.* Tegninger af *Alfred Schmidt.*
Lidt om Jens Langkniv. Af *Møller Græsdal.*

Sølvmedaille Paris 1900.

Nordens største

Musik-Instrument-
og
Orgel-Harmoniums-Lager.

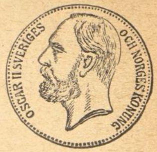

Sølvmedaille Malmø 1896.

Sølvmedaille Stockholm 1897.

Største Udvalg. Billigste Priser.
Harmoniums fra 125 Kr. 10 % mod Kontant.
Leje- og Afbetaling.
Anbefalet af over 400 Købere og Autoriteter.
Forhandlere i alle større Byer.
Forlang vore illustrerede Kataloger.

Petersen & Steenstrup

Kjøbenhavn K & B.

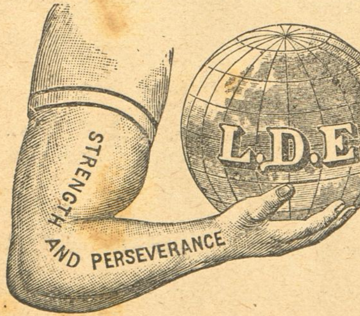

L. D. Egelunds
„Veterinær Vulcan Embrocation"
er et fortrinligt Middel mod Stivhed i Lemmerne og Haithed som Følge af Senelidelser, Forvridning af Led, Overben, Gallehævelser og Rheumatisme hos Heste. Den er anbefalet af D'Hrr. J. Biilmann, Stabs-Dyrlæge, R. af D. Chef for Hærens Dyrlægekorps, G. Sand, Professor ved den Kgl. Veterinær- og Landbohøjskol , Oluf Nielsen, Dyrlæge ved Lørups Rideskole, H. P. Nielsen, Travselskabets Dyrlæge, N. F. Lorentzen, Dyrlæge ved Garderhusarregimentets Rekrutskole, Jægersborg & H. Blædel, anvendes endvidere med Held af flere af de københavnske Sporvejs- & Omnibus-Selskaber samt større Hesteejere.

L. D. EGELUNDS Vulcan Embrocation.
(Hvid Etikette.)

Til Indgnidning af Muskler og Ledemod før og efter Træning for alle Sportsgrene, som Cyklister, Athleter, Kaproere, Udøvere af Fodsport, Lawn Tennis, Cricket, Boldspillere og Gymnastikere. Det styrker Musklerne, blødgør Huden, borttager Ømhed, forhindrer Stivhed i Lemmerne, meddeler disse Spænstighed og bidrager betydeligt til forøget Udholdenhed.

Ved Sene-Forvridninger (Forstuvninger) indgnides det med den flade Haand og navnlig Fingerballerne paa det syge Sted i 5 til 10 Minutter nogle Gange daglig. Der gnides ind udefter imod Legemet til Stedet er tørt. Indgnidningerne maa ikke gøre ondt, navnlig maa Smerten ikke vedvare længere Tid efter Indgnidningen.

Som et yderligere Bevis for det Ry, som Vulcan Embrocationen alt har opnaaet i Udlandet, kan anføres, at den har erholdt Guldmedaille (den højeste Pris) paa den internationale Udstilling i Bordeaux samt er prisbelønnet paa Stockholmer-Udstillingen 1897.

Telef. 194. Hovedudsalg: **Teknisk Materialhandel,**
Ny Østergade 4, St., Kbhvn.

Jens Hansen,

Kjøbenhavn K. **15, Vestergade 15.** Kjøbenhavn K.

$2^1/_8$" Brikker.
Solgt flere Tusinde.

Aile-Kædepumpe 8 Kr. 50 Øre.
Forlang Prisliste.

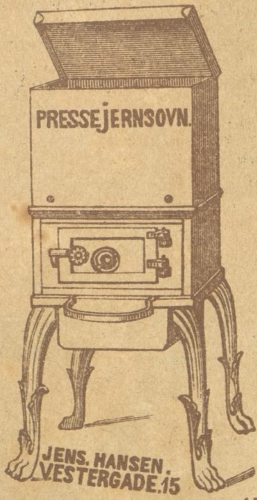

Skræder Presseovn 17 Kr.

Forlang Prisliste.

Fragtfrit.

Frostfri Gaardpumpe 17 Kr.

Frostfri Pumpe med Rør 17 Kr.
Til Brønde af ikke over 25 Fod Dybde.

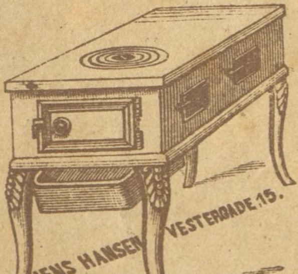

Snedker Limovn 26 Kr.

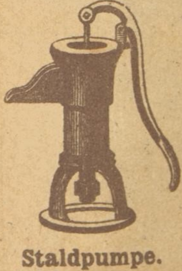

Staldpumpe.
Køkkenpumpe.
9 Kr.

Pris 1 Kr. 30 Øre
med Opluk.

Forlang
Prisliste
over
Staldvinduer

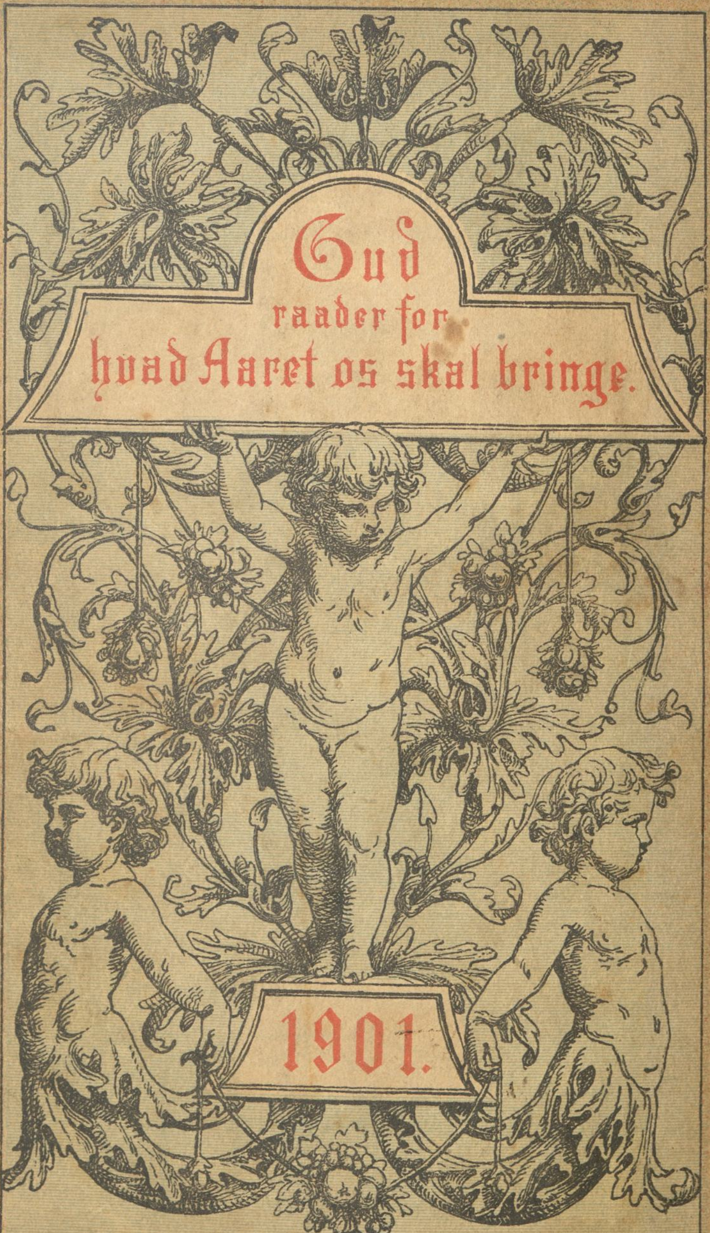

N. C. ROMs BOG- & STENTRYKKERI. KJØBENHAVN.